

ANALOGI

3

2009

HAMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAHDEN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 4.6.2009

**Ulla Raula
Raumalta:**

*"Kaunein
sana on
sävyisyys"*

SIVUT 4–6

Jumalanpalvelus- ja toimintisivut:

HAMINA 24–27, HÄMEENLINNA 28–32, KOTKA 33–36, LAHTI 37–40, LAPPEENRANTA 41–47, TAMPERE 48–51, TURKU 52–57

ANALOGI HAASTATTELEE

4-6 Kodin ja tavallisen arjen puolesta.

Ulla Raulan haastattelu.
Isä **Hariton**

HENGELLISTÄ OPETUSTA

8-9 Pyhien isien opetusmenetelmistä

Kirkkoherra **Markus Aroma**

ORTODOKSINEN LÄHETYSTYÖ

10-11 Missiotiimi. Mahdollisuus lähetystyöhön.

Outi Vasko

METROPOLIITTA JOHANNES PIISPANA 40 VUOTTA

12-13 Kanoninen perinne pitää kirkon koossa

Hellevi Matihalti

14-15 Kuinka voi henkinen johtajuus kirkossamme?

Hellevi Matihalti

ORTODOKSINEN USKO NYKYAJASSA

16-20 Uşkon kielet. Miten kirkko kohtaa nykyihmisen?

Pekka Metso

SOTILASSIELUNHOITO

23 Puolustusvoimien hengellistä hoitoa

Seurakuntien tapahtumia

26 HAMINA / Monikulttuurisuus haasteena / Sypressi puhkesi kukkaan
27 HAMINA / Ljuba Poljakovan kertomus (venäjäksi)
29 HÄMEENLINNA / Kirkon kaunistamista ja piirakanpaistoa
31 HÄMEENLINNA / Talkoolaisena Toplovskin nunnaluostarissa
35 KOTKA / Tie ortodoksiseen kirkkoon
36 KOTKA / Kummius on ilo ja kunnia
40 LAHTI / Kesän kynnyksellä
44 LAPPEENRANTA / Rukouksen yhdistävä voima
46-47 LAPPEENRANTA / ONL:n vuosijuhlat / Parikkalan alueen juhluvuosi
51 PORI / Kellonsoittajaa auttaa musikaalisuus ja rytmitaju
55 TURKU / Pyhää melua. Ajatuksia lapsista kirkossa
57 TURKU / Käspaikkoja ja Pultavan ruusuja

Seurakuntien toiminta

24-27 HAMINA Kouvola
28-32 HÄMEENLINNA Forssa
33-36 KOTKA Loviisa
37-40 LAHTI Heinola, Hyvinkää
41-47 LAPPEENRANTA Imatra
48-51 TAMPERE Pori
52-57 TURKU Rauma, Salo

Vakiopalstat

3 Pääkirjoitus
Isä Hariton
3 Ajassa liikkuu
Isä Markus Aroma
7 Metropolitalta
Ambrosius
13 Ortodoksit Euroopan vuorovaikutuksessa
Arkkipiispa Leo
21 Luostaripalsta
Igumenia Marina
22 Venäjänkielinen palsta
Isä Viktor Maksimovski
58-59 Lapset ja nuoret
Leena Lomu

RADIO • TV

KESÄKUU

SU 7.6. kaikkien pyhien sunnuntai,
RADIO klo 11-12 liturgia, Oulu,
Pyhän Kolminaisuuden katedraali

LA 13.6. RADIO, aamuhartaus,
kirkkoherra Timo Tynkkynen,
Lappeenranta

TI 16.6. RADIO, iltahartaus,
nunna Kristoduli, Lintulan luostari,
Heinävesi

HEINÄKUU

LA 11.7. RADIO, aamuhartaus,
rehtori, pastori Pekka Jyrkinen,
Anttola

SU 12.7. RADIO klo 11-12 liturgia,
Helsinki

TI 21.7. RADIO, iltahartaus,
kirkkoherra Mikko Kärki, Kuopio

SU 26.7. RADIO klo 11-12 liturgia,
Kuopio, Pyhän Nikolaoksen katedraali

ELOKUU

LA 1.8. RADIO, aamuhartaus,
kirkkoherra Markku Salminen,
Helsinki

SU 9.8. RADIO klo 11-12
liturgia, Jyväskylä, Kristuksen
ylösnousemisen kirkko

TI 18.8. RADIO, iltahartaus,
kanttori Varvara Merras-
Häyrynen, Helsinki

LA 22.8. RADIO, aamuhartaus,
pastori, teologian tohtori
Mikael Sundkvist, Hyvinkää

SU 23.8. RADIO klo 11-12
liturgia, Iisalmi, Profeetta Elian
kirkko

SYYSKUU

SU 6.9. RADIO klo 11-12
liturgia, Tampere, Pyhän
Aleksanteri Nevskin kirkko

Seuraava **Analogi 4/09** ilmestyy 27. elokuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä toimitukseen **viimeistään keskiviikkona 29. heinäkuuta** (viitosnumero ilmestyy 22.10.).

■ TÄMÄN LEHDEN ON SINULLE TILANNUT OMA SEURAKUNTASI

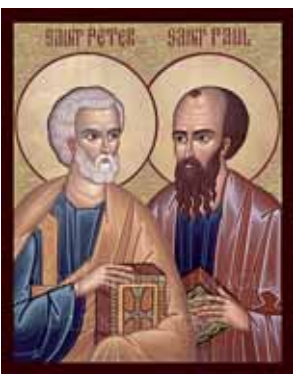
Ortodoksit MISSIOSSA

■ Lähetyssihteeri Outi Vasko osallistui missiotiimiin kesällä 2008. Ks. s. 10.

- **Julkaisija:**
Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun ortodoksiset seurakunnat
- **Kustantaja:**
Kotimaa-Yhtiöt Oy
Kymmenes vuosikerta, painosmäärä 10 000 kpl.
- **Päätoimittaja:**
Kari M. Ranttilä, puh. 040 550 6272
- **Graafikko:**
Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi
- **Toimitus:**
Rautatienkatu 52 E, 13210 Hämeenlinna
- **Sähköposti:**
analogi@kotimaa.fi tai
analogi.toimitus@pp.inet.fi
- **Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:**
Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, puh. 020 610 0355 (ti–pe klo 9–13)
- **Julkaisuneuvosto:**
Kirkkoherra Markus Aroma (pj.), kirkkoherra Aki Leskinen (vpj.), kirkkoherra Ion Durac, kirkkoherra Leo Huurinainen, kirkkoherra Veikko Lisitsin, kirkkoherra Markku Toivanen, kirkkoherra Timo Tynkkynen, isä Gaius Sahlberg, päätoimittaja Kari M. Ranttilä, Maria Hokkinen, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eeva Manni ja Marita Nieminen.
- **Toimituskunta:**
Mikko Junes, Anne Jurvanen, Esko Nikander, Simo Ojanen
- **Tilauhinta**
18 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa
- **Ilmoitushinnat (sis.alv):**
1/1-sivu 1200 euroa
1/2-sivua 650 euroa
1/4-sivu 500 euroa
1/8-sivu 250 euroa
- **Ilmoitusmyynti**
(kaupalliset ilmoitukset):
Kotimaa-Yhtiöt Oy, myyntipäällikkö Seija Kosunen, puh. 020 754 2270,
seija.kosunen@kotimaa.fi
aineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa,
Porvoo 2009
ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

Apostolit Pietari ja Paavali,
26. kesäkuuta

Herra Repo jäähylle

Mediassa kirkkomme julkisuuskuva kärsii johtamiskulttuurimme hitaudesta ja kyvyttömyydestä ennakoida nykymaailman tarpeita. Kirkollinen johtotapamme vastailee poliittisuonteisissa asioissa reagoimalla jo toteutuneisiin ongelmiin, ei johtamalla joukkojaan edestäpäin.

Isä **Mitro Repo**a koskevalla hyllytyspäätöksellä on siksi kauaskantoisia jälkiseurauksia. Vaikka päätös noudattaa muodollisesti oikein kanonista oikeutta, se ei kuitenkaan anna vastausta siihen, miksi jotkut muut papit vuosien saatossa ovat voineet piispainkokouksen juurikaan puuttumatta osallistua samantyyppiseen toimintaan. Kyse ei ole niinkään siitä, onko tuomiopäätös laillisesti moitteeton, vaan siitä, että nyt tuomio kohdistui oikein.

Isä Mitro on vuosien ajan ollut kirkkomme kasvot ulos maailmaan ja tiedotusvälineisiin päin, kirkon kannalta ehkä liikaakin. Hän on tuonut kirkollemme hyvää ja kaunista julkisuutta mutta myös aiheuttanut vakavaa keskustelua julkisuushakuisesta osallistumisestaan epäilyttäviin televisio-ohjelmiin ja mediarummutukseen. Tällaisesta piispainkokous antoi jo viime vuonna paheksuvan tuomionsa.

Mutta edelleenkin on meillä vastausta vailla laajempi kysymys kirkon, pappisviran ja politiikan suhteista. Kirkon kanonit eivät varsinaisesti tunne poliittista osallistumista sanan nykyaikaisessa merkityksessä vaan ne torjuvat papiston omistautumisen yleensä maallisiin tehtäviin. Mitä sanomme piispojen ja pappien osallistumisesta pörssiyritysten, pankkien tai kirkosta erillisten säätiöiden hallintoelimiin? Voiko piispa tai pappi edustaa kirkkoa (tai vain itseään ja omia tarpeitaan) missä tahansa tilaisuudessa ja taholla? Riittääkö perusteluksi eettinen asiantuntijuus, jos moraaliasioiden hallinta tuottaa paljaksi merkittävää taloudellista etua?

Herra Revon EU-aikeet ovat olleet jo pitkään arvattavissa, mutta niihin ei ole ajoissa puututtu. Sen seurauksena piispainkokouksemme on tullut suoranaisesti ja yleispoliittisesti osalliseksi EU-vaalien vaalikampanjoinnista. Samalla kirkkomme on menettänyt meitä suosineen ja suojeleen viattomuuden leiman tiedotusvälineissä.

Lisäksi piispainkokouksen hyllytyspäätökseen sisältyy vaaniva teologinen sudenkuoppa: siinä jaetaan pappisvirka kahtia, pappiteen kutsutuun virkapersoonaan ja yksityispersoonaan. Näyttäisi nopeasti katsottuna siltä, että kirkkomme johto toteuttaa luterilaisen regimenttiopin mukaista jakoa maalliseen ja taivaalliseen hallintaan yrittäessään ratkaista poliittisen osallistumisen syvintä olemusta.

Ortodoksisen kirkon pappeus on kuin helmi, jonka taitamaton haltija voi kadottaa.

Kari M. Ranttilä (isä Hariton)

Ajassa liikkuu

Hiljaisuuden musiikki

Jos meillä ei ole hiljaisuutta, niin me emme kuule Jumalan ääntä omassa musiikissamme. Jos meillä ei ole aikaa levätä, niin Jumala ei siunaa meidän työtämme. Jos me suistamme oman elämämme pois raiteilta, jotta voisimme täyttää sen joka hetken toiminnalla ja kokemuksilla, niin silloin Jumala hiljaisesti ja huomaamattomasti vetäytyy pois sydämestämme ja jättää meidät tyhjiksi.

Isä **Thomas Merton**, käänös isä **Markus Aroma**

Kodin ja tavallisen arjen puolesta

Vilkas ja iloinen mainostoimittaja, yo-merkonomi ja nyt terveydenhoitajan ammattiin opiskeleva **Ulla Raula** on Rauman tiistaiseuran kantavia voimia. Uskon todellisuus on johtanut hänet toimimaan kirkossa ja myös muuttumaan ihmisenä.

Ulla Raula sanoo, että hänelle yksi kauneimmista sanoista on sävyisyys. Omasta muuttumisestaan hän arvelee, että hänestä on uskonelämän vaikutuksesta tullut sävyisämpi.

– Miehenikin on usein sanonut, että ”sinusta on tullut ihan mukava ihminen!”

Hengellisen kasvun, kirkon moraalisien opetuksen ja jumalanpalveluselämän kautta on mahdollista paremmin oppia hyväksymään toisia ihmisiä ja lähimmäisiä. Ensin on jotakin kuitenkin tapahtunut meissä itsessämme.

– Se on se sisäinen muutos, sen tajumisen hetki, kun ymmärrän, mistä uskossa on kysymys. Ne asiat kyllä kirkas-

tuvat, joilla on todellista merkitystä.

Miten Ullan tie ortodoksiseen uskoon on sitten kulkenut?

Lapsenusko ja luottamus

Ulla muistaa, että oman äidin sairastelu on vaikuttanut häneen lapsena, koska hän pelkäsi, että nyt äiti kuolee. Monta kertaa huonona ollut äiti jouduttiin viemään ambulanssilla sairaalaan. Ulla sanoo, että jo aivan pienestä on taivaanisä ollut hänen turvanaan.

– Häneen turvauduin silloin jo rukouksissani.

Lapsuudenkodin ympäristössä oli ihania leikkipaikkoja. Hän muistelee het-

■ Kotinsa työpöydän ääressä Ulla opiskelee ja maalaa ikoneita. Perheeseen kuuluvat Jekku-koiran lisäksi aviomies Kai sekä tyttäret Heidi 23 v., Katriina 20 v. ja Kristiina 14 v.

Kuitenkin Ullan isovanhemmat olivat hyvin uskonnollisia ja tiukkoja. Isän suuriin muistoihin kuului kokemus rintamalta, kun hän osasi kertoa, ettei saisi taisteleissa surmaansa. Tämä perustui isän enkelinäkyyn, kun hän toimi sodan aikana viestinviäjänä. Hän oli lähtenyt hevosen kanssa viemään viestiä ja oli hyvin peiloissaan, koska ympäristössä riehuivat taistelut. Silloin hän oli nähnyt, kuinka enkeli kulki hänen edellään ja opasti hänelle turvallisen tien määränpäähän.

Hengellisen tien alkuun

Vartuttuaan Ulla olisi halunnut taiteilijaksi, mutta isä palautti hänet maan pinnalle ja opiskelut kauppaopistossa alkoivat. Valmistumisensa jälkeen yo-merkonomiksi (tradenomiksi) hän meni ilmoitusmyyntiin paikalliseen lehteen. Siinä hän saattoi käyttää hyödykseen myös luovaa kykyään, ja lehti koulutti häntä eteenpäin markkinointi-instituutissa. Niinpä mainonnan ja markkinoinnin maailma vei nuorta tyttöä joskus kovastikin mukanaan. Seurauksena oli kuitenkin väsyminen.

– Jossakin oli se Toinen Asia, joka mieleni taustalla eli koko ajan. Ja myös väsyin markkinointiin ja sen arvoihin. Tein sitten tietoisin päätöksen, että en enää halunnut jatkaa markkinoinnissa vaan siirryin mieheni **Kain** kultasepäalan yritykseen. Kun perhettä perustettiin ja syntyi ensimmäinen lapsemme, tuli siinä kohtaa myös hengellisen tien alku.

Ulla kertoo ajan olleen hyvin ravisuttavaa, hän oli hengellisesti janoissaan ja haki omaa paikkaansa.

– Minulla oli tuttavuuksia, jotka olivat helluntailaisia, ja tuttavuuksia, jotka olivat lestadiolaisia, ja kävin vähän joka paikasta kuokkimassa, mutta eivät ne tuntuneet hyviltä. Siihen aikaan me asuimme Raumalla Pappilankadulla. Rukoushuone oli siinä toisella puolella ja luterilainen kirkko toisella puolella, ja minusta tuntui aina vaan mukavammalta mennä ortodoksisen rukoushuoneeseen.

Kirkon uskon löytämistä auttoi myös Ullan ikonien maalausharrastus. Ensimmäiset sykähdykset harrastuksen pariin hän koki koulussa lukioaikana, ja myöhemmin, kun Raumalla oli opetusta tar-

■ Ullalla on usein asiaa Rauman rukoushuoneelle.

jolla, hän oli jo valmis lähtemään innolla mukaan.

– Siellä oli minulle ennestään tuttuja ihmisiä ja hyvät opettajat. **Stefanuksen Harrin** opissa aloitin, ja hän opetti maalaamisen ohella kirkkohistoriaa ja teologiaa, ja sillä tavalla pääsin oikeasti sisälle kirkon ajatteluun. Ja se vei mukanaan, ei sitä voinut jättää, se oli niin mullistavaa!

– Silloin jo tein tietoisin päätöksen kirkkoon liittymisestä, koska minulla oli siellä hyvä olla ja pidin ihmisistä. Rukoushuoneella löysin taas itsestäni sen nuoren tytön, joka aikanaan istui yksin kivellä rukoilemassa. Löysin uudelleen tuon varhaisen kosketukseni Jumalaan!

Kun Ulla vielä raottaa kokemustaan, hän puhuu erityisesti pyhyydestä, joka tuollaisessa hetkessä on hyvin konkreettista.

– Aina kun puhutaan pyhyydestä, on kyse hengellisestä kokemuksesta, hyvin käsin kosketeltavasta pyhyydestä, joka on

kiä, kun kauniina kesäpäivänä he olivat pihan lasten kanssa ulkona leikkimässä.

– Yhtäkkiä pihaamme ajoi ambulanssi, isä tuli ulos ja äiti vietiin ambulanssilla sairaalaan. Lähdin silloin pois muiden leikkiveroideini luota kivelle, jonka luona halusin aina istuskella. Siellä rukoulin kovasti Jumalaa, ettei äitini kuolisi. Aurinko kulki silloin hyvin kauniisti pilvien takaa luoden niihin kirkkaat reunukset. Se oli minulle vastaus rukoukseeni, ja minulle tuli helpotuksen tunne. Jotenkin vain tiesin, ettei äiti kuole ja tulee vielä sairaalasta kotiin. Niin kuin tulikin.

Ulla myös muistelee lapsuudenkotiin, joka ei ollut varsinaisesti hengellinen, niin että he olisivat käyneet kirkossa.

Kodin ja tavallisen...

voimakkaasti läsnä siinä hetkessä. Rukoukselle tulee sellaisia hetken tietämyksen tunteita, että minä ymmärrän tämän kaiken, jotakin koko maailmankaikkeudesta... Se on vapauttava tunne.

Mukaan toimintaan

Ikonimaalauksen myötä tarve osallistua myös jumalanpalveluselämään lisääntyi.

– Huomasin kaipaavani yhteisöllisyyttä. Pikku hiljaa menin mukaan palveluksiin, aloitin vigilioista lauantai-iltaisiin. Aluksi se oli vaikeaa, ja koko ajan ennen palvelusta emmin lähtemistäni. En ollut varma siitä, miten kirkossa kumarretaan ja tehdään ristinmerkki, miten tuohus oikein sytytetään. Mutta kun pääsin rukoushuoneelle, kaikki alkoi tuntua luontevalta.

– Oli hyvä, että ikonimaalausystäviä kävi kanssani siellä, yksi ystävättäristäniikin liittyi kirkkoon. Itsellenikin oli jo selvää, että kun hiukan vielä opettelen, niin oikea hetki liittymiselleni tulee aikanaan. Äitinikin oli onnellinen puolestani. Eikä perheeni ole koskaan millään tavalla ollut vastaan.

Tiistaiseuran mainiot kirkkokahvit

Ulla on intoa puhkua tiistaiseuralainen. Seurakuntalaisten yhteenkuuluvuuden lujittamisessa tiistaiseura tekee hänen mielestään hyvää työtä, vaikka kyse onkin vain kirkkokahveista liturgian jälkeen.

– Kirkkokahvit ovat hieno tilaisuus, kun ajatellaan, että ne tarjotaan vielä palveluksen jälkeen. Kaikilla on kauhean hyvä ja hieno olo, ja me vielä jaamme yhdessä sen saman hyvän olon, kun nautimme ne kirkkokahvit. Meillä päivä voi venyä kahteen, puoli kolmeenkin saakka. Väki viihtyy! Kun on tiivistä ja pienet tilat, niin me todella olemme siinä yhdessä. Silloin on tosi vahva yhteisöllisyyden henki. Täällä meillä on paljon maahanmuuttajia, romanialaisia, saksalaisia, ranskalaisia, ja he tuovat mukanaan värikkyyttä, he ovat hyvin monennäköisiä ja -olaisia ihmisiä, joilla on erilaiset kulttuuritaustat ja erilaisia näkökulmia. Mutta kaikki menee hienosti!

Uskon ja moraalin lujittaminen

Ulla pitää hyvin tärkeänä osallistumista jumalanpalveluksiin, koska vain siten

■ Ortodoksinen usko on tuonut Ullan elämään toiveikkautta ja luottamusta.

voivat seurakuntalaisten moraalinen herkyys ja hengellinen syvyys lisääntyä.

– Näissä erilaisissa yhteisöissä, niin kuin esimerkiksi tiistaiseuroissa, voivat ihmiset, joilla on samanlaisia arvoja, tuoda oman näkökulmansa esiin ilman, että niitä heti tuomittaisiin. Papin läsnäolo on tärkeää, kun pohditaan erilaisia asioita. Hän ohjaa oikeaan ajatteluun ja tuo näkemyksiin hengellistä syvyyttä.

Uuteen ammattiin

Ullan elämässä ortodoksisella uskolla on ollut myös aivan konkreettisia seurauksia. Uskon prosessi kaikkineen on näet vaikuttanut siihen, että hän vaihtoi alaa ja lähti opiskelemaan terveydenhoitajaksi. Nyt päätoimisia opiskeluja on kestänyt neljä vuotta, edessä on vielä viimeinen harjoittelujakso ja opinnäytetyön tekeminen. Hänen vanhin tyttärensäkin opiskelee samaan aikaan samaa alaa.

– Ortodoksinen ihmiskäsitys on tuonut syvyyttä työhöni. Nyt näen toisessa ihmisessä Jumalan kuvan, ja se auttaa minua toisen ihmisen kohtaamisessa ja siinä, miten jaksan häntä auttaa. Usko syventää hoitotyössä ihmiskäsitystäni ja tuo siihen aivan uuden ulottuvuuden, vaikka aina ei

voi tehdä muuta kuin olla läsnä apua tarvitsevan luona. Terveystieteillä valitsee humanistinen ihmiskäsitys, joka kunnioittaa ihmistä yksilönä, mutta tämä vie sen vielä vähän syvemmälle.

Lisää välittämistä ja yhteisöllisyyttä

Ulla naurahtaa, että hänen puheissaan on varmaan sata kertaa tullut esiin sana yhteisöllisyys.

– Se on varmaan jo puhki puitu eivätkä ihmiset enää ymmärrä sen jatkuvaa toittamista. Mutta minä toivotan sitä sen vuoksi, että perheyhteisöt elävät niin suuressa kriisissä. Ihmiset eivät osaa elää perheinä, he ovat ymmällään, sillä me elämme liian yksilökeskeisessä yhteiskunnassa, joka lisäksi vaatii jokaiselta tuottavuutta ja tuloksellisuutta. Se näkyy perheiden elämässä levottomuutena, mitä vielä erilaisia tarpeita ruokkiva massaviihde korostaa. Tavallisen arjen mahdollisuudet ovat unohtuneet. Kun koittaa pienikin pitempi loma-aika, silloin pitää lähteä kotoa vähintään ruotsinristeilylle tai jonnekin, pois kodin ihan tavallisten asioiden parista, Ulla huoahtaa.

■ Isä Hariton

Kirjoissa välittyy yhteisöllinen kulttuuri

Helsingissä järjestettiin huhtikuun alussa ortodoksisen kirjallisuuden tapahtuma. Se esitteli useiden eri kustantamojen uusinta ortodoksisista kirjallisuutta. Näistä ensimmäisistä ortodoksisista kirjamesuista on syytä onnitella tapahtuman liikkeelle saattajaa **Liisa Heikkilä-Paloa** ja eri julkaisijoita. Tapahtuma oli järjestetty Sanomataloon, Helsingin ydinkeskustaan. Kirkon paikka ei olekaan sivussa, vaan siellä missä ihmiset luontevasti kokoontuvat ja kohtaavat.

Englantilainen kirjailija **C. P. Snow** kirjoitti 1959 kirjassaan *The Two Cultures* kahden erilaisen kulttuurin, humanistisen ja luonnontieteellisen, keskinäisen yhteyden ja vuorovaikutuksen puutteesta. Hänen mielestään humanistinen kulttuuri on taaksepäin katsovaa, historiallisia tapahtumia kertaavaa ja analysoivaa. Luonnontieteet tuottavat jopa vallankumouksellista uutta tietoa, jota voidaan soveltaa myös kulttuurityöhön. Tällainen kahtiajako ei 2000-luvulla ole aina toimiva, mutta antaa aihetta itsetutkisteluun varsinkin meille humanisteille.

Kirkon kirjallisuutta

Mitä sitten on ortodoksinen kirjallisuus? Mikä on sen ajankohtainen tehtävä? Kirkko on yhteisö, joka muistaa. Professori **Georges Florovsky** kirjoitti traditiosta Pyhän Hengen työnä kirkossa. Ortodoksinen traditio on aitoutta ja uskollisuutta, enemmän kuin ”oikeaoppisuutta”. Siten traditio, perinnön kantaminen, merkitsee turvallisuutta ja pysyvyyttä. Niitä mullistuksissa elävä maailma tarvitsee. Suomessa ortodoksinen perinne on ollut vähemmistö-kulttuurin identiteettiä rakentavaa.

Tämän päivän Suomen ortodoksisen kirkon kirjallisuudessa näkyy vahvasti Bysantin askeettinen ja mystinen perintö. Munkki **Serafim** ja nunna **Kristoduli** kirjoittavat sen hengellisistä aarteista. **Hakkaraisen** pappiseljekset ovat tuoneet esiin Bysantin syvää sosiaalista eetosta. **Metropoliitta Johannes** on tunnettu sen kirkko-oikeuden asiantuntijana.

Samalla kirkon on tärkeää käydä vuoropuhelua tämän ajan kanssa. Tältä kannalta hyviä tietokirjoja ovat **Tapani Kärkkäisen** *Kirkon historia* ja **Jyrki Härkösen** *Ortodoksinen etiikka ja dogmatiikka*. Dialogia tämän ajan haasteista käy myös äskettäin ilmestynyt kirja Henkinen johtajuus.

Kipupisteiden tunnistamista

Entä miltä näyttää tulevaisuus? Usein se näyttäytyy ”tuntemattomana maana”. Vastikään ilmestyneessä pamfle-

tissaan *Olimme kuluttajia, Neljä tarinaa vuodesta 2023*, **Roope Mukka** ja **Aleksi Neuvonen** sanovat, että ”ihminen kuluttaa yli tarpeensa, koska hänellä on simpanssin tavat ja luolamiehen aivot”. Onko näin? Yhteiskunnalliselta kannalta vastaus voi olla kyllä. Entä mitä sanoo ortodoksisen askeesin tutkija? Voiko ihminen olla enemmän kuin biologinen ja sosiologinen toimija, voiko ihminen ylittää ulkoiset rajansa?

Meidän tulee uskaltautua tulkitsemaan kirkon perinnettä nykyihmisen elämänmalliksi mielekkäällä tavalla. Tämä edellyttää siltä syvempää vuoropuhelua nykyelämän kipupisteiden kanssa. Esimerkiksi **John Gray** kirjoittaa utopioista myytteinä, jotka todellisuudessa ovat saaneet aikaan miljoonia ruumiita. **Francis Fukuyama** tunnetaan ajatuksestaan ”historian lopusta”. Hänen mukaansa kaikki inhimillisen historian kannalta merkittävä on jo tehty, ja ihmiskunnan historian kehitys ideologioiden välisenä taisteluna on suurelta osin päättynyt liberaalin demokratian voittoon. Suomessa **Mika Mannermaa** kirjassaan *Jokuveli* on käsitellyt virtuaalimaailman ja verkkotodellisuuden mahdollisuuksia ihmisen yhteisöllisyydelle.

Näkökulmia tarjolla tulevaisuuteen

Ortodokseina meidän ei ole tarpeen mennä mukaan ”modernin kulttuurin” viimeiseen taisteluun tieteellisen maailmankuvan nimissä esiintyviä uusateismin tai sekulaarin humanismin edustajia, kuten **Richard Dawkinsia**, vastaan, vielä vähemmän kreationismin puolesta.

Sen sijaan kirkon perinteestä käsin voimme tarjota näkökulmia, jotka auttavat meitä etsimään yhteistä tulevaisuutta. Tässä valmiutemme vuoropuheluun ja moniäänisyyden suvaitsemiseen punnitaan. Kun avaudumme aitoon dialogiin tämän päivän ja tulevaisuuden kysymysten kanssa, rakennamme samalla omaa kulttuuriamme niin, että siinä on enemmän toivoa ja uusia hyvän elämän mahdollisuuksia. Erityisen kiehtovia ovat luonnontieteiden piirissä vaikkapa kysymykset nanoteknologian ja tekoälyn merkityksestä tulevaisuuden kulttuurille.

Tänäkin päivänä kirja on keskeisellä sijalla siirtämissä sitä yhteisöllistä kulttuuria, jonka olemme perintönä saaneet. Samalla etsiessämme tietä kohti tulevaa, mahdollisuuksia kulkea kohti kirkastumista, kirjat toimivat meille hyvinä oppaina. Kiitos kirjamesuista! Ensi vuonna tavataan!

Metropoliitta Ambrosius

Pyhien isien opetus- menetelmistä

Rovasti **Markus Aroman** mielestä jumalallinen armo vaikuttaa suoraan ihmiseen ja voi ratkaisevasti vaikuttaa myös ihmisen perimään ja ympäristöön.

Isät eivät käytä perimä-käsitettä, kun he viittaavat perittyihin ominaisuuksiin, vaan he käyttävät tässä yhteydessä kreikankielistä termiä *fysis* – luonto. Ympäristö-käsitettä on lisäksi vaikea määritellä täsmällisesti, mutta joidenkin isien ajattelussa ympäristöllä tarkoitetaan kaikkea sitä, mikä on ihmispersoonan ulkopuolella. Isät tiedostivat varsin selvästi, että sekä perimä että ympäristö vaikuttavat erittäin suuressa määrin ihmisen kehittymiseen.

Heidän mukaansa ihminen perii vanhemmiltaan ja ympäristöltään sekä kielteisiä että myönteisiä piirteitä, mutta se, mikä koetaan myönteiseksi ja kielteiseksi, riippuu pitkälti ympäristön omista arvoista. Mutta patristisessä kirjallisuudessa ja aivan erityisesti moraalikysymyksiä käsittelevässä kirjallisuudessa on havaittavissa perimän negatiivisten puolien korostamista myönteisten kustannuksella. Apostoli Paavalin innoittamana isät puhuvat ihmisessä vaikuttavasta ”toisesta laista” – ”synnin laista”. Toisaalta taas näistä perimän kielteisistä piirteistä puhuessaan isät korostavat, etteivät ne kuulu ihmisen alkuperäisen luontoon, vaan ovat myöhempää perua eli syntiinlankeemuksen aiheuttamaa sairautta ja epäaitoutta, joita vastaan meidän on taisteltava ja joista meidän tulisi parantua.

Pyhä Basileios Suuri puolusti hyvin selvin sanoin tätä ihmisen alkuperäistä hyvyyttä ja kauneutta Jumalan kuvaksi ja kaltaisuuteen luotuna olentona, kun hän kirjoitti: ”Hyveet ovat meissä luonnos-

Rovasti Markus Aroma

taan, ja sielumme on kiintynyt niihin luonnostaan eikä kasvatuksen kautta.” (Hexameron, Homily IX,4)

Tämä johtuu siitä, että ihminen on luotu Jumalan kuvaksi ja kaltaisuuteen, ja näin ollen ihmisen sieluun ja sydämeen on ihmisen olemassaolon ensihetkestä lähtien istutettu äärettömän rakkauden, hyvyyden ja kauneuden kaipuu eli Juma-

lan ja jumalallisten hyveiden kaipuu.

Kleemens Aleksandrialaisen mukaan hyveet ovat ihmisessä syntymästä lähtien, mutta ne ovat hänessä ikään kuin siemenen muodossa eli potentiaalina, mahdollisuutena ja jopa taipumuksena. (Stromata, VI, 11–12). Mutta tämän siemenen kehittyminen riippuu kasvatuksesta ja ihmisen omasta henkilökohtaisesta pyrkimyksestä.

Ympäristön vaikutuksesta taas tähän kehitykseen pyhä Johannes Klimakos sanoo, että ”sosiaalisella kanssakäymisellä saattaa olla niin suuri vaikutus ihmiseen, että se ikään kuin pyyhkäisee pois ihmisen luonnolliset asenteet ja arvot” eli ympäristö saattaa opettaa ihmisen käyttäytymään omaa todellista luontoaan vastaan. Toisaalta isät näkevät erittäin selvästi, miten suuri myönteinen vaikutus hyvällä ympäristöllä voi olla ihmisen kehitykseen ja kasvuun. Mutta samalla he muistuttavat, ettei ympäristö ole mikään ”kaikkivaltias” ihmisen kasvamisen ja kehittymisen kannalta katsottuna. Apofthegmata-kirjassa eräs erämaaisä kirjoittaa myönteisen ympäristön vaikutuksesta ja vertaa sitä ”parfyymikauppaan, jonne sille mennessämme myös meihin tarttuu siellä oleva hyvä tuoksu”.

Kolmiulotteinen kehitys

Isien mukaan ihmisen kehitys on kolmiulotteista: perimä, ympäristö ja Jumalan armo.

Koska kirkko on pelastuksen mysteeri, niin jumalallinen armo toimii pääasiallisesti kirkossa ja kirkon kautta, ja sen vuoksi on ihmisen kasvamisen ja kehittymisen kannalta olennaisen tärkeää, että hän elää läheisessä orgaanisessa yhteydessä kirkon kanssa. Isät korostavat, että armo on ihmisen kasvamisen ja kehittymisen kannalta tärkein tekijä, koska jumalallinen armo voi vaikuttaa suoraan ihmiseen, ja se voi ratkaisevalla tavalla vaikuttaa myös kahteen muuhun tekijään, perimään ja ympäristöön.

Isien mielestä jokainen edistysaskel hyveen ja rakkauden tiellä on ensisijaisesti Jumalan armolahja, mutta se ei ole pelkästään Jumalan toimintaa, vaan Jumalan ja ihmisen vapaata yhteistyötä eli synergiaa, josta myös apostoli Paavali puhuu.

Pyhä Makarios Suuri kiteyttää tämän isien yhteisen näkemyksen, kun hän kirjoittaa: ”Ihminen ei kehity eteenpäin ainoastaan Jumalan armon ja voiman avulla, vaan siihen tarvitaan myös ihmisen omaa ponnistelua ja yhteistyötä Jumalan kanssa...”

Kasvamisen ja kasvatuksen mahdollisuus

Varhaisen kauden isistä (ennen 300-lukua) oli itsestään selvää, että kasvatuksella on suuri vaikutus ihmisen luonteeseen ja persoonaan. Kleemens Aleksandrialainen saattoi innostuksen valtaamana lausua, että ”oikea kasvatusta johtaa ihmisen taivaaseen” ja Apofthegmatan isien mukaan ”hyvä sana voi tehdä pahasta ihmisestä hyvän samoin kuin paha sana voi tehdä hyvästä ihmisestä pahan”. Ja Makarios Suuri jatkaa samalla linjalla eteenpäin, kun hän sanoo, että ”oikealla koulutuksella me voimme tehdä itsestämme hyveellisiä”.

Isien mukaan kasvatustehtävä on erittäin vaikea, sillä se vaatii paljon aikaa ja sen tulisi tapahtua kärsivällisyyden ja joustavuuden hengessä vähitellen. Kasvatus olisi aloitettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, sillä lapsen sielu on helpommin muokattavissa ja vastaanottavaisempi.

Pyhien isien opetusmenetelmät

Erityisesti erämaaisät korostivat yksilöllisen opetuksen tärkeyttä. ”Ihmiset ovat niin erilaisia monine erilaisine tapoineen”, kirjoittaa pyhä Gregorios Nazianzilainen (330-390), ja näin myös opetuksessa tämä erilaisuus on otettava huomioon. Erämaaisät arvostivat ”erilaisia menetelmiä ja lahjojen erilaisuutta”, jotka yksi ja sama Pyhä Henki oli eri ihmisille antanut. Opetusmenetelmää valittaessa on isien mukaan otettava huomioon ihmisen koko persoonallisuus. Pyhä Gregorios Nazianzilainen painottaa hyvin voimakkaasti, että erilaisia sieluja on opetettava ja ohjattava eri tavoin ja että yksilöllinen kasvatus on välttämätöntä.

Sanallinen opetus

Uusi testamentti korostaa sanallisen opetuksen merkitystä. Myös erämaaisät uskoivat vahvasti sanan voimaan, mutta meidän olisi myös opetuksessa löydettävä sanan alkuperäinen tehtävä, mikä ei ole jonkin teoreettisen tai filosofisen tiedon välittäminen toisille, vaan sanaa olisi käytettävä positiivisella, luovalla tavalla muistaen, mikä valtava luova ja valitettavasti myös tuhoava voima sanaan sisältyy. Kaikki on luotu tyhjyydestä sanan kautta, eli sanan ensisijaisena tehtävänä opetuksessa tulisi olla positiivisen yhteyden luominen niin Jumalan kuin myös ihmisten kanssa. Tämän vuoksi Kristus itse opettaa meille, että meidän on vastattava

Jumalalle jokaisesta turhasta sanasta eli sellaisesta sanasta ja puheesta, joka ei luo eikä välitä tätä myönteistä yhteyttä.

Dialogi

Dialogi on aivan erityisesti erämaaisien käyttämä opetusmetodi, joka mahdollistaa henkilökohtaisten kysymysten ja ongelmien käsittelemisen. Isät eivät kuitenkaan dialogissa halunneet antaa mitään suoria, autoritatiivisia vastauksia oppilaille, vaan uusien apukysymyksien avulla he auttoivat oppilaitaan itse löytämään vastaukset kysymyksiinsä. Hyvänä esimerkkinä tästä metodista on abba Mios, jolta eräs sotilas kysyi, oliko syntisen mahdollista katua ja saada syntien anteeksianto? Tällöin abba sanoi sotilaille: ”Kerro minulle, kun sinun manttelisi on kulunut rikki, niin heitätkö sinä sen menemään?” ”En”, vastasi sotilas, ”vaan minä paikkaan sen ja käytän sitä edelleen.” Silloin abba Mios lausui hänelle: ”Sen

Pyhä Gregorios Nazianzilainen:

"Erilaisia sieluja on opetettava ja ohjattava eri tavoin."

vuoksi, jos sinä säästät vaatteesi, niin eikö Jumala säästäisi hänen omaa luotuansa?” Dialogin hyöty on suuri, sillä se totuus ja vastaus, jonka ihminen on itse löytänyt, sen vaikutus säilyy pitkään hänen elämässään.

Vertaukset ja symbolit

Erämaaisät käyttivät hyvin usein opetuksensa välikappaleena vertauksia, jotka olivat oppilaille läheisiä ja konkreettisia. Näin abba Pimen puhuessaan oppilailleen Jumalan Sanan voimasta käytti seuraavaa vesi-vertausta: ”Vesi on luonnostaan pehmeää, kun taas kivi on luonnostaan kovaa, mutta vesipisarot voivat vähitellen murtaa kallion. Samalla tavoin Jumalan Sana on pehmeä ja meidän sydämemme on kova, mutta sen sydän, joka kuuntelee Jumalan Sanaa, usein avautuu ja oppii pelkäämään Jumalaa.”

Aleksandrialaiset isät käyttivät runsaasti allegorioita ja symboleja opetuksensa apuvälineinä, mutta useimmat an-

tiokilaisen koulukunnan isistä eivät hyväksyneet niiden käyttöä. Muun muassa Basileios Suuri kirjoitti niiden käyttöä vastaan: ”Tunnen allegorian lait... Jotkut saarnaajat eivät kutsu vettä vedeksi, vaan joksikin muuksi. He tulkitsevat kasvin tai kalan merkitsevän sellaista, mitä tahansa heidän päähänsä pälkähtää...” Samalla linjalla ovat myös Johannes Krysostomos, Isidoros Pelusialainen ja Theodoros Mopsuestialainen.

Lyhyet sanonnat

Lyhyiden sanontojen käyttö oli erittäin suosittua erämaaisien parissa. Sanontojen tarkoituksena on esittää jokin sääntö tai periaate mahdollisimman lyhyessä, käytännöllisessä ja helposti muistettavassa ja omaksuttavassa muodossa. Näitä sanontoja löytyy myös runsaasti Raamatusta: Herran pelko on viisuuden alku. Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää joka tilassa. Autuaampi on antaa kuin ottaa. Erämaaisien sanontoja on koottu Apofthegmata eli Gerontikon-teokseen.

Epätavalliset teot

Jotkut erämaaisät käyttivät tätä menetelmää tehokkaasti. Epätavallisten tekojen ensisijaisena tarkoituksena on mielenkiinnon ja tarkkaavaisuuden herättäminen ja vasta toissijaisesti vastauksen antaminen esitettyyn kysymykseen epäsuoralla tavalla. Gerontikonista löydämme seuraavan kertomuksen tämän opetusmenetelmän käytöstä: ”Kerran skitaan isät ja veljet kokoontuivat yhteen tuomitsemaan rikkomuksen tehnyttä veljeä. Vaikka muut veljet syyttivät munkkia, niin abba Peor vain kuunteli eikä sanonut mitään. Lopulta hän nousi ylös, otti kaksi sakkia, yhden pienen ja yhden suuren, ja täytti ne hiekalla. Sitten hän pani pienen säkin roikkumaan rintansa päälle ja suuren selkäpuolelleen. Isät eivät ymmärtäneet sitä, mitä hän teki, ja näin ollen pyysivät häntä selittämään käyttäytymistään. Abba Peor vastasi heille: 'Isompi säkki kuvaa minun omia rikkomuksiani, jotka minä katken selkäni taakse, koska minä en halua korjata niitä jatkuvasti, ja näin minä asetan veljeni pienten rikkomusten säkin eteeni kritisoitavakseni. Mutta minun ei pitäisi toimia tällä tavoin. Minun pitäisi kantaa huolta omista synneistäni ja rikkomuksista. Silloin kaikki veljet nousivat ylös ja sanoivat: 'Tämä on todellakin pelastuksen tie.'”

■ Isä Markus Aroma

Missiotiimi

Mahdollisuus lähetystyöhön

■ Outi Vasko opetti ortodoksisen tradition merkityksestä tansanialaisille nuorille.

Kuvat: Ortodoksinen Lähetys ry

Ortodoksinen Lähetys ry. lähetti isä **Tapio Rautamäen** ja **Outi Vaskon** osallistumaan amerikkalaisen lähetyskeskuksen *Orthodox Christian Mission Center* missiotiimiin kesällä 2008. Yhteistyö toimi niin hyvin, että tulevana kesä toinen amerikkalais-suomalainen missiotiimi matkaa Tansaniaan. Parhaillaan matkaan valmistautuvat **Anu Danouzi**, **Veli Matti Heikkilä** ja **Marjo Weckström**.

Sanalla lähetystyö on varsin kielteinen kaiku, ja se voidaan ymmärtää hyvin eri tavoin. Kun määrittelemme lähetystyön elävän eukaristisesta yhteisöstä kumpuavaksi todistukseksi Kristuksesta, muodostuu lähetystyö kuitenkin hyvin keskeiseksi osaksi kirkon perustehtävää.

Jokainen meistä on kutsuttu jakamaan elävää kokemustamme Kristuksesta siinä paikassa, jossa elämme. Joitakin meistä kutsutaan todistustyöhön vieraseen maahan ja kulttuuriin, jossa ortodoksisuus ei ole läsnä tai se on hyvin ohutta.

Nykypäivän lähetystyön perustana on selkeä pyrkimys paikallisen kulttuurin tukemiseen ja evankeliumin sanoman tulkintaan kullekin kulttuurille ominaisella tavalla. Suomen ortodoksisen kirkon lähetysjärjestön Ortodoksinen Lähetys ry:n tavoitteena on perustaa ja tukea kasvavia eukaristisia yhteisöjä eri puolilla maailmaa.

Missiotiimi valmentaa nuoria seurakuntatyöhön

Missiotiimi on lyhytaikainen lähetystyöryhmä, jonka tehtävä on toimia opetustehtävissä paikallisen kirkon tukena. Viime kesänä Luoteis-Tansaniassa järjestetylle

katekeettojen valmennusleirille osallistui yli 70 18–35-vuotiasta nuorta eri puolilta Mwanzan metropoliittakuntaa.

Missiotiimin tehtävänä oli opettaa ortodoksisuuden ja kristinuskon keskeisiä asioita erilaisiin seurakunnallisiin opetustehtäviin valmistuville nuorille. Opetusaineina olivat esimerkiksi ortodoksinen elämäntapa, Pyhä Kolminaisuus ja sakramentit. Missiotiimi opetti englanniksi, ja paikallinen tulkki käänsi opetuksen tansanialaisten nuorten yhteiselle kielelle eli swahiliksi.

Opetustuntien lisäksi missiotiimi oli mukana jumalanpalveluksissa paikallisissa seurakunnissa yhdessä nuorten kanssa. Vapaa-ajalla laulettiin suomalaisia ja tansanialaisia lauluja sekä pelattiin jalkapalloa.

Kriteerinä aktiivisuus omassa seurakunnassa

Missiotiimitoiminta on mahdollisuus tutustua ja osallistua lähetystyöhön kaikille aktiivisille ortodokseille. Koulutusta opetustyöhön tai teologiaan ei missiotiimin jäseniltä vaadita, vaan tärkeää on avoimuus erilaiselle kulttuurille sekä halu elää kristillistä elämää yhdessä vastaanottavan kirkon kanssa.

Viime kesän missiотиими koostui kahden suomalaisen lisäksi kuudesta amerikkalaisesta. Heistä yksi oli pappi ja muut muutoin aktiivisia ortodokseja. Missiottiimin jäsenten ikäjakauma oli 22–79 vuoteen.

– Mukana oli hyvin erilaisia ihmisiä. Tiimin vanhin on rahoittanut usean kirkon rakentamista Ugandaan. Nuorin taas suunnitteli teologian opintojen aloittamista seuraavana syksynä, kertoo viime kesänä missiottiimiin osallistunut isä Tapio.

Missiottiimi tarjoaa mahdollisuuden myös amerikkalaisen ja suomalaisen ortodoksisuuden kohtaamiselle.

– Tulemme erilaisista kulttuureista, joten myös meillä on paljon opittavaa toisiltamme. Suurimalle osalle missiottiimin jäsenistä oli uutta, että Suomessa on ortodokseja, toteaa isä Tapio.

Kasvava hiippakunta

Viime ja tulevan kesän missiottiimit toimivat Luoteis-Tansaniassa Bukoban kaupungin ympäristössä. Alueen ensi kosketukset ortodoksisuuteen tapahtuivat Ugandan kautta jo 1930-luvulla, mutta ortodoksien läsnäolo alkoi vahvistua 1970-luvulta lähtien.

Alueen ortodoksit kuuluvat Aleksandrian patriarkaattiin. Mwanzan alue muodostettiin omaksi hiippakunnakseen vuonna 1997, ja sen piispaksi tuli ugandalaisyyntyinen metropoliitta **Jeronymos**. Hiippakunnan jäsenmääräksi arvioidaan noin 50 000, joista yli puolet on liittynyt kirkkoon viimeisten kymmenen vuoden aikana.

Hiippakunnan jäsenmäärän kasva-

essa voimakkaasti seurakuntaopetukselle on suuri tarve. Mwanzan hiippakuntaan kuuluu 164 seurakuntaa. Papeja on vain 40, joten maallikko-opettajilla on merkittävä rooli seurakuntien opetustyössä.

Ortodoksisuuden suosiota alueella selittää se, että muista kristillisistä kirkkokunnista poiketen kirkko on avoin ja ilmainen kaikille, joten usein kirkkoon liittyy koko perhe tai jopa koko suku kerralla. Hiippakunnalla on parhaillaan käynnissä useita rakennusprojekteja: kirkkoja, kouluja ja klinikka. Näiden kautta hiippakunta vahvistaa paitsi omaa toimintaa myös koko alueen kehitystä.

■ Metropoliitta Jeronymos ja isä Tapio Rautamäki toimittavat leivän siunauksen.

Mwanzan ja Bukoban kaupunkien seudut ovat Tansanian syrjäseutua. Paikalliset saavat pääasiassa elantonsa maataloudesta, banaanin ja kahvin viljelystä. Muiden Afrikan maiden tavoin Tansaniassa on monia heimoja ja heimokieliä. Maan viralliset kielet ovat englantia ja swahili. Mwanzan hiippakunta on sopinut, että kirkossa yhteisenä kielenä käytetään swahilia. Näin kaikilla heimoilla on tasavertainen asema kirkollisessa elämässä.

■ Metropoliitta Jeronymos tervehtii seurakuntalaisia jumalanpalveluksen jälkeen.

Oppimista puoli ja toisin

Tamperelainen Anu Danouzi valmistautuu osallistumaan missiottiimiin kesällä 2009. Vaikka missiottiimiin osallistuvien suomalaisten tehtävänä on ortodoksisuuden perusasioiden opettaminen ja paikallisten katekeettojen valmentaminen työhönsä, uskoo Anu, että kohtaaminen opettaa erityisellä tavalla jokaista mukana olevaa.

– Kysymys on kahdensuuntaisesta oppimisesta, antamisesta, jakamisesta ja saamisesta. Olemme kaikki saman Kristuksen ruumiin, kirkon jäseniä, vaikka uskomme saattaa ulkoisesti näyttäneen eri tavalla ja meillä on erilaisia perinteitä sekä tapoja, pohtii Anu.

Missiottiimi tutustuu paikallisten afrikkalaisten seurakuntien elämään ja puitteisiin.

– Suomessa materiaaliset edellytykset seurakunnalliseen elämään on erinomaiset. Voimmeko siis oppia jotain uskon ilosta ja sitoutumisesta omaan kirkkoon, silloin kun ulkoiset puitteet ovat huomattavasti vaatimattomammat, kysyy ensimmäistä kertaa Afrikkaan matkaava Anu.

Ortodoksinen Lähetys ry. kouluttaa suomalaiset missiottiimin jäsenet matkaan yhdessä amerikkalaisen lähetyskeskuksen kanssa. Tansaniasta-paluun jälkeen missiottiimin jäsenet kiertävät seurakunnissa kertomassa kokemuksistaan.

■ Outi Vasko

Ortodoksinen Lähetys ry:n
lähetys sihteeri

Missiottiimi toimii Tansaniassa
27.7.-17.8.2009. Missiottiimin
suomalaisten jäsenten valmistautumista
voi seurata Ortodoksinen Lähetys ry:n
www.sivuilla.kirkkotoimii.fi/lahetyk.

Nuoret tekevät tarkat muistiinpanot oppitunneilta kotiin vietäväksi.

Kanoninen perinne pitää kirkon koossa

HELLEVI MATHIALTI

Metropoliitta Johannes piispana 40 vuotta

kaisesti. Tämä on tietenkin hyvin laaja ja vaikea tehtävä, mutta se on kuitenkin tavoite. Että voisi olla myönteisessä mielessä hiippakuntansa kaitsija, niin että asiat menisivät oikeaan suuntaan, oikealla tavalla.

Hän painottaa, että vuosien myötä myös kirkon kanoninen perinne on tullut

Kun emeritusarkkipiispa, Nikean metropoliitta **Johannes**, vihittiin piispaksi Uspenskin katedraalissa helluntaimaanantaina 40 vuotta sitten, toukokuinen sääkin oli mitä kaunein. Vihkimisjuhlassa edusti Konstantinopolin patriarkaattia arvokkaasti silloinen Kalkedonin metropoliitta **Meliton**, patriarkasta arvojärjestyksessä seuraava, ja Venäjän kirkon edustajana juhlaan oli saapunut Leningradin apulaispiispa **Herman**. Papistoa oli kolmisenkymmentä – suurin osa Suomen koko ortodoksisesta papistosta, muistelee metropoliitta Johannes tilaisuutta.

Piispanvihkimyksen jälkeen Johannoksen titteli apulaispiispana oli Lapin piispa, mutta jo saman vuoden kesäkuussa hän joutui Helsingin piispan **Aleksanterin** sairastuttua hoitamaan tämän tehtäviä, ja vuonna 1970 hänet valittiin Helsingin piispaksi. Nimike muuttui kahden vuoden kuluttua metropoliitaksi, ja Helsingin-vuosia kertyi kaikkiaan kahdeksantoista. Arkkipiispaksi hänet valittiin 1987, ja tehtävä jatkui kolmentoista vuoden ajan. Välittömästi eläkkeelle siirtymisen jälkeen hän sai Nikean metropoliitan arvon. Nikean metropoliitan tehtävien johdosta hän eläkeaikansa alkupuolella asui lähes vuoden Konstantinopolissa – saipa kutsun jäädä pysyvästi sinne, mutta valitsi lapsuutensa ja nuoruutensa kaupungin, Suomen Turun.

Piispuuden syvin olemus

Ennen Uspenskin katedraalissa toimitettavaa 40-vuotisjuhlaliturgiaa keskustelin metropoliitta Johannoksen kanssa tovin. Turun viihtyisän kodin ikkunat antavat rauhalliseen puistoon, ja metropoliitta toteaa, että parhailtaan eloon heräävää maisemaa katsellessa ei voisi uskoa olevansa

KARI M. RÄNTILÄ

puolen kilometrin päässä Turun kauppatorilta.

Olen kysynyt, miten hän on kokenut piispuuden – mikä hänen mielestään on sen syvin olemus.

– Erityisesti valmistamatta mitään vastausta voisi ehkä ensinnäkin todeta, että piispan nimitys, *episkopos*, tarkoittaa oikeastaan valvojaa, hän miettii. – Niinpä piispan ensisijaisesti tulisi olla hyvin monessa mielessä hiippakuntansa elämän valvoja tai paremminkin sanoen kaitsija. Siihen sisältyy, että piispan tulisi huolehtia – siinä määrin kuin hänen voimansa siihen riittävät – siitä, että niin hiippakunnan kuin seurakuntien, niin papiston kuin seurakuntalaisten elämä tapahtuu kirkon järjestyksen ja ortodoksisen uskon mu-

yhä paremmin tunnetuksi.

– On käännetty ortodoksisen tradition mukaista ja sitä edustavaa kirjallisuutta, hän sanoo. – On myös saatu painettuna julkisuuteen kirkon kanonit. Täytyy todella muistaa, että silloin kun minut vihittiin piispaksi, ei suomenkielisenä ollut olemassakaan painettua laitosta kanooneista. Kukaan ei voinut niihin tutustua, ellei ollut muun kielen taitoa. Molemmilla piispoillakin oli vain koneella kirjoitetut kappaleet näistä kanoneista.

– Mutta toisaalta täytyy sanoa, että samalla kun perinne on tullut tunnetummaksi, on yhä enemmän sellaista ajattelua, joka ei ota sitä vakavasti ja joskus jopa väheksyy sitä, hän jatkaa. – Voi sanoa, että kirkon piirissä on perinnettä väheksyviä

ajatuksia vuosien mittaan lausuttu hyvin-kin merkittäviltä vastuupaikoilta.

Kanonisen perinteen merkitys

– Tässä juuri minä näen erään tämän hetken vakavan ongelman, että vaikka kanoninen perinne tunnetaan paremmin kuin ennen, sen noudattamista tietyllä tavalla kunnioitetaan vähemmän kuin aikaisemmin, metropoliitta Johannes sanoo.

Hänen mukaansa tällaisessa ajattelussa unohdetaan, että ortodoksista maailmanlaajuista kirkkoa ja paikallista kirkkoa varsinaisesti pitää koossa juuri kanoninen perintö.

– Meilläähän ei ole Rooman paavia, joka johtaisi kirkkoa oman virkansa nojalla, vaan me olemme riippuvaisia siitä, että kanonista perinnettä, ekumeenisten synodien perinnettä kunnioitetaan, hän huomauttaa. – Muuten me emme voi pysyä ortodoksisena kirkkona. Tämähän tulee hyvin vahvasti esille kirkkolaisiamme, ensimmäisessä pykälässä, ja se tulee hyvin vahvasti esille myös vuoden 1923 Tomoksessa. Siinä mielessä minä katson, että me tarvitsemme tämän hetken Suomen ortodoksisessa kirkossa ikään kuin uudelleen heräämistä kanonisen perinteen kunnioitukseen ja siihen, että näemme sen myönteisenä ja ortodoksisuutta ilmaisevana ja koossapitävänä tekijänä.

Ihmiskeskeinen ajattelu

Haastattelupäivän puheenaihe on ollut Helsingin seurakunnan papin **Mitro Revon** osallistuminen kesän EU-vaaleihin ja piispa kokouksen kannanotto siihen.

Metropoliitta Johannes toteaa lyhyesti:

– Sanoisin vain, että tämä Mitro Revon tapaus osoittaa, kuinka vähän joku meidän kirkkomme pappi noudattaa perinnettä, joka velvoittaisi häntä käyttäytymään aivan toisella tavalla kuin hän on tehnyt. Se on siis voimakas rike perinnettä vastaan.

Hän pohtii vielä, että tässäkin on nähtävissä selvä ilmaus siitä yksilöllisestä, ihmiskeskeisestä ajattelusta, jota on paljon levinnyt myös ortodoksien pariin.

– Sehän näkyy esimerkiksi tietyissä yhteyksissä joissakin kirkon piirissä ilmestyvissä lehdissäkin, hän huomauttaa, eikä näe asiaa hyvänä, koska se ei kuulu ortodoksisuuteen.

Ja niin hän vielä kerran, keskustelumme loppuksi, korostaa kanonisen perinteen ja sen säilyttämisen merkitystä nimenomaan tässä meidän ajassamme.

■ **Hellevi Matihalti**

Länsi: kohtaustaipaikka vai vankila?

Menneisyyden varjot leijuvat edelleen Euroopan yllä. Ottomaani-imperiumin ja totalitarismin varjojen vuoksi merkittävä osa eurooppalaista kulttuuriperintöä on jäänyt EU-Euroopassa lähes vaille huomiota. Unescon maailmanperintölistalle kuuluvat kirkot ja luostarit ovat Kosovossa tuhoamisuhan alla. Turkissa puolestaan rapistuvat sadat keskiaikaiset kirkot. Niiden restauroimista Turkin hallitus ei halua itse tukea, mutta ei myöskään salli kirkkojen korjaamista ulkopuolisella rahoituksella.

Ottomaani-imperiumia edeltänyt Itä-Rooma eli Bysantti oli myös globaalin ortodoksisen kirkon alkukoti. Ortodoksisen kirkon kannalta Bysantti ei kuitenkaan ollut taivas maan päällä, vaan keskiaikainen valtio puutteineen ja rikkauksiineen.

Ortodoksinen kulttuuri oli Bysantin tärkein vientituote. Bysantin ja sen perillisten kautta ortodoksisuus alkoi levitä ensin Balkanille ja Mustanmeren alueelle, sitten Pohjois- ja Itä-Eurooppaan ja lopulta Amerikkoihin ja Australiaan asti.

Bysantin arvo ortodoksiselta kannalta on siinä, että se pystyi siirtämään alkukirkon autenttisen perinnön ilman miekkaa uusien kansojen ja kulttuurien muokattavaksi. Tämä on ortodoksisen kirkon lähetysnäky edelleen.

Euroopasta lähetystyön ydintä

Euroopan tulisi olla Bysantin ortodoksisuuden lähetystyön ydinaluetta, jossa alkukirkollinen perinne käy rohkeasti vuoropuhelua uusien aatteiden kanssa. Avointa dialogia ortodoksisuuden ja EU-Euroopan kanssa vaikeuttavat Ottomaani-imperiumin varjossa syntyneet kansalliset kirkot, jotka ovat julistuksessaan kansallisten intressiensä vankeja.

Kansallisen perinteen jännite nousi esille pari kuukautta sitten Yhdysvalloissa, jossa käytiin keskustelua ortodoksisen kirkon tulevaisuudesta. Yhdysvaltain ortodoksit elävät jakaantuneena kansallisiin kirkkoihin: kreikkalaisiin, antiokialaisiin, venäläisiin, ukrainalaisiin. Mantereella toimii myös Amerikan ortodoksinen kirkko (Orthodox Church of America, OCA), joka ei kuitenkaan ole onnistunut nousemaan 40 vuoden olemassaoloaikanaan kaikkien tunnustamaksi ja kaikki Pohjois-Amerikan ortodoksit kokoavaksi kirkoksi.

Ortodoksien hajaannus Yhdysvalloissa on hyvä esimerkki siitä, miten kansallisvaltioiden rajat ovat hämähäyttäneet ortodoksisen kirkon lähetysnäkyä. Voidaan kärjistäen jopa todeta, että lännestä on tullut idän ja lännen kulttuurien kohtaustaipaikan sijasta ortodoksisuuden vankila.

Meidän on sanottava kantamme

Ortodoksisuuden tulevaisuuden kannalta lännessä toimivat pienet ortodoksiset vähemmistökirkot ovat erittäin tärkeitä. Ne voivat toimia paitsi sillanrakentajina myös Itä-Rooman jakamattoman kirkon perinteen promoottoreina lännessä.

Suomen ortodoksisen kirkon täytyy seurata tarkasti suurten patriarkaattien kuten Konstantinopolin ja Moskovan linjauksia. Tarvittaessa meidän on myös kuitenkin osattava sanoa tiukastikin kantamme, jos isot patriarkaatit luisuvat pois Bysantin monikulttuurisuuteen ja globaalin ortodoksisuuden arvoihin viitoittamalta tieltä.

Arkkiepiopa LEO

Kuinka voi henkinen johtajuus kirkossamme?

Kolme viisasta miestä, jotka toimivat eri alojen johtotehtävissä, alkoivat keskusteluissaan pohdiskella suomalaista johtajuutta. Tämän vuoden alussa ilmestyi kirja *Henkinen johtajuus*, joka pohjautuu noihin keskusteluihin.

Näillä keskustelijoilla ja kirjantekijöillä on varsin merkittävä yhteiskunnallinen asema itse kullakin: **metropoliitta Ambrosiuksen** Analogin lukijat tuntevat hyvin, oman hiippakuntansa piispan – **Henrikki Tikkanen** toimii Helsingin kauppakorkeakoulun markkinoinnin professorina ja markkinoin ja johtamisen laitoksen johtajana, kun taas **Timo Kietäväinen** on Suomen Kuntaliiton varatoimitusjohtaja. Voidaan siis sanoa, että pohdiskelussa on tietotaitoa laajalta sektorilta. Teoksen teesi on se, että suomalainen johtajuus potee kuolemansairautta, ja lääkkeitä sairauteen etsitään.

Kuinka siis on, metropoliitta Ambrosius: onko johtajuus myös kirkossa kuolemansairauden kourissa?

– Ei, hän vastaa välittömästi. – Minun mielestäni ei vähääkään.

Lisää kumminkin, että enemmän kirkkomme johtajilla – piispoilla, kirkkoherroilla ja yleensä esimiestehtävissä olevilla – saisi olla valmiutta katsoa eteenpäin. Hengellistä ja kulttuurista läsnäoloa edesauttavaa ajattelua ja toimintaa kirkkomme kaipaa.

Mutta vaikka johtajuus kirkossa ei kuolemansairautta podekaan, voidaan sen ja sen johtajien tilaa toki tarkastella niistä näkökulmista, joita *Henkinen johtajuus* tuo esille. Vaikkapa näin: miten niiden ydin muuntuu kirkon hengelliseksi johtajuudeksi – vai muuntuuko?

Henkinen ja hengellinen

Ambrosius mainitsee aluksi kirjan työt-

sikkona olleen Spirituelli johtajuus – sana spirituelli pitää sisällään niin henkisen kuin hengellisen, ja sitä tematiikkaa kirja käsittelee.

– Suomen kielessä ja suomalaisessa kulttuurissa asenne on kaksijakoinen – henkinen ja hengellinen ovat omissa laatoissaan, ja pitkän harkinnan jälkeen valitsimme otsikkoon sanan *henkinen*.

Hän korostaa kuitenkin, että kirjoittajat ovat kokonaisvaltaisella tavalla pyrkineet sisällyttämään myös hengellisen puolen johtajuuden tarkasteluunsa. Erityisesti hengellisyys tulee esiin kirjan loppuluvuissa.

Kirjassa käsitellään johtajuutta eri organisaatioissa, niin järjestöissä, firmoissa kuin julkisellakin sektorilla. Mutta se, mitä johtajuudesta sanotaan, on sovellettavissa jokaiseen ihmiseen. Oleellisestihan teemana on kysymys ihmisen kasvusta, ihmisen evoluutiosta, ihmisen kirkastumisesta.

Tarkastelemme siis kirkon tilaa ja kirkon johtajuuden tilaa. Ambrosius sanoo monien kirjassa käsiteltävien teemojen nousevan hänen omasta kokemusmaailmastaan, joten lähellä kirkkoa sikäläkin liikutaan.

Pinnallisuus ja heikko erilaisuuden sietokyky

Vaikka kirkkomme ei kuolemansairautta pode, pohdimme, miten viitteitä tällaiseen sairauteen saattaa kirkossa ja kirkoissa – myös Suomen ulkopuolella – ilmetä.

Johtajuuden kuolemansairauden merkkejä ovat kirjan mukaan esimerkiksi pinnallisuus, heikko erilaisuuden sietokyky ja

konsensus-perinne. Ambrosius miettii niiden ilmenemismuotoja kirkon johtajien kohdalla:

– Eräs pinnallisuuden muoto on tietenkin se, että ajatellaan uskonnosta hyvin naivististi. Se ei ortodoksisuudessa ole voimakkaasti esillä, vaan pikemminkin herätysliikkeissä, joissa riittää, että kun vain usko Jeesukseen, kun vain Jeesus on sydämessä... Toinen muoto on taas fundamentalistinen näkemys. Otetaan Raamattu hyvin mustavalkoisesti, ei nähdä kirkon tradition ja opetuksien yhteyttä omaan aikaansa eikä nähdä sitä haastetta, mikä näissä kysymyksissä aina on – että niitä on tulkittava kunkin ajan ihmisten elämäntilanteisiin ja mahdollisuuksiin.

Ambrosius myöntää meidänkin kirkossamme esiintyvän tiettyä fundamentalistisävytteistä ajattelua samoin kuin heikkoa erilaisuuden sietokykyä:

– Monien pienten yhteisöjen ongelma on nimenomaan se, ettei erilaista siedetä. Silloin on vaarana, että hukataan koko ortodoksisen kirkon historiallinen kokemus – meillä Suomessakin. Ortodoksinen kirkko on vuosisatoja ollut sorrettu vähemmistö, ja jos nyt emme osaa kunnioittaa toisella tavalla ajattelevien ihmisten näkemystä, se on hyvin surullista. Kun toisaalta lisäksi ajatellaan Jumalan luomistyötä, niin Jumala on luonut meidät erilaisin lahjoin ja mahdollisuuksiin...

Hän toteaa ihmisyyden toteutuvan hyvällä tavalla, kun ihminen kasvaa optimaalisesti käyttämään omia mahdollisuuksiaan.

– Ja toisaalta, jos tarkastelee vanhan kirkon elämää ennen valtionkirkon aikaa, niin siellä oli hyvin paljon pluralismia, vaikkapa liturgisissa traditioissa. Tämä näkyy vieläkin siinä, että ortodoksisessa kirkossa on useita anaforia, vaikka Suomessa on käytössä vain Basileios Suuren ja Johannes Krysostomoksen kirjoittamat liturgiat.

ARI SIRVIÖ

Konsensus-perinne ja miellyttämisenhalu

Ambrosius naurahtaa ja muistuttaa kadoteuista paratiiseista.

– Ne ovat meillä ortodokseilla tämmöisinä helmasynteinä – toisilla Bysantti, toisilla Venäjä ja Karjala. Kuitenkin kirkko on yhteisö, joka muistaa. Meillä on upea traditio, joka auttaa meitä terveessä itsetunnossa ja yhteisöllisessä itseymmärryksessä, hän sanoo – miettii hetken ja jatkaa:

– Ja jos kirkko on pelastuslaitos, se katsoo eteenpäin ja näkee erityiseksi kutsu-
mukseeseen tässä päivässä ja huomiossa elämisen ja pyrkii tuomaan niihin Kristuksen valoa ja kirkkautta ja rakkautta.

Liittyykö konsensus-perinteeseen myös miellyttämisenhalua? Kirjassa sanotaan, että ”jos haluaa miellyttää mahdollisimman monia tahoja, ei ole mahdollista tehdä kovinkaan omaperäisiä ja rohkeita linjauksia.”

– Näinhän se on, metropoliitta sanoo. – Tämmöinen miellyttämishalu on hyvin vaarallista. Kirkossa se on vaarallista, koska helposti siirrytään moralismin puolelle. Ja eri mieltä olevat leimataan kerettäläisiksi – tai, mikä vielä pahempaa, huonoiksi ihmisiksi.

Kerron saaneeni tässä kohdin mieleeni suhtautumisen Moskovan ja Konstantinopolin patriarkaateihin. Ambrosius toteaa kirkossamme olevan jonkin verran moniäänisyyttä. Tiettyyn rajaan saakka tämä on hyvä, mutta katteeton myötämielisyys ja selkärangattomuus ole missään arvostettua.

Kirkon johtajien kaikkivoipaisuus

Kirjassa sanotaan, että ”Johtajasta tulee helposti ’kaikkien alojen asiantuntija’ riippumatta hänen koulutus- tai kokemustaustastaan.” Ambrosius myöntää kirjan toteaa-

muksen pitävän paikkansa myös kirkossa.

– Piispojen ja pappien hyvin tavallinen helmasynti on kuvitelma omasta kaikkivoipaisuudesta, riippumatta kirkosta. Ihmiset usein kuvittelevat, että rooli edellyttääkin tämmöistä. Varsinkin nuorilla piispoilla ja kirkkoherroilla on vaara tulla yhtäkkiä joka alan ekspertiksi.

Ja hän sanoo joskus miettineensä – nuorten johtajien varmoja mielipiteitä ja teologisia kannanottoja kuullessaan – onko itse mahtanut kuulostaa samanlaiselta nuorena...

Kaikkivoipaisuuteen liittyy myös halu tukahduttaa kaikki kritiikki. Huono kritiikinsietokyky saattaa Ambrosiuksen mielestä liittyä myös huonoon itsetuntoon. Mutta kuka – muu kuin nimettömänä esiintyvä ”keskustelija” Suomi 24 -verkkosivulla – uskaltaisi arvostella esimerkiksi piispoja? Ja kysäisen, miten esimiehen itse suhtautuu esitettyyn kritiikkiin. Hän heittää takaisin, ettei ole kaikkivoipainen – mutta jatkaa:

– Jos kritiikki on perusteltua, olen valmis keskustelemaan. Ja tarkistamaan kantani.

Kritiikintukahduttamisen lisäksi kaikkivoipainen johtaja on haluton siirtymään eläkkeelle. ”Siellä ei ole hänen kannaltaan kiinnostavia asioita näköpiirissä.”

Ambrosius huomauttaa, että hän syksyn tullen voisi jäädä eläkkeelle, mutta ei ole vielä pohtinut asiaa.

– Tavallisestihan meillä piispat ovat aina perustelleet, etteivät malta jäädä eläkkeelle, kun on niin niukasti kandidaatteja, hän naurahtaa. Hänen kohdallaan kiinnostavia asioita näköpiirissä varmasti on yllin kyllin...

Ennaltaehkäisevää lääkitystä

Henkinen johtajuus tarjoaa myös lääkkeitä käsittelemänsä taudin parannukseksi. Niitä voitaneen tarkastella kirkonkin näkökul-

masta – ellei muussa merkityksessä, niin ennaltaehkäisevinä.

Ambrosius korostaa useassa yhteydessä sitä, että avoin keskustelukulttuuri ja vuorovaikutusprosessi ovat tärkeimmät seikat, kohdataanpa kirkossa sitten mikä tahansa ”kuolemansairauden oire”. Hän arvelee kirkossamme mennyn tässä suhteessa hyvään suuntaan niinä kolmenäkymmenenä vuotena, jotka on itse ollut aktiivisesti kirkon toiminnassa mukana. Pienessä yhteisössä monien tapahtumien taustat saattavat joskus olla myös vähemmän asiakeskeisiä.

Piispojen ja pappien helmasynti on kuvitelma omasta kaikkivoipaisuudesta.

Keskustelukulttuurin ja luovan vuoropuhelun omaksuminen eivät liioin ole erinomaisten helppoja. Ambrosius ottaa esimerkiksi PTS-prosessin, joka kirkolliskokouksessa ei tunnu etenevän.

– Se ehkä osaltaan kuvastaa sitä, ettei meillä ole totuttu katsomaan riittävästi eteenpäin, pohtimaan polkuja tulevaisuuteen.

Niinpä hän peräänkuuluttaa myös kirkon johtajien keskuudessa sivistyksellistä laaja-alaisuutta, joka auttaa orientoitumaan tulevaisuuteen, sen näkemiseen, mikä kirkon elämässä on oleellista – tuleepa sitten kritiikkiä tai ei.

– Suomen kirkko on kuitenkin ortodoksisten kirkkojen joukossa avoimimmasta päästä, hän huomauttaa. – Pääsääntöisestihän täällä on tilaa erilaisille ihmisille ja erilaisille näkemyksille.

Kirkossa ylimpiä johtajia ovat kuitenkin piispat, ja ainakin maallikko soisi heidän olevan karismaattisia johtajia, ”joiden intuitio on vahva ja jotka näkevät kauas” Hengen johdatuksessa, kuten *Henkinen johtajuus* määrittää.

– Piispan tehtävässä on useita ulottuvuuksia, metropoliitta Ambrosius sanoo.

– Opetustehtävä, paimenen tehtävä ja hengellinen johtajuus, johon liittyvät myös hallintotehtävät. Mutta piispallisessa jumalanpalveluksessa syvin on upeasti esillä.

■ Hellevi Matihalti

Uskon kielet

Miten kirkko kohtaa nykyihmisen?

Analogin lyhennelmä TL Pekka Metson esitelmästä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksinen kirkon IX oppineuvotteluissa Helsingissä 15.-16.1.2009

Lehtori Pekka Metso sanoo, että kristittynä olemista kuvaa neljä näkökulmaa: elämä maailmassa, muukalaisuus ja Jumalan toimintaan pohjautuva usko sekä uskon avaamasta näköalasta juontuva kristillinen moraalit ja elämäntapa. Näiden tekijöiden varassa kirkko toimii ja puhuu ihmisille kaikkina aikoina – myös tänään.

Ortodoksinen kirkon itseymmärrys rakentuu pyhälle perimätiedolle eli traditiolle, joka kattaa sekä uskon sisällön että sen moninaiset ilmaisumuodot. Viime vuosisadalla ortodoksisessa kirkossa on havahduttu haasteille, jotka juontuvat ikiaikaiseksi ja muuttumattomaksi koetun traditiionaalisen uskon ja -ilmaisujen kohtaamisesta modernin maailman kanssa jopa niin, että kristittyjen elämäntavan voidaan sanoa joutuneen ”nykymaailmallisuuden” puristuksiin. Ollakseen aidosti elävää todellisuutta myös tänään kirkolta edellytetään nykyhetkessä selkeää uskontulkintaa, joka kumpuaa oman aikamme ihmisen kokemuksesta.

Kristilliseltä kannalta maailman nykytilassa on ilmiöitä ja piirteitä, jotka haasteellisuutensa lisäksi myös huolestuttavat. Tässä yhteydessä ei ole tarpeen ryhtyä kartoittamaan niitä sen seikkaperäisemmin, puhumattakaan näköalattomasta kauhistelusta, joka valitettavan harvoin johtaa uutta suuntaa avaaviin oivalluksiin. Rajaudun vain lyhyesti viittaamaan saksanjuutalaisen yhteiskuntafilosofin **Hannah Arendtin** havaintoihin (*Vita activa. Ihmisenä olemisen ehdot*, 2002), jotka puolen vuosisadan takaakin ovat edelleen ajankohtaisia.

Hallinnon kasvottomuus

Arendtin mukaan rauhaa ja maailmasta

ulospäin suuntautumista korostanut kristillinen teoria menetti asemansa luonnontieteiden vallatessa alaa uudella ajalla. Käsitys maailmasta muuttui ja kristillisen ajattelun totuusarvo kyseenalaistettiin. Arendtin mukaan kehitys on johtanut siihen (joskaan ei yksin ei-kristilliseen kokemukseen nojautumisen tähden), että nyky-yhteiskunnassa politiikkaa ohjaa tehotuotantoon ja pyyteelliseen voiton maksimointiin perustuva talousajattelu. Poliitikassa ei enää niinkään ole kyse ”yhteisten asioiden hoitamisesta” kuin yhteiskunta- ja kansantaloudesta. Poliitikan yhteinen hyvä ei siksi välttämättä ole sama kuin mitä se olisi yksilön kannalta.

Arendt pitää huolestuttavana, että modernissa yhteiskunnassa valtio on kuoletumassa. Yhteiskuntaa hallitsee ”näkyvätön käsi” eli puhdas hallinto, joka ei henkilöidy keneenkään. Kasvottoman hallinnon ohella inhimillistä epävarmuutta ja suoranaista onnettomuuden tuntoa synnyttää työnteon maksimaalinen organisointi, jolla tavoitellaan mahdollisimman suurta voittoa.

Vapauden paradoksi

Arendtin keskeisin havainto ihmisenä olemisen ongelmasta nykyaikana kiteytyy vapauden paradoksaalisuuteen: pyrkinessään vapauttamaan itsensä ihminen on tullut oman vapautensa vangiksi. Tämä on seurausta ihmisen pyrkimyksestä va-

pautua oman olemisensa perusteista, maan ja luonnollisen elämän kahleista. Esimerkiksi geenitutkimuksen saavutuksien avulla ihminen on katkaissut kahleensa luontoon. Viime vuosisadan luonnontieteellisten ja teknologisten saavutusten ansiosta myös vapautuminen maapallon asuinpiiristä eli siirtyminen Maan asukkaasta universaaliksi ihmiseksi on järjestyttänyt inhimillistä olemassaolon kokemusta. Nämä muutokset ovat Arendtin mukaan omalle ajallemme tyypillisen nihilismin ja inhimillisen epätoivon taustatekijöitä.

Arendtin kuvaamat ilmiöt koskettavat kirkkoa jo yksin sen johdosta, että kirkko muodostuu samoista ihmisistä, jotka muodostavat myös yhteiskunnan. Tuulet, jotka muuttavat yhteiskunnallisia rakenteita puhaltavat myös kirkossa sen jäsenien kautta.

Kirkon kansalliset piirteet korostuvat

Yhteiskunnallisen kokonaisuutuksen ohella kirkko kohtaa nykyaikassa myös omasta sisäisestä todellisuudestaan nousevia kysymyksiä tai syytöksiä. Pergamonin metropoliitan **John Zizioulaksen** mukaan (*The Orthodox Church and the Third Millennium*, 1999) kirkon nykyisyys rakentuu osaltaan kahden ensimmäisen kristillisen vuosituhannen epäonnistumisten perustalle. Zizioulaksen mukaan ortodoksisuus on osoittautunut lähetyksinossaan laimeaksi, sekoittanut evankeliumiin nationalismia ja epäonnistunut kulttuuristen erityispiirteiden kunnioittamisessa. Tämän seurauksena ortodoksisessa kirkossa korostetaan kansallisia piirteitä katolisuuden kustannuksella.

Zizioulas puhuu kansalliskiihkosta, etnofyletismistä, jonka vääristyneimmäksi käytännön ilmentymäksi hän määrittelee ortodoksinen kirkkokäsityksen kanssa räikeässä ristiriidassa olevan hallintoalueongelman. Zizioulaksen mainitsemat ongelmat kirkon kanonisessa järjestyksessä ja kansallisten piirteiden hallitsevuus evankeliumin esilletuomisessa ovat yhteydessä ”pyhän ortodoksian” menneisyydenkaipuuseen, jota on koettu joissakin ortodoksisissa paikalliskirkoissa. Silloin kristillinen kaipuu kohdistuu tavastan valtakunnan sijaan tai rinnalla – enemmän tai vähemmän tiedostetusti – johonkin historian kauteen, jossa kirkko on oikeauskoisessa valtiossa ollut myös hallitseva maailmallinen mahti yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja poliittisesti. Tämänpuoleisuuden kiusaus ajallisine korostuksineen ilmaantui alkujaan lopunaikoihin painottuneen kirkkokäsi-

tyksen rinnalle jo 300-luvulta alkaen.

Zizioulaksen mukaan nykyajan ortodoksisuuden vaikeuksiin lukeutuu myös ekumeenisen vaikuttavuuden ongelmallisuus. Ortodoksisuutta leimaa ”kiistelemisen psykologia”, jonka seurauksena lännen kristillisyyttä syytetään kaikesta pahasta eivätkä ortodoksit kykene tunnustamaan ja katumaan omia rikkomuksiaan. Zizioulaksen ajatukset voisi kiteyttää toteamukseen, että ortodoksinen kirkko on osaltaan käpertynyt sisäänpäin ja varjelee uskon olemuksen (essenssin) rinnalla ajalliseen ja paikalliseen rajautuvia satunnaisia (aksidentaalisia) tekijöitä.

Havahtumisia

Olisi liioittelua väittää, että ortodoksisuus ei kohtaamistaan vaikeuksistaan huolimatta olisi avoinna nykyihmisen ja -ajan realismille. 2000-luvun alku tuntuu tarjonneen myönteisen psykologisen sysäyksen pohdinnoille, joilla etsitään ratkaisuja kirkon nykyaasteisiin. Yksittäisistä paikalliskirkoista Venäjän ortodoksinen kirkko on kenties voimakkaimmin vastannut tähän haasteeseen julkistamalla oman sosiaalieettisen ohjelmansa (*The Basis of the Social Concept*, 2000) ja ne periaatteet, joiden ohjaamana se suhteutuu todellisuuteen, jossa se tässä ajassa elää ja operoi. Amerikan ortodoksinen kirkko (OCA) on vuonna 1992 julkistanut pastoraalisen huolenpitonsa suuntaviivat perhe- ja seksuaalietiikkaan liittyvissä kysymyksissä (*On Marriage, Family, Sexuality, and the Sanctity of Life*). Nämä paikalliskirkot ovat siis ainakin alustavasti kartoittaneet alueita, joissa kirkon sanoma ja toiminta koetaan nykyajassa ensiarvoisen tärkeäksi.

Konstantinopolin julistus

Ajan haasteet on tiedostettu myös yleisortodoksisesti. Viime lokakuussa ortodoksinen paikalliskirkkojen johtajat antoivat Konstantinopolissa yhteisen kirkon tehtävää nykyajassa määrittelevän julistuksen (*Ortodoksinen kirkkojen johtajien kierto-kiirje*), jonka kohderyhmänä ei ole vain ortodoksinen maailma vaan kaikki kansat ja ihmiset. Osa julistuksen teemoista liittyy ortodoksian sisäisiin kysymyksiin, vaikka se lähtökohtaisesti onkin vastine laajempaan keskusteluun. Tiiviisti ilmaistuna kirkkojen johtajien julistus puhuu maailmalle uskon, etiikan ja ekologian kieltä, jossa on voimakas ykseyden korostus.

Ykseytematiikka on ensinnäkin ortodoksinen kirkkojen sisäisiin suhteisiin liittyvien toteamusten taustamotiivina.

Julistuksessa osoitetaan sitoutuminen ortodoksien keskinäiseen yhteyteen muun muassa ilmaisemalla halu ratkaista kanoniset ristiriitaisuudet etenkin diasporan alueella (§ 2). Tavoitteena on siis tehdä yhteisesti tunnustetuista kirkko-opillisista periaatteista myös käytännön ortodoksiaa. Tämän toteuttaakseen kirkkojen johtajat kokoontuvat uudelleen jo tänä vuonna pohtimaan käytännön toimenpiteitä. Prosessi nivoutuu yhteen pian sata vuotta valmistelun alla olleen pyhän ja suuren yhteisortodoksinen kirkolliskokouksen valmistelujen kanssa.

Yhteisesti keskustelemalla

Ykseyden ajatuksella on julistuksessa myös laajempi, globaalin yhteyden ja solidaarisuuden ulottuvuus, joka kohdistuu Arendtin hahmottamaan politiikan ja talouden ihmisarvoa alentavaan kasvotomuuteen. Kirkkojen johtajat peräänkuuluttavat kirkon vaikutusvallan nykyistä ponnekkaampaa käyttämistä ihmisten keskinäisen sopusoinnun edistämiseksi ja taloudellisen eriarvoisuuden kitkemiseksi. Myös ykseyden uskonnollinen ulottuvuus on hyvin esillä, kun kirkkojen johtajat muistuttavat ekumeenisen vuoropuhelun ja uskontojen välisen keskustelujen tärkeydestä. Yhteinen keskustelu määrittellään ainoaksi tieksi uskonnollisen hajaannuksen poistamiseksi sekä rauhan ja ykseyden enentämiseksi maailmassa.

Maailmanlaajalle yhteytematiikalle annetaan myös ekologinen ja eettinen

merkitys. Konstantinopolin patriarkaatin 1990-luvulla aloittama ekoteologinen toiminta saa julistuksessa ponnekkaan tuen muilta paikalliskirkoilta. Yleisinhimillisten pyrkimysten sijaan kirkkojen johtajat korostavat ekologisen ajattelun hengellistä ja eettistä perustaa. ”*Kristillinen opeus ihmisen ja pyhän luomakunnan ykseydestä ilmenee Kristuksen pelastustyön salaisuudessa, ja se muodostaa perustan tulkinnalle Jumalan ja maailman suhteesta – – Kirkon velvollisuus on pyrkiä hengellisin keinoin Jumalan luomakunnan suojelemiseen ihmisen ahneudelta*”, kirkkojen johtajat toteavat (§ 13). Moraaliskysymysten polttavuus ilmenee ekologian ohella perheille ja avioliittoinstituutiolle ilmaistussa tuessa sekä bioetiikan ongelmien painottamisessa (§ 12).

Tavoitteena globaali toimija

Ortodoksinen kirkko siis tavoittelee nykyajassa vastuullisen globaalin toimijan roolia, jolla on sekä selkeä sanoma maailmalle että ymmärrystä maailman asettamille vaatimuksille sanomansa muotoilemisessa. Kirkon johtajien esittämät linjat vedot osoittavat, että voidaan puhua yhdestä ortodoksisesta kirkosta, jolla itenäisiin paikalliskirkkoihin jakaantuneenakin on sekä yhteinen käsitys kirkon tehtävästä ja globaaleista tavoitteista että yhteisesti jaettu käsitys maailmasta. Tätä perustavaa yksimielisyyttä on syytä allenviivata. Samalla on kuitenkin todettava, että julkilausumassa ilmaistu yksituumaisuus ei välttämättä tarkoita ortodoksinen kirkkojen automaattisesti ryhtyvän välittömästi toimimaan uudella tavalla evankeliumin menestyksekkäämmäksi eteenpäin viemiseksi tai globaalin ykseyden edistämiseksi.

Keskeisin syy haluttomuuteen lienee se, että vaikka ortodoksisella kirkolla on useista asioista hyvä ja kaunis teoria, sillä on samalla huonot tai puutteelliset käytännöt. Toisin sanoen, se mitä uskotaan ja mihin sitoudutaan – pääsääntöisesti aivan vakaalla mielellä ja rehellisesti – ei välttämättä ohjaa toimintaa. Tämä on syytä rehellisesti tunnustaa.

Teorian ja käytäntöjen ristiriita ei silti tarkoita, etteikö muutos olisi mahdollinen. Monet mullistaviksi osoittautuneet kehitykset ortodoksinen kirkon historiassa, oikeastaan kirkon olemassaolo ylipäätään, todistavat siitä, että inhimillisesti ajateltuna alkujaan pienimuotoiset ja huonosti resursoidut pyrkimykset voivat pysyvästi ja suuresti muuttaa todellisuutta. Tällaisten muutosvoimien tarve on ortodoksisessa kirkossa hyvin tiedostettu. ▶

Uskon...

Keskustelunavauksia uskon "uusilla" kielillä

Ollakseen elinvoimainen kirkon on kohdattava oma nykytodellisuutensa. Kuten piispa **Iarion Alfejev** toteaa (*Orthodox Theology on the Threshold of the 21st Century*, 2000), ortodoksisessa kirkossa (hän tosin puhuu Venäjän kirkkoon rajautuen) ei voida odottaa teologisen ajattelun renessanssia ennen kuin kirkko ryhtyy järkevään keskusteluun kirkon nykytilaan vaikuttavista keskeisistä kysymyksistä.

Metropoliitta John Zizioulas ankkuroi kysymyksen kirkon kohtalosta nykyajassa kulttuurisen omaksumisen ja sopeutumisen (inkulturaation) mahdollisuuteen. Se edellyttää luovaa yhteyttä synnyttävien linkkien rakentamista, ei pelkkää valistuksen ajan jälkeisen kulttuurin kritiikkiä. Edelleen, inkulturaatio on mahdollista vain, kun tiedostetaan, mikä kirkon elämässä on luovuttamatonta evankeliumin totuutta, mikä ajassa ja paikassa muodoiltaan muuttuvaista.

Zizioulas siis oikeastaan esittää, että ortodoksinen kirkon olisi täsmennettävä ymmärrystään paikallisten traditioiden suhteesta apostolisen uskon Traditioon. On siis elintärkeää erottaa toisistaan se, mikä on jumalallista ja ikuista ja mikä puolestaan inhimillistä ja ajallista. Tradition sisäisten periaatteiden ja ilmaisutason erottelussa onnistumien edellyttää Zizioulaksen mukaan teologista tarkkaavaisuutta ja kuuliaisuutta, joiden avulla evankeliumin olemus on ilmaistavissa ja säilytettävissä kulttuurisesti erilaisissa muodoissa. Hän toteaa, että ei ole olemassa tiettyä yhtä kristillistä kulttuuria, on vain erilaisia kulttuurisia ilmauksia, jotka erilaisuudestaan huolimatta ovat yhtä Kristuksessa.

Henki tuo Kristuksen kulttuuriin

Tällä tavalla esittämänsä inkulturaation Zizioulas katsoo olevan peräisin Pojan pneumatologisesti tulkitusta toiminnasta ihmisten keskuudessa: Pyhä Henki inkulturoi Kristuksen kaikkialla ja kaikkina aikoina. Kristus on ykseyden alkusyy, joka kokooa itsessään Hengen moninaiset ilmaisut yhdeksi totuudeksi. Kirkon tehtävänä on vaalia kunkin uuden inkulturoidun kulttuurin luontaista taipumusta Kristuksen evankeliumin vastaanottamiseen sekä varmistaa, ettei evankeliumi missään

vaiheessa muutu "toisenlaiseksi evankeliumiksi".

Merkityksellisen kielen hallinta

Zizioulaksen ajatuksia voisi jatkaa toteamalla, että onnistunut inkulturaatio edellyttää ydinsanoman hahmottamisen lisäksi sitä, että kirkolla on käytettävissään kieli, jolla se pystyy keskustelemaan ihmisten kanssa merkitystä antavalla tavalla. 1900-luvulla voimakkaasti kasvanut ortodoksien hajallaan olo länessä olisi voinut lähtökohtaisesti tarjota oivallisen mahdollisuuden tähän asti toteutunutta hedelmällisempään inkulturaatioon. Tämä ei ole myöhäistä vieläkään, mutta edellyttää ortodoksiselta kirkolta tietoisempaa tarttumista hajallaan olon profetaalliseen mahdollisuuteen.

Kirkon olemassaolon jatkuvuuden ja kukoistuksen turvaamiseksi tarvitaan sellaista evankeliumia, joka ottaa huomioon modernin ihmisen järkipäiset tarpeet, mutta ei silti hylkää mysteeriä, kokemuksen ulottuvuutta. Tällaiseen evankelioimiseen tarvitaan uskon kieltä, jota nykyaika eri kulttuurisissa yhteyksissä ymmärtää – ja jota myös kirkko itse osaa puhua. Voidaan kysyä, onko mahdollista ja jopa välttämätöntä etsiä uudenlaisia rinnakkaisia tapoja tyypillisille kristillisille ilmauksille? Ortodoksinen uskon kannalta uskon puheen tulee sisältää kaksi keskeistä kieltä: opin ja kokemuksen kielet. Kokemuksen kieli voidaan jakaa edelleen liturgian ja praksiksen (käytännön) kieliksi.

Opin kieli

Roomalaiskatolinen teologi **Karl Rahner** toteaa (*Theological Investigations*, 1988), että vaikka kirkon viranhaltijat enimmäkseen voisivatkin ongelmitta ja täysisydämisesti sitoutua traditionaalsiin oppimääritelmiin, uskova kansa ei välttämättä pysty yhtä kivuttomasti yhtymään klasisten muotoilujen ontologisiin (olemisen filosofisiin) perusteisiin. Vähintäänkin perinteiset muotoilut ovat nykyihmiselle vaikeasti ymmärrettävissä. Tarvitaan siis selittävää tulkintaa, uudenlaista opin kieltä. Rahnerin vaatimus uskon uudelleenkielentämisestä on perusteltua esittää myös ortodoksinen teologian yhteydessä. Opin sisällöt – niin keskeisiä kuin ne perinteisine muotoiluineen ovatkin – eivät ole arkeologista aineistoa vaan tarvitsevat olemassaolosta ja elämästä nousevaa (ek-sistentiaalista) uudelleentulkintemista.

Mitä merkitystä on esimerkiksi sillä, että Jumala on Kolminaisuus, jos totuutta

Jumalasta ei pystytä saamaan esiin suhteessa korostuneen yksilöllisyyden synnyttämään pirstoutuneisuuteen ja ihmisen kaipaamaan yhteisöllisyyteen? Mitä merkitystä on yhteyttä ja jakamista korostavalla kirkkokäsityksellä, jos kirkosta puhuttaessa sivuutetaan ihmisyyden todelliset ongelmat?

Puheessa oltava sanoma

Kirkon puhe on merkityksellistä vain, kun siihen sisältyy sanoma. Diokleian metropoliitan **Kallistos Waren** mukaan (*The Witness of the Orthodox Church*, 2000) ortodoksinen teologian vahvuutena tässä ajassa on, että se tavoittaa klassisen kristillisen oppiperustan pohjalta kristinuskon ydintotuutta kaipaavat ihmiset. Opin kieli luo varmuutta osallistua sisälökökällä tavalla monentasoiseen sosiologiseen ja poliittiseen keskusteluun. Ware nostaa esille kolme opillista teemaa, joiden merkitsevyys nykyaikana on ilmeinen: kolminaisuus, inkarnaatio ja persoonan käsite. Waren mukaan kristillisestä jumalakäsityksestä juontuva yhteisöllisyyden näkökulma, Jumalan ihmiseksi tulosta aukeavat yhteyden ja kosmologian teemat sekä persoonateologiasta ammentava vastaus nykyihmisen kysymyksiin oman identiteettinsä perusteista ovat ortodoksian vahvuuksia.

Enemmän kalastajien teologiaa

Pyhään **Gregorios Teologiin** (k. 389/390) tukeutuen Ware esittää toiveenaan, että kirkko voisi jälleen tehdä teologiaa enemmän kalastajien kuin Aristoteleen tapaan. Mitä tällainen kalastajien teologia on tai voisi olla?

Kyse ei ole vain pyrkimyksestä yksinkertaiseen ja ymmärrettävään ilmaisuun – niin tärkeää kuin se onkin. Syvimiltään jaottelu kalastajien ja Aristoteleen lähestymistapoihin viittaa ensinnäkin siihen, että kokemuksellisuus ja osallisuus ovat keskeisiä teoreettisuuteen ja käsitteellistämiseen nähden. Toisaalta se myös muistuttaa, että Jumalan kohtaamisen merkitys inhimillisessä todellisuudessa on jatkuvasti pidettävä kirkkaana esillä. Kristinuskon ydintä on kalastajien keskuuteen historiassa ihmiseksi tuleen Jumalan Pojan läsnäolo ja toiminta, ei jumalallisen todellisuuden tämänpuoleisen ilmitulemisen ontologinen (olemisen muodon) pohdiskelu. Yksinkertaisesti sanottuna teologia kalastajien tapaan tarkoittaa, että teologia käy kohti ihmistä.

Virittäytyminen kalastajien tapaan tehdä teologiaa voisi käytännössä tarkoittaa

taa paluuta perinteen varhaisiin kerroksiin. Sen sijaan, että tukeuduttaisiin vain (300-luvun) nikealaisen uskon osittain kiistanalaistenkin oppilausemien uomiin, voitaisiin tehdä löytöretkiä esinikealaiseen ajatteluun. Mitä sieltä voitaisiin oppia? Ainakin klassisiin uomiin vakiintumaton varhainen kirkkoisien ajattelu voisi opastaa käsitteellisesti vapaampaan tapaan ilmaista uskon ydinasioita. Varhaisessa aineksessa viljelty kosketuspintojen osoittaminen uskon totuuksien ja arkielämän – ja laajemminkin inhimillisen kokemustodellisuuden – kanssa voisi myös avata tuoretta näkökulmaa teologiaan.

Kokemuksen kieli: liturgian kieli

Edellä hahmoteltu jaottelu kokemukselli-

**Kirkon
velvollisuus on
pyrkä hengellisin
keinoin
luomakunnan
suojelemiseen
ihmisen ahneudelta.**

suuden ja teoreettisuuden välillä sisältyy epäsuorasti ortodoksian syvimpään olemukseen. Omimmasta puhuessaan kirkon kieli on juuri kokemuksen kieltä. Kokemus osallisuudesta ihmiseksi tulee Jumalan Sanan välittämään pelastukseen on kirkon elämän keskuksessa. Kirkon puheen sisältönä on psalmikirjoittajan sanoin se, ”mitä olemme kuulleet, minkä olemme saaneet tietää ja mitä isämme ovat meille kertoneet.” (Ps 78:3)

Kristillinen kokemus todentuu ortodoksien kirkon elämässä ensisijaisesti jumalanpalveluksessa. Teologisesti jaottellen tämä on ilmaistu kokemukseen ankkuroituvan ja siihen vastauksena annetun ylistyksen ja rukouksen kielen, *theologia priman*, ja tuota kokemusta käsitteellisemmin jäsentävän puheen, *theologia secundan*, välillä. Liturgian olemus ja kokemuksellisuuden ensisijaisuus kulminoituvat siihen, että se mitä uskotaan, on todellisesti kohdattavissa ja osallistuttavissa kirkon liturgisessa ja sakramentaalisessa elämässä. Jos ja kun orto-

doksinen kirkko tavoittelee tradition vaikuttavaa (eksistentiaalista) uudelleenilmaisua, tapahtuu se luontevimmin ehtoollisen ympärille keskittyneen kokonaisvaltaisen liturgisen elämän muodossa. Ihminen ei silloin vain kohtaa ajatusta jumalallisen todellisuuden olemassaolosta vaan tulee osalliseksi tuon todellisuuden nykyistymisestä tässä ja nyt. Liturgian kieli on kokonaisvaltaisesti ihmistä puhuttelevaa; se puhuu hengelle, mielelle, sydämelle ja keholle.

Suomessa kirkko onnistunut

Kokonaiskirkon näkökulmasta liturgia- ja ehtoolliskeskeinen ortodoksisuus on kuitenkin jonkinlaisessa identiteettikriisissä. Jo mainitun John Zizioulaksen sanoin (*Symbolism and Realism in Orthodox Worship*, 2000) ortodoksit eivät tänä päivänä välttämättä tiedä, mitä tehdä liturgialla. Suomessa liturgian keskeisyys ja liturgian kielen puhuttelevuus on silti jo 1970-luvulta lähtien tiedostettu yleisortodoksisesti tarkasteltuna poikkeuksellisella tavalla. Niin kutsuttu liturginen uudistus on paikalliskirkossamme viety läpi siihen perustuen, että se edistää osallistumista liturgiseen kokemukseen. Uudistuksen pioneereihin lukeutuneen rovasti **Veikko Purmosen** mukaan (*Liturginen uudistus ja ortodoksisuus*, 1971) uudistusten tavoitteena on ”uskon sisällön ilmaiseminen ja välittäminen muuttumattomana, mutta kuitenkin niin, että se tulee ymmärrettäväksi nykyajan ihmisille: että sanoma todella menee perille.” Käytännössä liturginen uudistus on Suomessa saanut aikaan syvällisen eukaristisen ja liturgisen elpymisen. Ehtoollisella käyminen on lisääntynyt ja seurakuntiin on vakiintunut liturginen monipuolisuus. Suomen ortodoksien kirkon kokemus onkin, että liturgiaan osallistuttavuutta parantamalla kirkko on onnistunut ihmisten tavoittamisessa.

Kokemuksen kieli: praksiksen kieli

Kristillinen kokemus ei ortodoksien käsityksen mukaan rajaudu liturgiseen elämään vaan sen tulee läpäistä ihmisen koko elämäntodellisuus. Evankeliumin syvälinen omaksuminen edellyttää, että oikea usko ja oikea elämä mielletään erottamattomaksi kristillisen elämän kokonaisuudeksi. Perinteiseen kanoniseen ilmaisutapaan pohjautuvat Venäjän kirkon ja Amerikan ortodoksien kirkon eettiset ja pastoraaliset säädökset ovat hyvä esimerkki ortodoksien kirkon käytännön kielestä tässä ajassa. Moraalin kieli – ja

sen kohteena oleva hyvä ja pahan, oikean ja väärän praksiksen tematiikka – on kuitenkin yksi vaikeimmista keinoista tavoittaa nykyihmistä, joka ei mielellään asetu ulkoa tulevan määrittelyn kohteeksi. Kristillisen etiikan pohjalta nykytodellisuuden ilmiöitä arvioiva ortodoksinen kirkko – ja monet muutkin kristilliset kirkkokunnat – joutuu kohtaamaan ”kristillisyyden otteesta” vapautuneen ihmisen vastarinnan. Puhe etiikasta kuuluu moralismina. Miksi?

Ihminen yhteisöllinen olento

Yksilön riippumattomuutta korostava tulkinta vapaudesta lienee yksi keskeinen syy. Voidakseen puhua kristillisen käytännön ja kokemuksen puolesta kirkon tulee löytää tapa rakentaa myönteisiä kiinnikkeitä oman sanomansa ja yksilön itseymmärryksen välille. Edellä viitattu kommunikaatiota, yhteisöllisyyttä ja jakamista korostava persoonateologia voisi tässä toimia yhtenä mahdollisena linkkinä.

Teologisesti ajateltuna ihminen on pohjimmiltaan yhteisöllinen olento, jonka elämän mielekkyys ja täyttymys toteutuvat vain yhteydessä toiseen (eli persoonaan). Ajatusta vapaudesta tulkitaankin ortodoksisessa etiikassa suhteessa persoonan omimman itseilmaisun löytämiseen sekä hänen osallisuuteensa inhimillisestä yhteisöstä ja koko maailmasta. Ei siis oikeastaan ole olemassa ortodoksista yksilöetiikkaa vaan yksittäisen ihmisen todellisuutta hahmotetaan aina yhteyden ja jakamisen kautta.

Syytös moralismista pohjautuneen myös siihen, että juuri etiikan kysymyksissä kirkko on pakotettu toteamaan ääneen, että se on kohdakkain kristinuskoon periaatteellisesti sovittamattomien asetelmien ja tilanteiden kanssa. Esimerkiksi eutanasian, abortin ja geenitutkimuksen avaamiin kysymyksiin kirkko voi tuoda vain lähinnä oman auktoriteettinsa painavuudella kristillistä näkemyksen julki.

Tässä on tarpeen täsmentää, että ortodoksien kirkon pastoraalinen perinne kohtaa niin kutsutut vaikeat kysymykset enemmän ihmisten henkilökohtaisen elämän tasolla kuin laatimalla julkilausumia. Käytäntö pohjautuu ajatukseen jokaisen ihmisen persoonan ja elämäntilanteen ainutlaatuisuudesta. Ihmisiä vaikeine tilanteineen ei siis lähestytä kanonisina tapauksina, vaan pyrkimyksenä on kohdata heidät kasvoista kasvoihin ja tunnistaa heidän elämänsä realiteetit sekä etsiä niiden rajoissa parhaita mahdollista ratkaisua. Tällöinkin pastoraalinen huolenpito tietysti pohjautuu kirkon eettisiin perus-

Kevät yllätti

Aina kevät saapuu yllättäen. Renkaiden vaihto viivästyy, kun lumi välillä sulaa ja välillä taas sataa jäätävää lunta. Suuri paasto olikin pian takanpäin, ja suuri viikko valtasi koko elämämme. Miten nopeasti pääsiäisjuhla taas koittikaan ja oli nopeasti ohi. Pääsiäisyön palvelus oli tavallista juhlallisempi ja riemullisempi johtuen hyvästä laulusta. **Arkkimandriitta Herman**, isä **Olavi Matsi** ja isä **Feodor Iitola** toimittivat juhlapalveluksen, ja Nikean metropoliitta **Johannes** oli koko ajan mukana. Kuoroa johti ammattitaidolla **Saara Perkola**, joka on ollut kymmenen vuotta laulunjohtajan tehtävissä Lintulassa muun muassa teofaniana. Saaran sulhanen ja sisko **Sonja** miehineen sekä Valamon laululintuset **Sirpa Koriala** ja **Maria Matsi** ja monet muut, kuten basso **Jori Roihuvuo**, saivat aikaan ilon ja keveyden ja juhламиelen koko kirkkokansalle. **Heikki-Alex Saulamo** oli ansiokkaana ponomarina yhdessä **Pekka Kotilaisen** kanssa.

Kun muuttolinnut saapuvat

Kaupungissa elävä ei varmaan osaa tajuta sitä riemullista tunnetta, kun muuttolinnut alkavat saapua ja jo kello viisi kirkkoon mentäessä tienoon täyttää moniääninen sirkutus. Tavipari saapui heti, kun lamesta aukeni pieni vesilammikko. Sorsapari kävi kokeilemassa ja taapersi varovasti jäällä, mutta kokeilun jälkeen lähti vielä jonkin pois. Telkkäpari tulee myös näihin aikoihin.

Lintulaudalla on suuret määrät erilaisia lintuja ja muitakin eläviä. Tuli kaksi mustarastasta ja suuri yllätys: kottarainen

ilmaantui myös joukkoon. Sitä ei ole moniin vuosiin näkynyt. Ei se ollutkaan sukupuuttoon kuollut. Näemme suuret parvet punatulkkuja, kirjosiippoja, järripeippoja ja viherpeippoja kymmenittäin kolmen oravan joukossa. Kaikkia lajeja ei voi edes muistaa...

Aamukahvilla menee aikaa, kun ikkunastamme näemme lammelle ja sen edessä olevalle lintujen ruokapaikalle. On pakko seurata näiden touhuja. Tikkakin ahertaa lintulaudalla. Joutsenten muutto-parvi on lentänyt kovaäänisesti toivottaen luostarin yllä. Kurjet tulivat myös huutaen omalle pellolleen monilukuisina. Ei voi jättää huomiotta taivaanvuohen omalaatuista melua...

Miten Jumala onkaan meille hyvä, kun saamme seurata lintujen elämää! Ai-noa huolestamme on se, etteivät kissamme

Mirri ja Pörri ala kiinnostua poikasista, kun ne aikanaan ilmestyvät pihapuihin. Nyt niillä on paljon puuhaa myyrien pyynnissä. Nämä viheliäiset otukset ovat kaivaneet pihanurmikkomme kuopille, mansikan taimetkin ovat tainneet mennä parempiin suihin. Lehdestä luimme, että erään maanviljelijän neljän hehtaarin mansikkamaa on kokonaan turmeltu. Kaikkia tuhoja emme vielä tiedä. Totuus paljastuu myöhemmin. Naapurimme sanoi, että myyrät ovat syöneet kaikki heidän kirsikkapuunsa.

Perunamaan karhu

Käy meillä isompiakin vieraita. Karhu oli tallustellut perunamaallamme, ja kettu kiertää vakituisesti lammen rantoja ja kartanon pihapiiriä. Uusin tulokas on ilves, joka käyskentelee isä Hermanin rappusten lähetyvillä ruokaa etsien.

Pääsiäisvieraimme Nikean metropoliitta **Johannes** kertoi, miten hänelle opiskeluaikanaan tarjottiin Kreikassa vierailulla kuivattuja pikkulintuja. Syömättä kuulemma jäi. Tarjoukset otettiin mukaan ja heitettiin salaa jonkekin metsikköön. Myös äiti **Kristoduli** kertoi, että heidän luostarissaan Bytousmassa sisaret pyydystivät kanaverkon sisään eksyneitä pikkulintuja, panivat päät poikki ja paistoivat ja söivät hyvällä ruokahalulla. Itse muistan ikuisesti **Axel Munthen** kirjan "Huvila meren rannalla". Hänellä oli Caprilla huvila, ja paikalliset ihmiset pyydystivät verkoilla pikkulintuja, joista varmaan jotkut olivat tulleet Suomesta. Hän osti jopa maata, jotta sai alueet rauhoitettua.

Keniaassa Nairobissa museossa vastaani tuli seinällä suuri kartta, jossa oli pääskynen täytettynä. Siinä oli selostus ja reittikuvaus. Tämä rengastettu lintu oli matkannut Suomen Lieksasta Keniaan kaksi ja puoli kertaa, ennen kuin löysi matkansa päin. Melkein tuli kyynel silmään tällaisesta uskollisuudesta ja urhoollisuudesta.

Toivon teille rakkaat lukijat, että pääsisitte kokemaan keväällä luonnon heräämisen ja pikkulintujen sirkutuksen. Tämän kaiken kruunaa vielä aikanaan käen kukunta.

Kiitämme kaikkia luostarimme ystäviä monenlaisesta muistamisesta. Uskomme, että Jumala on meitä auttanut monissa vaiheissamme juuri niiden esirukousten ansiosta, joita niin jumalanpalveluksissa kuin muutenkin olette puolestamme kantaneet. Molemmipuolinen esirukous yhdistää luostarimme ja maailman.

■ **Igumenia Marina**

Isä **Viktor Maksimovski** kirjoittaa seminaarista, joka käsitteli kirkon työtä maahanmuuttajien parissa. Seminaaria johti arkkipiispa Leo.

О семинаре, посвященном церковному служению переселенцам

29 апреля в резиденции архиепископа Карельского и всей Финляндии проходил семинар, посвященный церковному служению эмигрантам. Владыка Лео уже во второй раз пригласил на обсуждение насущных вопросов священно- и церковнослужителей, деятельность которых в большой мере включает в себя помощь в воцерковлении и пастырское окормление переселенцев, в особенности русскоговорящих. Встречи при участии и инициативе предстоятеля Финляндской церкви, становящиеся уже регулярными, свидетельствуют о чрезвычайно серьезной включенности православного общества в тему жизни эмигрантов в Церкви и финском обществе.

На первом семинаре, проходившем в середине сентября прошлого года, ставились общие вопросы, покрывающие широкий диапазон проблем эмигрантов в церковном контексте – от поиска религиозно-культурного портрета переселенца до выявления основ церковного межюрисдикционного сотрудничества. Участники нынешнего семинара, помимо его председателя арх. Лео, – епископ Арсений, о. Сергей Коллиандер, о. Александр Рожженко, о. Виктор Максимовский, секретарь архиепископа дьякон Юрки Хяркёнен, преподаватель Валаамского народного училища Владимир Сократилин – говорили уже о более конкретных и узких задачах и проблемах.

Начался разговор с кратких рассказов участников семинара о нынешней ситуации, складывающейся в разных местах их служения – на приходах, где количество русскоговорящих прихожан все увеличивается, и в Валаамском монастыре, куда постоянно приезжают паломники и туристы не только из разных городов Финляндии, но и России, почему и там необходимо постоянное присутствие священника и гида, говорящих по-русски.

Присутствие в храмах русскоязычных прихожан во всех уголках Финляндии давно уже не удивляет местных жителей, и отрадно замечать открытость, тепло и доверие, с которыми приходы принимают новых своих членов. Вместе с тем, путь взаимопознания и взаимопроникновения пусть очень близких, но

все же разных культур и обычаев благочестия очень непрост и долог. Нам всем предстоит еще совершить большую духовную работу по преодолению *взаимных* предрассудков. На семинаре была отмечена важность и безусловная желательность внехрамовых встреч, на которых прихожане, говорящие на разных языках, могли бы больше узнавать друг друга. Такой опыт уже есть, и на приходском и даже на епархиальном уровне, и он приносит свои плоды большего доверия и общения.

Безусловно, самым насущным вопросом в проблеме воцерковления эмигрантов является богослужебный язык. Уже во многих приходах регулярно совершаются богослужения на церковнославянском и русском языке, так что здесь уже нет такой острой проблемы, как было например еще несколько лет назад. Зато теперь перед нами стоит новый вопрос: совершать ли богослужения отдельно на финском и на русском или на одной службе по мере необходимости использовать разные языки, учитывая, кто участвует на конкретной литургии или всенощном бдении. И можно было бы рекомендовать, чтобы в храмах было больше таких сешанных богослужений, чтобы мы все не только учились молиться, но и учились молиться вместе, всюю церковью, независимо от наших человеческих данных – от языка, культуры, пола и возраста. Кстати, о работе с детьми в приходах также зашла речь на семинаре. И это вопрос, требующий не только обсуждения, но еще и практического участия прихожан. Как еще многие и многие вопросы нашей христианской жизни, жизни вместе во Христе и Его Церкви (а не *нашей* или *их*, как к сожалению можно нередко слышать) решаются посильным духовным трудом, «постом и молитвой», надеждой, смирением и терпением.

Мы все надеемся, что любая встреча, будь то на самом высшем уровне церковной власти или на уровне разговора двух-трех верующих, если нами будет исцелено присутствие Божье и Его святая воля, она не пройдет даром, но принесет плод в нашем христианском пути.

священник **Виктор Максимовский**

Puolustusvoimien hengellistä huoltoa

Puolustusvoimien ortodoksiset hengelliset päivät pidettiin Uuden Valamon luostarissa kirkkaalla viikolla 16.–17. huhtikuuta. Päivien yleisteemana oli hengellisen elämän hoitaminen. Parhaimmillaan päiville osallistui lähes kahdeksankymmentä Puolustusvoimien kirkollisen työn ystävää.

Juhlavissa avajaisissa tervehdyksen esittivät piispa Arseni, eversti Pekka Tynkkynen Itä-Suomen sotilasläänin esikunnasta, Suomen sotilaspappien puheenjohtaja Kari Heiskanen, kirkkoherra Kari Iivarinen Heinäveden luterilaisesta seurakunnasta ja igumeni Sergei. Korkeatasoisesta musiikkipuolesta vastasivat sotilasammattihenkilö Aleksi Suikkanen ja pianotaiteilija Kemal Achourbekov. Päivät avasi päivien johtaja kenttäpiispa Hannu Niskanen.

Päivät järjestettiin yhteistyössä Puolustusvoimien kirkollisen työn ja Valamon kansanopiston kanssa. Käytännön järjestelyistä vastannut johtava ortodoksinen sotilaspastori Leo Huurinainen kiteytti tervetulosanoissaan päivien yleis-

teeman todetessaan, että on hyvä aloittaa puhuminen rukouksesta paikassa, joka on pyhitetty kokonaisuudessaan rukoukselle ja hengellisen elämän hoitamiseksi.

– Kokoontuneina Valamon luostariin kirkkaalla viikolla voimme tarkastella hengellistä elämäämme mitä parhaimpana ajankohtana ja parhaimmassa paikassa. Voimme hakea eväitä kristilliselle elämällemme ja löytää eheytymistä omaan sieluunne. Maailman talouden ja sisäisten myllerrysten keskellä kamppailevalle tämä on sopiva hetki viitoittaa tietä kohti tasapainoista aikuisuutta, iloista lapsenkaltaisuutta – se on täyttä elämää! Tarvitsemme kaikkea tätä aikana, jolloin oman edun tavoittelusta ja maksimaalisen hyödyn saavuttamisesta on tehty hyve.

Hengellisen elämän hoitamista

Professori Paavo Kettunen luennoi tutkimusalaansa liittyen ripistä Kristuksen ja ihmisen kohtaamisena. Igumeni Sergein maukkaitten päiväkahvien jälkeen kokoonnuttii vielä kuulemaan karismaattista rovastia Pentti Hakkarasta, joka puhui katumuksen sakramentista tempaavalla tavalla. Päivä päätettiin yhteiseen ylösnousemuskokemukseen pääsiäisehtoopalveluksessa luostarin pääkirkossa.

Liturgiaa ja opetusta

Kristuksen kirkastumisen kirkko täyttyi aamuvarhain rukoilijoista aamupalvelukseen liturgiaan ja ristisaattoon. Nuoret varusmiehet, joista useimmat ensimmäistä kertaa osallistuivat luostarin jumalanpalveluksiin kirkkaalla viikolla, kokivat tapahtuman omien sanojensa mukaan toisaalta hämmentävänä mutta ennen kaikkea koskettavana tuokiona.

Aamupäivän aikana käytiin läpi kirkon tärkeimmät rukouspalvelukset eri tilanteisiin. Näistä oli saapunut puhumaan rovasti Elias Huurinainen Iisalimesta, joka pitkä papillinen kokemus sai kuulijat pysähtymään rukouksen äärelle. Rovasti Markku Aroma johdatti päivien osallistujat eukaristian salaisuuksiin, kun hän toi terveellä ja raikkaalla tavalla monipuolisesti esiin kiitosuhrin merkityksen. Kapteeni evp. Jukka Jauhainen, joka oli vihitty diakoniksi marraskuussa 2008, kertoi kokemuksistaan ortodoksisen kirkon jäsenenä ja toisaalta isosta askeleestaan ryhtyessään Kristuksen sotilaaksi. ■

VILLE KUUSELA

Muutokset mahdollisia

HAMINA, PIETARIN JA PAAVALIN KIRKKO

Pe 5.6.	klo 20.30	rukoushetki
La 6.6.	klo 10	liturgia (sl)
Su 21.6.	klo 10	liturgia (sl)
Su 28.6.	klo 18	ehtoopalvelus
Ma 29.6.	klo 9.30	pieni vedenpyhitys, liturgia ja ristisaatto, KP metropoliitta Ambrosius
La 11.7.	klo 18	ehtoopalvelus
Su 12.7.	klo 10	liturgia
La 1.8.	klo 18	vigilia
Su 2.8.	klo 10	liturgia
La 15.8.	klo 18	vigilia
Su 16.8.	klo 10	liturgia
To 20.8.	klo 17	rukoushetki ja ikoninäyttelyn avajaiset
La 22.8.	klo 18	vigilia, KS piispa Arseni
Su 23.8.	klo 10	liturgia, KS piispa Arseni

KOUVOLA, PYHÄN RISTIN KIRKKO

La 13.6.	klo 18	vigilia
Su 14.6.	klo 10	liturgia
La 27.6.	klo 18	ehtoopalvelus
Su 28.6.	klo 10	liturgia
Su 19.7.	klo 10	liturgia (sl)
La 25.7.	klo 18	ehtoopalvelus
Su 26.7.	klo 10	liturgia
La 8.8.	klo 18	vigilia
Su 9.8.	klo 10	liturgia ja kristinoppikoulun päätös
La 29.8.	klo 18	vigilia
Su 30.8.	klo 10	liturgia

MYLLYKOSKEN TSASOUNA

La 6.6.	klo 18	ehtoopalvelus
Su 7.6.	klo 10	liturgia
La 4.7.	klo 18	ehtoopalvelus
Su 5.7.	klo 10	liturgia

Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian kuolonuneen nukkuminen

Pe 14.8.	klo 18	vigilia
La 15.8.	klo 10	liturgia

PERHENIEMEN KANSANOPISTO

Herramme Jeesuksen Kristuksen kirkastuminen

Ke 5.8.	klo 18	vigilia, Perheniemen kansanopisto
To 6.8.	klo 9	liturgia, Perheniemen kansanopisto

Yhteystiedot:

Haminan seurakunta, Ortodoksiakeskus Sypressi, kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola, 1.6.–30.9. avoinna

ti–pe 9–12, puh. 0206 100 480, fax 0206 100 482, www.ort.fi, hamina@ort.fi
Kirkkoherra **Leo Huurinainen**, puh. 0206 100 481, leo.huurinainen@ort.fi
Kanttori **Kari Päivinen**, puh. 0206 100 483, kari-paivinen@hotmail.com
Kanslisti-taloudenhoitaja **Marita Nieminen**, puh. 0206 100 480, marita.nieminen@ort.fi

Muu papisto:

Rovasti **Martti Honkaselkä**, puh. 040 535 6667, martti.honkaselka@pp.inet.fi
Pastori **Johannes Wuorlinna**, puh. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@kolumbus.fi
Pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727, vassi.livio@fimnet.fi
Pastori **Ville Kiiveri**, puh. 041 441 1174, ville.kiiveri@ort.fi
Diakoni **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484, juke.jauhiainen@kolumbus.fi
Kiinteistöjen isännöitsijä **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484, juke.jauhiainen@kolumbus.fi

Seurakunnan vahtimestari **Jaana Juka**, puh. 0206 100 485, jaana.juka@pp.inet.fi
Kirkkojen isännöitsijät 2008–2011:

Haminan Pietarin ja Paavalin kirkko, **Jukka Jauhiainen**, puh. 0206 100 484
Kouvolan Pyhän ristin kirkko, **Esa Nieminen**, puh. 040 724 4642
Myllykosken tsasouna, **Tamara Lamponen**, puh. 050 088 4930
Haminan hautausmaan kirkko, pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727

Pyhäköt:

Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

Raatihuoneentori 2, Hamina

Kouvolan Pyhän ristin kirkko

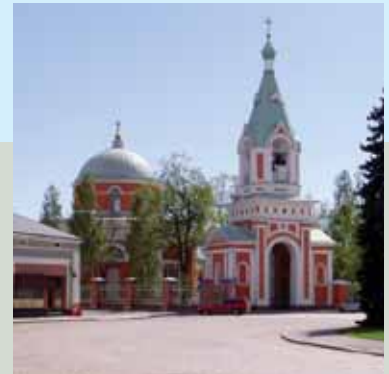
Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

Hautausmaan kirkko

Hirveläntie 22, Hamina

PIETARIN JA
PAAVALIN KIRKKO
Haminassa

HAMINAN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA 1.3.–30.4. 2009

IKUINEN MUISTO

Simola, Raili
Larikka, Anja Riitta
Kotkanen, Vilho Alvar

KASTETUT

Arikainen, Nikita
Jokimies, Martin Emil Sebastjan
Laitila, Hertta
Päivinen, Anton

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Boyko, Eveliina
Bulavina, Elena
Gerasimov, German
Happo, Hilikka
Huovinen, Mattias Vilho Simeon
Huovinen, Mirjam
Ivanainen, Atte
Jokimies, Oxana
Kaikkonen, Maria Laurita
Kangasjärvelä, Jaana Kristiina

Karhu, Ludmila
Khozieva, Madina
Korhonen, Elena
Lagoda, Alina
Lang, Olexiy
Mentula, Sanna Gulsina
Mutanen, Petri Miika
Poljakova, Ljubov
Rautiainen, Nikolai Aleksanteri Aleksii
Snegourenko, Iouri
Stepanova, Irina
Suortti, Erik Kristian

Teinola, Alia Kaarin
Teinola, Hanna Kaarina
Timperi, Hikki Ensio
Ustabas, Deniz Rafael Hayar
Ustabas, Mari Johanna
Ustabas, Niklas Mikael Johannes

Seurakunnan jäsenmäärä
30.4.2009 on 1246

Pyhäkkömme

■ Kaikkien murheellisten ilo -ikonin kirkko Haminan hautausmaalla. Kirkossa on paljon halkeamia seinissä.

KUVAT: ISÄ JOHANNES

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkossa on tehty peruskorjaus taas jälleen kerran. Ikkunoiden ja ovien kunnostaminen ja tiivistäminen on loppusuoralla. Työ kohteena oli vaativa, sillä esimerkiksi kupolissa olevien suurikokoisten ikkunoiden käsitteleminen on vaatinut nostureiden lisäksi taitavia käsiä.

Kolmen vanhan kirkon ja yhden puutsason seurakunnassa riittää peruskorjauskohteita jatkuvasti. Pari vuotta sitten päättyi kellotornin peruskorjaus, ja tällä hetkellä olemme jo aloittaneet Kouvolan Pyhän ristin kirkon länsisiiven ka-

■ Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko. Ovien ja ikkunoiden peruskunnostus ja tiivistys tehty kevään aikana.

ton vuotokohtien kartoituksen. Samanlaisesti kun selvittelemme rakennusteknisiä asioita, päänsäivä on tulevien peruskorjauksien rahoituksen löytäminen.

Kolmas kaupunkipraasniekka lähestyy pian, mihin valmistaudumme monella tavalla. Tarvitsemme talkoolaisia, ja kutsunkin seurakuntalaisia ja seurakunnan ystäviä yhteiseen palaveriin Haminan kirkolle perjantaina 5. kesäkuuta klo 18.30.

Toivotan Sinut tervetulleeksi yhdessä tekemään ja osallistumaan!

■ Isä Leo Huurinainen

Hamina Toimintaa ja tapahtumia

III Kaupunkipraasniekka Haminassa 28.–29.6. ja 20.–23.8.

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

SUNNUNTAI 28.6.

- klo 18 **ehtoopalvelus**
KP metropoliitta Ambrosius
Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko
- klo 19 **konsertti**, pietarilainen kuoro
Johanneksen kirkko

MAANANTAI 29.6.

- klo 9.30 **pieni vedenpyhitys** ja
- klo 10 **liturgia**, KP metropoliitta
Ambrosius
Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko
- **Ristisaatto** kirkosta Haminan torille
- Toritapahtuma
- Ristisaatto palaa kirkon Kultasadepuistoon
- Juhlalounas
- Juhlahetki, pietarilainen kuoro
- Kahvit
- Opastetut kaupunkikierrrokset

TORSTAI 20.8.

- klo 17 **ikoninäyttelyn avajaiset**
Haminan ikonimaalauspiiri
Raatihuoneentori

LAUANTAI 22.8.

- klo 13 **juhlaseminaari**, Simeonsali
"Autonominen aika ja sen merkitys kirkolle"
KP metropoliitta Ambrosius
- klo 14.40 kahvi
- klo 14 "Ikonien teologinen merkitys ja sanoma", KS Joensuun piispa Arseni
- klo 18 **vigilia**
Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

SUNNUNTAI 23.8.

- klo 10 **liturgia** Pyhien apostolien
Pietarin ja Paavalin kirkko

KRISTINOPPIKOULUN PÄÄTÖS

Kristinoppikoulun päätösjumalanpalvelus Kouvolassa su 9.8. klo 10 Kouvolan Pyhän ristin kirkossa.

Kerhot ja piirit

jäävät kesälomalle. Toivotamme leppoisaa kesää kaikille.

Koululaisjumalanpalveluksia

pidettiin Kouvolassa ja Haminassa. Kuvassa ristisaatto Kouvolan Pyhän ristin kirkon ympäri.

Monikulttuurisuus haasteena

Olga Fokina-Karvonen kertoo

Yhä enemmän seurakuntamme jäsenistö koostuu eri kieliryhmien ja kulttuurien edustajista. Suurimpana maahanmuuttajaryhmänä ovat venäjänkieliset jäsenet. Pääsääntöisesti seurakuntaelämässä yhteisenä kielenä on suomi. Tämän ilmiön kanssa meidän tulee oppia elämään. Parhaiten selviämme monikulttuurisuuden haasteista, kun emme ole liian vieraanvaraisia emmekä liian hyljeksiviä. Maahanmuuttajat osallistuvat hyvin usein aktiivisesti seurakunnan toimintaan. He ovat tuoneet seurakuntaelämään monipuolisuutta ja tehneet seurakunnasta entistä elävemmän osallistumalla ahkerasti jumalanpalveluksiin.

Uuteen maahan sopeutuakseen maahanmuuttajan olisi hyvä opetella maan kieli, perehtyä sen tapoihin. Hänen olisi oltava valmis vuorovaikutukseen kantaväestön kanssa. Seurakuntaelämäänsä maahanmuuttaja ei voi tuoda sellaisia käytäntöjä, jotka eivät suomalaisen järjestelmään sovi.

Maassa maan tavalla ei tarkoita sitä, että maahanmuuttajan pitäisi luopua omista perinteistään, kulttuuristaan tai kielestään, vaan sitä, että hänellä on oikeuksien lisäksi myös velvollisuuksia.

Kaksi kertaa kuukaudessa toimitetaan seurakunnassamme slaavinkielisiä jumalanpalveluksia. Yhden raamattupiirin kielenä on venäjä, ja lapsia kutsutaan venäjänkieliseen lastenkerhoon. Jossakin määrin näin ollen voimavarojemme mukaan voimme tarjota seurakunnallista toimintaa venäjänkielisille heidän omalla kielellään. Toki suurin osa maahanmuuttajista osallistuu myös suomenkieliseen toimintaamme,

■ Tatiana Lahtinen, Rodnik ry:n puheenjohtaja, oik. Olga Fokina-Karvonen, menossa kanttorikouluun Valamossa.

mikä on tärkeää heidän kotoutumisensa kannalta seurakuntaan ja laajemminkin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Valamon Kansanopisto järjestää hyviä kursseja, uutena kurssina on kirkkolaulun kanttorikoulu, mihin **Olga Fokina-Karvonen** Haminasta on osallistunut. Tällä tavalla vahvistetaan valmiuksia slaavinkielisten palveluksien kirkkolaulun hoitamiseen seurakunnassa.

Olga Fokina-Karvonen kertoo elämästään

”Raamattua aloin lukea 1990, evankeliumitekstit avautuivat minulle sen jälkeen, kun tajusin olevani syntinen ihminen ja kaduin. Sama teksti, jota olin lukenut ai-

emmin, puhutteli minua elävänä Jumalan sanana, täynnä rakkautta minua kohtaan. Haminan ortodoksiseen seurakuntaan liityin vuosi sitten, koska tunsin olevani siellä kotonani.

Avioiduin suomalaisen miehen kanssa vuonna 2001 ja muutin tänne pysyvästi. Asumme nyt kauniissa kylässä lähellä Haminan keskustaa. Olen kotoisin Vologdan kaupungista, Venäjältä. Koulutukseltani olen insinööri, työskentelin Pietarissa asiantuntijatehtävissä. Suomessa olin aluksi töissä hotellissa ja museossa.

Työnantajani on nyt Kaakonkulman maahanmuuttajat Rodnik ry, jonka alaisuudessa toimii työllisyyspoliittinen hanke ”Monitoimitukipaikka Teremok”. Vuodesta 2005 olen toiminut yhdistyksen eri projektien työntekijänä auttaen muita maahanmuuttajia sopeutumaan ja ymmärtämään suomalaisia toimintatapoja. Rodnik ry:n kansanlaulukuorossa olen laulanut sen perustamisesta vuodesta 2006 lähtien.

Lapsuudessani opiskelin Vologdan musiikkikoulussa kansallissoitin domran, joka muistuttaa balalaikkaa, soittamista, osallistuin kuoroon ja soitin koululaisten orkesterissa.

Suomeen muuton jälkeen lauloin gospelryhmässä Haminassa vuodesta 2003 vuoteen 2007. Kuitenkin ortodoksisen kirkon musiikki kosketti sydäntäni eri tavalla. Minusta oli suuri ihme, että kirkkokuoro heti toivotti minut tervetulleeksi, kun menin harjoituksiin ja oma paikkani löytyi välittömästi altona. Kiitän kanttori **Karia** ja muita kuorolaisia taitavasta ohjauksesta.

Halusin oppia enemmän ja osallistuin kanttorikoulutukseen, vigilia ja liturgia, Valamon kansanopistossa tämän vuoden tammikuussa ja maaliskuussa. Toivon saavani jatkaa opiskelua, olen kiitollinen seurakunnalle sen antamista mahdollisuuksista ja opetuksesta.” ■

Sypressi puhkesi kukkaan

Ortodoksiakeskus Sypressissä vietettiin tiistaina 28.4. seurakunnan lastenkerhojen kevätnäyttelyn avajaisia. Nimeksi näyttelylle muodostui lopulta Raamatusta tutut Jeesuksen sanat ”Sallikaa lasten tulla minun tyköni...” Lausetta voisi jatkaa lisäämällä siihen, että ”sallikaa lasten tulla tyköni ja jatkaa luomistyötäni, jatkaa kaiken sen kauniin parissa, minkä minä olen laittanut alulle.” Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, ja

yksi tuohon kuvaan liittyvä ominaisuus on kyky luoda, jatkaa Jumalan luomistyötä. Toinen on se, että me heijastelemme Jumalan rakkautta. Ja rakkaus jos mikä synnyttää kauniita asioita.

Näyttelyyn on koottu Pyhän ristin kirkon alle kouluikäisten kerhon, Haminan kouluikäisten kädentaitokerhon sekä kokkikerhon talven satoa. Talven aikana kerhoissa on työstetty kankaalle maalaetuiksi seinäteksteiksi Raamatun kerto-

muksia ja lasten kokemuksia kirkosta. Pääsiäisen ajankohtaisuus tulee esille huovutetuissa sekä maalatuissa pääsiäismunissa ja Nikolaos-juhlasta muistuttavat kirkkoliput. Näyttelyssä on mukana myös kokkikerhon kansio maistuvine resepteineen. Lisäksi kokkikerho vastasi avajaisillaan vappuaiheisesta tarjoilusta.

Avajaisissa saimme iloita lasten värikylläisistä töistä. Ne suorastaan hehkuivat kilvan lasimaalausten kanssa ja saivat Sypressin näyttelytilan puhkeamaan vävaiseen väriloistoon. Näyttelyn tarkoituksena on muistuttaa erityisesti aikuisia kiireettömyyden taidosta. Jos ei pidä kii-

Я, ЛЮБА ПОЛЯКОВА

Со стародавних времен мои предки селились в Северном Причудье, у самого истока реки Наровы. Их жизнь всегда была накрепко связана с окружающими лесами и водными просторами. Охраняли леса богатого купца и руководили охотой или тянули неводом рыбу на Чудском озере. Но бывало, что приходилось и бурлачить, тянуть баркасы вверх, против течения. И переволоком занимались наши мужики, т.е. по суши перетаскивали суденышки в обход порогов, которые те времена были не судоходны: очень мало было плодородной земли в округе, а кормиться надо было. В округе были развиты ремесла (портняжное, сапожное, гончарное дело, был кожевенный завод, кузница). Зимой, кто по-моложе, уходили на заработки в Питер и Нарву.

Обязательными и неизменными в моих самых ранних воспоминаниях присутствуют: игра солнечных лучей на воде, торжественно-тихие, «зеркальные» закаты, мистическая лунная дорожка уводящая в мир фантазий и грез, запах тополей и си-

рени... Не знаю, когда именно моя душа метнулась навстречу этой божественной роскоши и великолепию природы... Это мое детство, это моя жизнь, это моя родина, это все во мне всегда... Воспоминания раннего детства настолько яркие, что я «до сих пор об этом петь хочу»:

«Волна и воздух – все во мне
И я во всей вселенной...
Я лепесток и я пылинка,
Я теплый ветер и роса,
Ночи таинственная дымка
И птиц рассветных голоса...»
(11.09.2005 ЛюбаПолякова)

Я родилась 10. декабря, 1933 года в селе Скамья. В те далекие времена брак моих родителей, эстонской хуторянки и русского парня, не получил благословения ни родителей, ни общественности. И тогда решительный первый парень по деревне «украл» свою невесту. Ох, и тяжело же им пришлось! Но их хранила большая любовь и невероятное трудолюбие. Прожили родители вместе и в горе и в радости 50 лет...

Это были годы Большого экономического кризиса 30-х годов XX-го столетия. Родители подались в промышленный район северной Эстонии в надежде найти заработок. Мне было годика три-четыре. Родители на работу, а я во двор под присмотр соседки, которая за нами уже угнаться не могла. Я немного подросла, быстро стала говорить на двух языках и верховодить маленькими озорниками. За что не раз угощала «березовой кашей» и ставилась в угол. Очень скромно, но не голодая, мы прожили в городе до весны 1941 года.

Рисовать я начала в «городские» годы, в детском садике. Я рисовала для мамы цветочки и домики, солнышко во все небо. Маме мои рисунки были очень дороги, они сохранились по сей день. Только взрослым человеком я сумела по достоинству оценить драгоценную искорку, которую заронила мама в мою душу, помогая мне видеть красоту во всех проявлениях жизни. Она была первым моим учителем и поддержкой при моих «художественных» занятиях в те

чения всей дальнейшей жизни. Но все-таки мое увлечение считалось в семье несерьезным занятием. И так, в 1969 году я поступаю на медфак Тартусского Гос. Университета. Каждое утро, проходя мимо художественной школы «Паллас», у меня до боли щемило сердце... Идти-то мне надо было совсем в другую сторону, в Старую Анатомичку препарировать трупы. Так я и терзалась все годы, пока училась в Тарту. Бумага и краски всегда были под рукой, постоянно я что-то пыталась изобразить, в основном пейзажи южной Эстонии и города Тарту. Конечно, это был уже не уровень садика, но все-таки очень по-детски. Я страшно стеснялась, все это шло «в стол» и все листы я постепенно выбрасывала, кроме некоторых копий работ известных художников.

Случайно я узнаю, что в Москве есть заочная школа «для меня». Я в возрасте 35 лет поступаю в Институт Изобразительных Искусств им. Крупской на отделение станковой живописи и графики. Успешно заканчиваю три основных курса. На этом и заканчивается все мое художественное обучение. Не стало мамы... Далее о учебе думать не приходилось. Никакой правильной техники, т.н. школы, в моих работах нет и уже не будет. Пишу так, как умею. В самые тяжелые годы это «несерьезное увлечение» помогало мне выжить и расставить новые акценты, помогает жить дальше заполняя пустоту одинокой жизни.

С 1993 года я живу в Финляндии. За все прожитые здесь годы я не могу насмотреться на божественную красоту природы этой страны. Описать словами впечатление, какое произвела на меня эта суровая красота, нет никакой возможности, нет таких слов. Величие скал и зеркальная гладь голубых озер, отороченных таинственными лесами завораживает безповоротно. И так бывает досадно, что не имею достаточного опыта, чтобы все это великолепие достойно изобразить на полотне... Вспоминаю свои студенческие муки: может быть не надо было идти в анатомичку в те далекие времена...? ■

MARI WALLDÉN

rettä, on aikaa aistia ja kokea, mitä ympärillä tapahtuu. On aikaa pohdiskella elämän ja olemisen ilmiöitä. Näin kiireetömyys tarttuu myös luomiseen.

Näyttely on samalla myös kurkistussurakunnan kerhotoimintaan ja toive onkin, että ihmiset ja erityisesti lapset löytäisivät toukokuun aikana Sypressiin ja ehkäpä löytäisivät täältä samalla kipinän tulla mukaan ensi syksynä seurakunnan lastenkerhoihin.

■ Minna Miinalainen

Toimittajat: **Papisto:** Markus Aroma, Gaius Sahlberg ja diakoni Hariton, **Kanttori:** Leena Lomu

KESÄKUU

Kaikkien pyhien sunnuntai

La 6.6. klo 17 vigilia
Su 7.6. klo 10 liturgia
La 13.6. klo 17 vigilia
Su 14.6. klo 10 liturgia
Su 21.6. klo 10 liturgia

Johannes Kastajan syntymä

Ke 24.6. klo 10 juhla-liturgia (AHVENISTO)
La 27.6. klo 17 suuri ehtoopalvelus (AHVENISTO)
Su 28.6. klo 10 liturgia (AHVENISTO)

Apostolit Pietari ja Paavali

Ma 29.6. klo 10 juhla-liturgia (AHVENISTO)

HEINÄKUU

La 4.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus (AHVENISTO)
Su 5.7. klo 10 liturgia (AHVENISTO)

Tihvinskajajuhla

Ke 8.7. klo 18 (Huom. aika!) juhla-vigilia (PÄÄKIRKKO)
To 9.7. klo 10 juhla-liturgia (PÄÄKIRKKO)
La 11.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus (AHVENISTO)
Su 12.7. klo 10 liturgia (AHVENISTO)
La 18.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus (AHVENISTO)
Su 19.7. klo 10 liturgia (AHVENISTO)

Profeetta Elia

Ma 20.7. klo 10 juhla-liturgia (AHVENISTO)
La 25.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus (AHVENISTO)
Su 26.7. klo 10 kristinoppikoulueirin päätösliturgia (PÄÄKIRKKO)

ELOKUU

La 1.8. klo 17 suuri ehtoopalvelus (AHVENISTO)
Su 2.8. klo 10 liturgia (AHVENISTO)

Kristuksen kirkastuminen

Ke 5.8. klo 18 (Huom. aika!) juhla-vigilia (AHVENISTO)
To 6.8. klo 10 juhla-liturgia ja hedelmien siunaaminen (AHVENISTO)

La 8.8. klo 17 suuri ehtoopalvelus (AHVENISTO)
Su 9.8. klo 10 liturgia (AHVENISTO)

Jumalan Äidin kuolonuneeen nukkuminen

Pe 14.8. klo 18 (Huom. aika!) juhla-vigilia (AHVENISTO)
La 15.8. klo 10 juhla-liturgia (AHVENISTO)
Su 16.8. klo 10 liturgia (AHVENISTO)
La 22.8. klo 17 suuri ehtoopalvelus (AHVENISTO)
Su 23.8. klo 10 liturgia (AHVENISTO)

Johannes Kastajan mestaus / Ahveniston praasniekka

Pe 28.8. klo 18 (Huom. aika!) juhla-vigilia (AHVENISTO)
La 29.8. klo 9.30 vedenpyhitys ja juhla-liturgia (AHVENISTO)
La 29.8. klo 17 vigilia (PÄÄKIRKKO)
Su 30.8. klo 10 liturgia (PÄÄKIRKKO)

SYYSKUU

La 5.9. klo 17 vigilia (PÄÄKIRKKO)
Su 6.9. klo 10 liturgia (PÄÄKIRKKO)

FORSSA

HEINÄKUU

La 4.7. klo 18 vigilia
Su 5.7. klo 10 liturgia
Su 26.7. klo 9.30 liturgia (Huom. aika!) suomi / venäjä, isä Viktor Maksimovski

ELOKUU

La 8.8. klo 18 vigilia
Su 9.8. klo 10 liturgia, Kristuksen kirkastumisen jälkijuhla, sadon siunaus, koululaisten siunaus

SYYSKUU

Su 27.9. klo 10 liturgia, kirkkoherra Markus Aroma

Isä Markus on sairauslomalla 18.7. saakka, tehtäviä hoitavat toistaiseksi isä Gaius (jumalanpalvelukset ja toimitukset) ja isä Markku Toivanen (hallinnolliset asiat).

Isä Gaius vapaalla 13.8.–8.10.

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto: hameenlinna@ort.fi

avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248

Kirkkoherra **Markus Aroma**, puh. (03) 616 5229 (virkaahuone),

(03) 612 7166 (koti), maukku@hotmail.com

Kanttori: **Leena Lomu**, puh. 040 707 6715, leena.lomu@hotmail.com

Muu papisto:

pastori **Gaius Sahlberg**, puh. 0400 107 232,

gaius.sahlberg@suomi24.fi ja kai.sahlberg@hotmail.com

diakoni **Hariton** (Kari M. Ranttilä), puh. 040 550 6272

Uskonnonopettaja **Ari Koponen**, 050 547 0847

Pyhäköt:

Hämeenlinnan kirkko

pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Johannes

Krysostomoksen muistolle, Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla

(Keskussairaala vastapäätä)

pyhän Johannes Kastajan

mestauksen muistolle

Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo,

puh. (03) 671 6240

Forssan rukoushuone

pyhittäjä Serafim Sarovilaisen

muistolle, Keskuskatu 10

Isännöitsijä Heikki Halme,

puh. 040 558 0465

Ahveniston kirkko

Hämeenlinnan perheutisia

KASTETUT

Lohjala Valtteri Juho Ilmari
Ahonen Timo Johannes

KUOLLEET

Verikov Nikolai 79v.
Luukkanen Sirkka Raakel 72v.
Ucchanov Anna 73v.

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Lind Saara Marita
Leskinen Merja Anneli
Saarinen Aku Juhani

Kovaleva Natalia
Kovaleva Elena
Korkeila Reija Aila Tuulikki
Tamminen Elise Birgitta
Weeraratne Arja Riitta

DIAKONIASEURA

Pj. Anneli Ahtola, puh. (03) 612 1369, 044 282 6372

- Sunnuntaina 26.7. perinteinen kesäretki/pyhiinvaellusmatka. Tällä kertaa matka suuntautuu pääkaupunkiseudulle. Tapiolan Pyhän Herman Alaskalaisen kirkossa toimitetun liturgian jälkeen siirrytään lounaalle hotelli Haagaan. Suomen kansallismuseossa tutustutaan erityisesti näyttelyyn "Ikonit, ihmiset ja sota". Helsingistä jatketaan matkaa Sofian kulttuurikeskukseen Kallvikkiin. Päätösrukoukset pidetään Pyhän Viisauden kappelissa.

Matkanjohtajana toimii isä Gaius. Mukaan mahtuu 45 henkilöä. Maksu diakoniasseuran jäseniltä 20 euroa, muilta 40 euroa. Ilmoittautumiset puheenjohtajalle. Yksityiskohtainen ohjelma saatavilla seurakunnan toimipisteistä. Tervetuloa mukaan!

- To 6.8. Kristuksen kirkastumisen kirkkokahvit Ahvenistolla
- Su 13.9. vanhusten kirkkopyhä pääkirkon praasniekan yhteydessä
- Su 18.10. kirkkokahvit
- Su 22.11. kirkkokahvit

HÄMEENLINNAN TIISTASEURA

Hämeenlinnan Tiistaseuran toiminta jatkuu jälleen syyskuun alussa. Johtokunta toivottaa siunattua kesäaika vanhoille ja uusille tiistaisseuralaisille!

KESÄN IKONIKURSSIT

- 13.–17.7 Vanha pappila, Forsa
- 20.–24.7 seurakuntasali, Hämeenlinna

Kurssit kokoontuvat maanantaista perjantaihin klo 10–17. Hinta 75 €/hlö. Kurssin teemana "Hiukset ja parrakaat pyhät". Ilmoittautuminen ja muu info: Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143.

KESÄLEIRI 12.–14.7. SUVIPIELISISSÄ

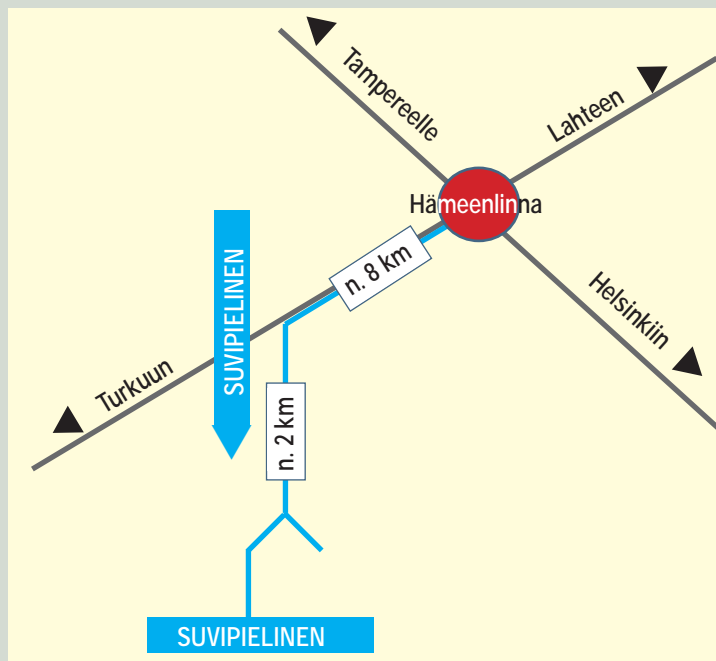
Edellisen ilmoitetun leirijakohdan ja paikankin suhteen tuli muutoksia. Leiripaikkana on reserviläisten Suvipieliäinen, joka sijaitsee 12,5 km Hämeenlinnasta erämaajärven rannalla. Leiri alkaa sunnuntaina 12.7. klo 14 ja päättyy tiistaina 14.7. klo 12.

Varsinaista ikärajaa leirille ei ole, koska leiri on tarkoitettu kaikille sinne halukkaille. Alle kouluikäisten kohdalla huoltajan läsnäolo on toivottavaa. Luvassa on perheleirin tyyppistä toimintaa. Alueella on hyvät suunnistus- ja vaellusmaastot sekä mahdollisuus kalastukseen, 2 grilliä, laavu (6 hlöä), nuotiopaikka, lento/ ja

sulkapallokenttä. Luonnollisesti saunomismahdollisuudet.

Tervetuloa! ☺

Ilmoittautukaa Leena Lomulle joko sähköpostitse leena.lomu@hotmail.com tai puhelimitse 040 707 6715 kesäkuun aikana.

Kirkon kaunistamista ja piirakanpaistoa

Kolmisen vuotta sitten käsityökerho aloitteli toimintaansa Hämeenlinnassa. Pari ensimmäistä vuotta kerho sinnitteli eteenpäin vain kahden aktiivisen voimalla, mutta kuluneen vuoden aikana on iloksemme tullut mukaan kolmaskin käsityön ystävä. Parin vuoden takaiseen pääsiäisjuhlaan saatiin

valmiiksi kaksi pitkää analogiliinaa, jotka on mukaellen kirjottu Valamon luostarista **Anja Roviolta** saadun mallin mukaan. Samaan aikaan valmistuivat myös ehtoolisastioiden peitteet sekä ilma. Tämän vuoden pääsiäiseksi saatiin analogipeitteet kaikille analogeille. Kerhossa on myös neulottu sukia ja kintaita lähialuei-

den avustustyöhön. Seuraavaksi tartutaan todennäköisesti plasenitsapöydän peitteen tekoon.

Viiden ahkeran leipojan käsistä valmistui pyörösiä sekä porkkana- ja kaali-piirakkaa yhtenä maaliskuun viikonloppuna. Vastaleivottuja pyörösiä tarjottiin diakoniasseuran emännöimillä kirkkokahveilla, ja piirakoita oli myytävänä. Näistä saadut tulot käytetään diakonia-avustustyöhön.

■ **Anneli Ahtola**

■ Pyörösten teossa Anneli Ahtola ja Elma Jokinen.

■ Leipomisen jälkeen siivottiin keittiö. Kuvassa Sylvi Lindell ja Oili Savola.

■ Käsityökerhon perustajajäsenet Elma Jokinen ja Anneli Ahtola.

Tuomaantiistaina

21.4. isä Gaius toimitti litanioita omaisten haudoilla. Liki kolmetuntinen kierros aloitettiin matkamiehenristillä ja päätettiin vanhalle Ahveniston hautausmaalle.

LEENA LOMU

Uspenskin katedraalin mieskuoro

Aleksij Mirolybovin johdolla lauloi slaavinkielisen liturgian Hämeenlinnan kirkossa 29.3.2009.

LEENA LOMU

Äitienpäivänä

liturgian jälkeen muistettiin naisia ruusulla. Kirkon alakerrassa Sirpa Palviainen, Johanna Haapala ja Leena Lomu järjestivät kirkkokahvit.

Seminaari Hämeenlinnassa

Ortodoksinen Opettajaliitto, OrtAid ja Ortodoksinen Lähetys kokoonoutuivat pitämään seminaaria Hämeenlinnassa 20.–22.3. maaliskuuta. Kailille avoimessa seminaarissa pohdittiin sotaa ja rauhanpyrkimyksiä.

Korkeasti pyhitetty Karjalan ja koko Suomen **arkkipiispa Leo** kunnioitti meitä läsnäolollaan. TM **Jyrki Härkönen**, arkkipiispan teologinen sihteeri, alusti aiheesta: Sota – kristillisestä ja kansallisesta näkökulmasta. OOL:in tulevasta toiminnasta ja tavoitteista kertoi **Anna Blinnikka**, OrtAidin Etiopin yhteistyöhankkeesta **Nina Loimi** ja Ortodoksisen lähettyksen, lähinnä Kenian missiointiin, toiminnasta kertoi **Outi Vasko**. Ortaidin humanitaarisen avun koordinaattori **Rainer Ressler** tiedotti tämän hetken lähialueyhteistyöstä Karjalaan ja Viroon. TM **Nemanja Balcin** kertoi kokemuksistaan Balkanin kriisissä, ja reservin vänrikki **Jaakko Vainio** toi esille näkemyksensä sotilaallisen kriisinhallinnan tarpeellisuudesta.

”Etsi rauhaa ja pyri siihen”.

Teksti ja kuva: **Leena Lomu**

Talkoolaisena Toplovskin nunnaluostarissa

Antonina Sosunov-Perälä kerto
ajastaan talkoolaisena Toplovskin
Paraskevan luostarissa.

■ Luostarin trapesassa vas. Maria Brander, sisar Akilina, sisar Natalia, Antonina Sosunov-Perälä, kuullaisuus-sisar Pirjo-Liisa, sisar Maria ja sisar Katja.

L ähdin ystäväni **Pirjo-Liisa Väänäsen** kanssa 14. joulukuuta Sibeliusjunalla Pietariin, josta matka jatkui 32 tuntia Simferopoliin, Krimin pääkaupunkiin. Luostari sijaitsee 80 km:n päässä kaupungista Krimin vuorten pohjoispuolella vuoristossa Feodosiaan menevän tien varrella. Luostariin saavuimme 16. joulukuuta klo 5 aamupalveluksen aikaan. palveluksen päätyttyä sisar **Jelena** ohjasi meidät huoneeseemme, hotellin keljaan. Toisessa kerroksessa olevassa huoneessa oli kuusi sänkyä ilman mitään mukavuuksia – ei pöytiä, ei komeroita, ei edes naulaa seinässä, johon olisimme vaatteemme ripustaneet. Kaikkien yhteiset pesutilat ja WC pidettiin todella siisteinä. Olimme ensimmäistä kertaa luostarissa talkoolaisina, ja toimipaikaksemme tuli trapesa. Tammikuun alkupuolella luostariin saapui myös **Maria Brander** Kemiöstä.

Luostarissa on kaksi kirkkoa: Pyhän

■ Luostarin kastepaikka.

■ Toplovskin nunnaluostarin pääkirkko.

Kolminaisuuden ja pyhän Paraskevan muistolle omistettu pääkirkko sekä Neitsyt Marian kaikkien murheellisten ilonikonin muistolle pyhitetty kirkko. Kirkossa käytiin niin usein kun mahdollista: aamulla ennen töihin menoa, liturgian loppuosassa sekä vigilian voitelussa. Aamupalvelus alkoi klo 4 ja joulun jälkeen klo 6, illan vigilia alkoi klo 16. Palvelukset kestivät noin neljä tuntia. Ehtoolliseen valmistauduttiin jo edellisestä päivästä alkaen paastoamalla, lukemalla kanonit ja valmistautumisrukoukset. Igumenialta pyydettiin siunaus ehtoolliselle osallistumista varten. Ennen ehtoollista osallistuttiin aina katumuksen sakramenttiin. Joulua vietettiin juliaanisen kalenterin mukaan 7.1., jolloin palvelus toimitettiin iltayhdeksästä aamuviiteen. Loppiaisena toimitettiin myös kokoöinen palvelus, jonka yhteydessä aamun sarastaessa oli juhlava vedenpyhitys pyhällä lähteellä. Luostarin alueella on kolme pyhää lähdettä. Sisaria on noin 30 ja lisäksi kuullaisuussisaria.

Talkoolaisia saapuu eri paikkakunnilta, osa pidemmäksi aikaa ja toiset vain muutamaksi päiväksi. Varsinkin kesällä apu on tarpeen, kun luostarissa on päivittäin satoja kävijöitä. Päiväkävijöitä palvelee buffetti, josta voi ostaa teetä ja leivonnaisia. Luostarissa on myös jonkin verran palkattuja työntekijöitä. Aluetta valvovat vartijat, joita kutsuttiin kasakoiksi. Luostari on omavarainen monessa suhteessa. Siellä on lehmiä, kanoja ja mehiläisiä

Saimme kunnian ruokailla trapesassa. Tavallisesti vain igumenia, jota kutsuttiin maatuskaksi, sisaret, kuullaisuussisaret ja luostarinjohtajan kutsumat henkilöt ruokailevat trapesassa, joten se oli meille todella suuri huomionosoitus. ►

▶ Ruokailu aloitettiin Isä meidän -rukouksella, kellon kilahduksesta kaikki istuivat pöydän ääreen ja joku sisarista luki hengellistä kirjaa. Ruokailun aikana ei saanut puhua yhtään mitään. Ruokailu kesti 15 minuuttia, jonka jälkeen kelloa taas kilautettiin, ja ruokailu päättyi siihen. Kaikki kävivät kiittämässä maatuskaa maahan kumartaen ja pyytäen siunauksen. Jokainen pesi itse omat astiansa servetillä pyyhkäisten tai lavuaarissa huuhdellen, jonka jälkeen astiat vietiin omalle paikalleen. Ruoka oli terveellistä, paaston aikana yksinkertaisempaa. Lihaa ja maitoruokia ei syöty lainkaan. Juomana oli ”kampottia”, mitä se sitten on, jääköön jokaisen arvailuksi. Paaston loputtua oli voita ja silliä, mitä pidettiin siellä suuressa arvossa. Ruokailuvälineinä oli lusikka ja juoma-astiana kuppi. Yhteisistä

astioistakin jokainen otti omalla lusikallaan, mitä tarvitsi.

Talkootyö

Aloitimme työt kirkon kautta, ja liturgian loppuosa kuunneltiin kovaäänisestä keittiössä. Työtä tehtiin muutenkin hiljaisuudessa. Olin ottanut mukaani oikean aarteen, oman perunankuorimaveitsen. Perunaa kuorittiin ja lohkottiin päivittäin kaksi tai kolme 50 litran astiallista. Kuorittiin sipulia, porkkanaa, punajuurta, pähkinöitä, arbuusia ja kurpitsaa, josta keitettiin riisin kanssa hyvää puuroa. Omena muistuttavasta, hieman kovemmasta, aiwa-hedelmästä keitettiin kauniin väristä ja maukasta hilloa. Kaalia ja erityisesti hapankaalia käytettiin paljon. Valtavia kaloja, esimerkiksi sampea ja muita tunteattomiakin kaloja, perattiin ja loppu-ähteistä valmistettiin hyytelöä. Ruokaa ei heitetty hukkaan, kuivahtaneet leipäviipaleet pilkottiin pieniksi kuutioiksi ja kuivattiin korpuiksi. Niitä laitettiin keiton joukkoon. Työhuoneen lattiaa pestiin usein. Onneksi en joutunut navettatyöhön, sillä lehmän lypsäminen ja muu siihen liittyvä työ olisi ollut minulle vieraampaa. Jouluaattokin meni hunajaa purkittaessani (sata litraa kauniin keltaista hunajaa maitotonkista lasipurkkeihin) ja säkkitolkulla pähkinöitä rikkoessani, mutta juhlapäivämme kunniaksi pääsimme tuolloin ensimmäisen kerran matkamme aikana suihkuun. Joulupäivänä satoi lunta, ja luonto oli kuin satumetsässä.

Luostarissa elettiin säästävaisesti erityisesti paperin ja lämpimän veden suhteen. Vedenkäyttö oli rajallista, ja suihkuun pääsi vain kerran viikossa. Työvälineet ja -asennot eivät olleet suinkaan ergonomisia. Istuimet olivat pieniä, matalia jakkaroita, joiden päällä istuttiin polvet koukussa tuntikausia. Vapaapäiviä ei ollut. Yli kuukauden kestäneen rupeaman jälkeen saimme maatuskalta siunauksen käydä pääkaupungissa, Simferopolissa. Kävimme tutustumassa kahteen katedraaliin, ja kunnioitimme siellä olevia pyhäinjäännöksiä. Kaksi kertaa pyysimme töistä puolipäivää vapaaksi käydäksemme lähi-kaupungissa asioilla, postissa ja apteekissa.

Lähes pari kuukautta työskentelimme luostarin hyväksi ilolla ja rakkaudella aamusta iltaan. Mitä ihminen todella tarvitsee? – Työtä, ruokaa, lepoa ja paikan, mihin päänsä kallistaa.

■ Antonina Sosunov-Perälä

■ Pirjo-Liisa Väänänen (vas.) ja Antonina Sosunov-Perälä trapesan keittiössä.

■ Luostarin juhlallinen joulukattaus.

Runoja

Minä uhmaan teitä
kaikilla hiuksillani
kaikella verelläni
kaikilla puilla
kaikella maalla
kaikella sateella
itkullani

Minä katson teitä puun takaa
Minä katson teitä Hiljaisuuden läpi

...

Minun sisälläni kutsuu
äiti
isoäiti
isoäitini äiti
hiljaa laulaen
hymisten
huokuen

pesen itseni
kauniilla sanoilla
kauniilla kielellä
utuisilla kuvilla
hienovaraisilla

pesen pois
vihan
katkeruuden nöyryytyksen

tulen siksi mitä olen
mitä olen aina salaa ollut

annan periksi rytmille

...

Istun huoneessani
ympäroin itseni simpukoilla
olen leiponut leipään juuressydämen
pidän kaulassani isoäitini pysähtynyttä
kelloa

avaan hiukseni
odotan Kuningasta saapuvaksi
kaupun kiin

Henna Paasonen

Palvelusten toimittajat: **Papisto:** Veikko Lisitsin, **kanttori:** Katarine Lehtomäki

KOTKA, PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

KESÄKUU

Su 14.6. klo 10 liturgia
La 20.6. klo 10 liturgia, *venäjä/suomi*, klo 9.30 synnintunnustus
La 27.6. klo 18 vigilia

HEINÄKUU

Su 5.7. klo 10 liturgia, *kristinoppikoulun päätösliturgia*
La 11.7. klo 18 vigilia
Su 12.7. klo 10 liturgia
Pe 17.7. klo 12 rukouspalvelus, klo 12.30 kirkonkellojen soittokonsertto
La 18.7. klo 18 ehtoopalvelus
Su 19.7. klo 10 liturgia
La 25.7. klo 18 vigilia
Su 26.7. klo 10 liturgia

ELOKUU

La 8.8. klo 10 liturgia, *venäjä/suomi*, klo 9.30 synnintunnustus
Jumalansynnyttäjän Neitsen Marian kuolonuneen nukkuminen
Pe 14.8. klo 18 vigilia
La 15.8. klo 10 liturgia
La 22.8. klo 18 vigilia
Su 23.8. klo 10 liturgia
La 29.8. klo 18 ehtoopalvelus
Su 30.8. klo 10 liturgia, *pt. Aleksanteri Syväriäinen*, isä Veikon tarjoamat 60-vuotissyntymäpäiväkahvit Nikolaos-salissa liturgian jälkeen

Tietoa seurakunnasta

Kotkan seurakuntaan kuuluu yhdeksän kuntaa: Kotka, Pyhtää, Ruotsinpyhtää, Loviisa, Pernaja, Liljendahl, Myrskylä, Lapinjärvi ja Artjärvi. Seurakunnassa on kaksi vanhaa kirkkoa, Pyhän Nikolaoksen kirkko Kotkassa ja Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin kirkko Loviisassa sekä Kotkan Metsolassa hautausmaalla Pyhän Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna ja Loviisan hautausmaalla Pyhän Serafim Sarovilaisen kappeli.

LOVIISA, PYHÄN JUMALANSYNNYTTÄJÄN KASANILAISEN IKONIN KIRKKO

KESÄKUU

Ma 1.6. klo 10 liturgia, *toinen helluntaipäivä*

HEINÄKUU

Jumalansynnyttäjän juhla Kasanin ikonin kunniaksi
Ti 7.7. klo 18 ehtoopalvelus ja litania hautausmaan kappelissa
Ke 8.7. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia, praasniekkakahvit

ELOKUU

Su 16.8. klo 10 liturgia

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, avoinna ma-pe klo 9-13 ja ke klo 16-18, puh. (05) 212 490, f. (05) 216 449, kotka@ort.fi; www.ort.fi / Seurakunnat / Kotka
Nikolaossali, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, puh. (05) 212 482, salia vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, puh. (05) 212 490.
Kirkkoherra: rovasti Veikko Lisitsin, puh. (05) 213 157, 050 597 7349, koti (05) 212 247, veikko.lisitsin@ort.fi
Kanttori: Katarine Lehtomäki, puh. (05) 218 8591, 050 359 4823
Seurakuntasihteerit: Vanja Renda, puh. (05) 212 490
Seurakuntaemäntä: Sirkka Paasonen, puh. 041 466 9096; seurakuntasali: puh. (05) 212 482
Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon **vahtimestari:** Vesa Lehtomäki, puh. (05) 218 8591

Pyhäköt:

Kotkan kirkko

Pyhän Nikolaoksen muistolle, Isopuisto, Kotka puh. (05) 212 767, kirkonisännöitsijä Pirjo Kurki, puh. 050 381 0259

Metsolan tsasouna

Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna Metsolan hautausmaalla, Toukolantie, Kotka, tsasouanisännöitsijä Pirjo Kurki, puh. 050 381 0259

Loviisan kirkko

Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17, Loviisa, kirkonisännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Loviisan kappeli

Pyhän Serafim Sarovilaisen muistolle Loviisan hautausmaalla, Läntinen Harjukatu, Loviisa, kappelinisännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Kotkan seurakunnan perheutisia 4.3.–5.5.2009

AVIOLIITTOON VIHITYT

Rosendahl Jarmo Kristian ja Olga e Toivanen
Korhonen Jari Tuomas ja Tatiana e Reptevskaya

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Huovinen Mattias Vilho Simeon
Huovinen Mirjam
Linna Vladimir
Toivonen Aleksander
Seurakuntaan muutti 2 naista ja 4 miestä, yhteensä 6.

IKUINEN MUISTO

Borodulin Leo 64 v.
Kajava Lydmila 57 v.
Lönnroth Paul Johan Christen 51 v.
Päivinen Matti Ilmari 71 v.

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

Seurakunnasta muutti 9 naista ja 5 miestä, yhteensä 14.

Praasniekkaperinne

Jokainen kirkko ja tsasouna on viihtynyt jonkin Raamatun tapahtuman tai pyhän ihmisen muistolle. Kotkassa meillä on Pyhän Nikolaoksen kirkko ja Nikolaoksen praasniekka, Loviisassa Pyhän Jumalansynnyttäjän kassanilaisen ikonin kirkko ja samanniminen praasniekka.

Praasniekkaan kuuluvat jumalanpalvelukset, vigilia ja liturgia, vedenpyhitys, litania haudoilla, ristisaatto ja tietysti itse praasniekkajuhla. Praasniekkajuhlan yhteyteen kuuluu usein ateriat tai kahvit.

Praasniekan yhteyteen voi myös järjestää esimerkiksi konsertteja tai vaikkapa ikoninäyttelyjä. Itse praasniekkajuhlan ohjelma voi olla hauska ja mukaansa tempaava. Praasniekoilla tapaa myös tuttuja ja voi vaihtaa kuulumisia.

Vanhassa menetetyssä Karjalassa praasniekat olivat merkittäviä kylän ja kirkon juhlia. Samoihin aikoihin järjestettiin myös praasniekkamarkkinoita ja praasniekkatansseja. Praasniekat olivat monella tapaa hauskoja juhlia.

Praasniekan alkuperää on vaikea to-

dentaa, mutta lienee niin, että jo varhaiskirkko vietti eräänlaisia praasniekkoja, erityisesti siitä lähtien, kun pyhien muiston viettäminen alkoi. Itse asiassa jo ensimmäisen vuosisadan ehtoollisjumalanpalvelukset ja agape-ateriat viittaavat tähän. Praasniekan tapaisia juhlia oli vietetty ensimmäisellä vuosituhannella jo Bysantissa ja myöhemmin Kreikassa ja Venäjällä. Tätä kautta ne tulivat myös Suomeen.

Toinen maailmasota katkaisi monia perinteitä, niin myös praasniekkaperinteen. Ilomantsin praasniekat antoivat esikuvaa 1960-luvulla niin, että lopulta pian praasniekkoja alettiin viettää vähän joka seurakunnassa, kirkoissa ja tsasounissa.

Kirkon suojelijan praasniekka on suuruudeltaan verrattavissa pääsiäisyöpalvelukseen. Siksi kansaa juhlan viettoon tulee koota runsain määrin.

■ Isä Veikko Lisitsin

Kotka Toimintaa ja tapahtumia

IKONINÄYTTELY

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon uudet ikonit, kaksitoista suurta juhlaa ja Herran pääsiäinen. Näyttely avoinna ma-pe klo 9-13 ja ke klo 16-18. Tervetuloa!

KOTKAN PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

Avoimena 1.6.-31.8. ti-pe klo 12-15 ja la-su klo 12-18.

KRISTINOPPIKOULUNLEIRI

7.-14.6. Valamon luostarissa
26.6.-4.7. Puroniemen leirikeskuksessa
Su 5.7. klo 10 kristinoppikoulun päätösliturgia Pyhän Nikolaoksen kirkossa

MERIPÄIVÄT 15.-19.7.

- Pe 17.7. klo 12 rukouspalvelus merimiesten suojelijalle pyhälle Nikolaokselle
 - Pe 17.7. klo 12.30 kirkonkellojen soittokonsertto
 - La 18.7. klo 18 ehtoopalvelus
 - Su 19.7. klo 10 liturgia
- Kirkon aukioloajat Meripäivien aikana:
- Ke 15.7. klo 12-15
 - To 16.7.-Su 19.7. klo 12-18

NIKOLAOS-KAHVIO

Meripäivillä Nikolaos-salissa
Avoimena:
Pe 17.7. klo 10-20
La 18.7. klo 10-20
Järjestäjä: Ikonimaalarit

LASTENLEIRI

Lastenleiri 20.-22.7. Luovissa. Lisätietoja ja ilmoittautumiset kirkkoherranvirastoon, puh. (05) 212 490.

K U T S U

Vietän 60-vuotisjuhlaani
sunnuntaina 30.8.
Nikolaos-salissa liturgian
jälkeen.

Tervetuloa!

Isä Veikko Lisitsin

KIITOS

kun muistitte merkipäiväni!
Kati-kanttori

LEENA KARJALAINEN

Kotkan Tiistaiseura

päättyi kevään toimintakautensa 5.5. runo- ja lauluiltaan. Tuttujen keväisten yhteislaulujen lomassa **Eeva Riiali** (kuvassa) esitti kotkalaisten kirjailijoiden runoja sekä **Sinikka Lehikoinen** ja **Leena Karjalainen** Koskenniemen ja Pohjanpään runoja, joihin ovat tutustuneet omina kouluvuosinaan.

Tiistaiseuran syys-toimintakausi alkaa 22.9.

Praasniekat

Loviisan kirkon kellotorni

LOVIISAN PRAASNIEKKA 7.–8.7.

- Ti 7.7. klo 18 ehtoopalvelus ja litania hautausmaan kappelissa
- Ke 8.7. klo 9.30 vedenpyhitys ja liturgia, praasniekkakahvit

Langinkosken kappeli

LANGINKOSKEN SANAN JA SÄVELEN ILTA 15.7.

- Ke 15.7. klo 18 vedenpyhitys Langinkosken kappelilla, klo 18.30 Langinkosken kahvilassa ohjelmaa, mm. Ragnar Backströmin luento Langinkoskesta, laulua ja soittoa.

Koskiston Meijeri

Nikolaoksen kaivo

KOSKISTON MEIJERIN PRAASNIEKKA 19.7.

- Su 19.7. klo 14 vedenpyhitys, praasniekkaohjelma, kahvio

MUNKHOLMAN PRAASNIEKKA 14.–15.8.

- Pe 14.8. klo 18 vigilia
- La 15.8. klo 10 liturgia
- La 15.8. klo 12 litania, Kotkan ev.lut. kirkon Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä
- La 15.8. klo 16 ristisaatto Langinkosken kappelilta Munkholmaan
- La 15.8. klo 18 vedenpyhitys Munkholman kaivolla
- La 15.8. klo 18.30 praasniekkaohjelma Munkholmassa

Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian kuolonuneen nukkuminen ikoni

Tie ortodoksiseen kirkkoon

Vaimoni ja minut liitettiin ortodoksiseen kirkkoon jouluaattona 2008. Meille se oli paras joululahja, mitä voisi koskaan kuvitella saavansa. Ortodoksisesta kirkosta on tullut meille todellinen hengellinen koti. Vaimollani ja minulla on luterilainen koti ja kasvatus, mutta luterilaisuus ei kuitenkaan tuntunut olevan se, mikä vastaa meidän hengelliseen tarpeeseemme. Seuraa vassa lyhyesti siitä, kuinka tulimme ortodoksisen kirkon jäseniksi.

Ortodoksisuus on kiinnostanut minua aikaa kauan. Vietin Valamossa joulun 2003, ja se lisäsi kiinnostustani. Luin *Vaeltajan kertomukset* vuonna 2004. Kirja kertoo Jeesuksen rukouksesta, ja tämä ortodoksisuuteen liittyvä Jeesuksen rukous lisäsi kiinnostustani entisestään. Tässä kirjassa mainittiin usein *Filokalia*-niminen kirja, joka oikeastaan on kirjasarja. Niinpä hankin nämä kirjat. Filokalian lukemisen yhteydessä tuli monta kertaa sellainen ajatus, että se, mitä kirjassa kerrottiin pyhien isien kokemuksista ja opetuksesta, vastaa omia ajatuksiani. Joulun 2004 olin vaimoni kanssa Valamossa. Se oli todella hyvä kokemus meille molemmille.

Hengellinen etsintä jatkui, ja luimme ortodoksisuuteen liittyvää kirjallisuutta, joka vahvisti käsitystämme ortodoksisuudesta. Kävimme näiden vuosien aikana muutamana viikonloppuna Valamossa, ja jokaisella kerralla vahvistui käsitys, että tämä voisi olla meille hengellinen koti. Kävimme näiden vuosien aikana myös Intiassa etsimässä sitä, mitä niillä uskonnoilla oli tarjottavana.

Kesällä 2008 olimme pyhiinvaelluksella Israelissa. Jerusalemissa kävimme Getsemanen puutarhassa vanhaan oliivipuristamoon tehdyssä ortodoksisessa kirkossa. Se kirkko on rakennettu maan alla olevaan luolaan. Kun menimme portaita alas kirkkoon, tuli sellainen voimakas tunne, että nyt olemme vihdoinkin tulleet kotiin, että nyt on löytynyt se, mitä olemme etsineet. Kirkossa oli iso ikoni neitsyt Mariasta, joka on ollut jo aiemmin kaikkein rakkain ikoni **Marja-Tertulle**. Siellä kirkossa sitten päätimme, että haluamme liittyä ortodoksiseen kirkkoon. Tähän päätökseen on vaikuttanut myös se, että emme koe luterilaisen kirkon vastaavan nykyään meidän käsitystämme siitä, millaisia arvoja kristillisen kirkon pitäisi edustaa ja edistää. Niinpä heti, kun olimme palaneet Israelin matkalta, menimme isä Veikko Lisitsinin luo ja kerroimme halustamme liittyä kirkkoon. Siitä prosessi sitten alkoi, jonka lopputu-

KIMMO KALLINEN

■ Valamon ponomarikurssilla 2009 vas. Pertti Juntunen, yli diakoni Paavo Kokotti ja igumeni Sergei.

loksena on, että olemme nyt ortodoksisen seurakunnan jäseniä.

Tammikuun puolivälissä aloitin alttarissa avustamisen ponomarina. Huhtikuussa olin ponomarikurssilla Valamossa, ja sieltä kurssilta on tämän jutun liitteenä oleva kuva. Siitä **arkkimandriitta Sergei** totesi, että siitä kuvastuu hyvin pääsisäisen riemu. Kurssi oli pääsisäisen jälkeisellä viikolla. Tämä kuva on muutenkin hyvä, koska sieltä Valamosta kaikki alkoi. Ortodoksisuuden opiskelu jatkuu, koska isä Veikon sanoja lainatakseni ”sisälle ortodoksisuuteen pääsee vain elämällä sitä.”

■ **Pertti Juntunen**

Kummius on ilo ja kunnia

Kotkan kirkossa toimitettiin 17. lokakuuta 2008 mirhallavoitelun sakramentti **Virpi Kelholle** ja hänen tyttärelleen. Isä **Veikko Lisitsin** oli ehdottanut minua Virpille kummiksi, koska me molemmat olemme opettajia ja suunnilleen saman ikäisiä. Näin minusta tuli onnellinen kummi kuudennen kerran, ja Virpistä tuli toinen aikuinen kummilapseni.

Perhe voimavarana

Virpi tuntui heti alusta lähtien minusta mukavan tutulta yhteisen opettajuuden ja harrastusten kautta. Meille molemmille perhe on tärkeä elämän keskipiste, samoin kuin kirkossa käyminen niin lasten kanssa kuin erikseenkin. Virpin perheeseen kuuluvat 14-vuotiaan **Reetan** lisäksi poika **Jaakko** ja yrittäjämies **Jarmo**. Minun mieheni on lehtori **Taisto Turunen**, ja meillä on kolme lasta: 21-vuotias **Maria**, 19-vuotias **Jelessi** ja 10-vuotias **Joo-sua**.

Puheenaiheemme kääntyvät usein perheeseen ja naisen elämään yleensä. Vaikka meidän molempien puoliset kuuluvat luterilaiseen kirkkoon, koemme heidän tukevan omaa uskoamme ja olevan aidosti kiinnostuneita ortodoksisesta kirkosta. Minun lapseni kastettiin ortodokseiksi, ja he ovat seuranneet pienestä pitäen äitiään kirkkoon. Tunnen välittäväni heille ortodoksisen kirkon rikasta perinnettä vanhempieni **Tyyne** ja **Aleksanteri Jurvasen** esimerkin mukaan.

Koulutyö

Olen opiskellut Joensuussa luokanopettajaksi. Valmistuttuani olen opettanut alakoulun 1–6 luokkia ensin Forssassa, sitten vuodesta 2002 Kotkassa ja tällä hetkellä Ruotsinpyhtäällä. Virpi on työskennellyt aiemmin pankissa, lastentarhanopettajana ja luokanopettajana. Nyt hän toimii erityisluokanopettajana Kotkassa Haukkavuoren koulussa. Pienet koululaiset ja monenlaiset oppijat ovat tulleet meille tutuiksi. Olemme huomanneet, että paikkakunnasta riippumatta lapset ovat samanlaisia, mutta ajan merkit näkyvät lapsissa. Kun turvattomuus perheissä ja yhteiskunnassa lisääntyy, lapsista tulee rauhattomia ja lyhytjännitteisiä. Vaikeudet tuntuvat koulutyössä, lapsilla on kuuntelevan ja läsnä olevan

■ Kuvassa (vas.) Virpi Kelho, Anne Jurvanen ja Reeta Kelho.

aikuisen tarve. Opettajan on oltava Virpin sanoin lämmin mutta tiukka.

Uskonnonopetus

Ortodoksisen uskonnon opetus kiinnostaa meitä Virpin kanssa, vaikka emme kumpikaan opeta sitä tällä hetkellä. Usein lasten kanssa uskonnosta keskustellaan muillakin tunneilla, silloin kun heille tärkeät kysymykset nousevat esiin. Esimerkiksi minulta on kysytty biologian tunnilla: ”Minne sielu menee, kun ihmisen ruumis haudataan?” Lapsia kiinnostaa myös opettajan oma usko ja eri uskonto-kunta. Ortodoksinen kirkko voi tulla oppilaille tutuksi lisäksi koulun yhteisissä päivänavauksissa esimerkiksi ikonien tai virpomavitsojen siunaamisen kautta.

Vapaa-aika ja kirkko

Vapaa-ajallaan Kainuusta Suomussalmelta kotoisin oleva Virpi harrastaa laulamista kirkkokuorossa, lukemista ja sauvakävelyä. Vastapainona työn sosiaalisuudelle minäkin harrastan lukemista, uintia ja kuvataidetta. Olen lisäksi seurakunnan neuvoston ja nuorisolautakunnan jäsen. Kirkon palvelukset ja seurakunnan yhteiset tapahtumat kutsuvat meitä osallistumaan ja tapaamaan toisiamme kirkossa. Kummius yhdistää meitä Virpin kanssa erityisellä tavalla. Emme ole vain ystäviä vaan kuin sukulaisia toisillemme. Kummius on ilo ja kunnia. Mielestäni kummius kasvattaa molempia osapuolia, oli sitten ikäeroa paljon tai vain muutama vuosi!

■ Anne Jurvanen

Patriarkka Bartolomeos vierailulle Suomeen

Konstantinopolin ekumeeninen patriarkka Bartolomeos saapuu vierailulle Suomeen kesäkuussa 2010. Patriarkka osallistuu muun muassa Joensuussa järjestettävälle ortodoksisille kirkkopäiville. ■

Liturgiset tekstit uudistetaan

Ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvosto (OKJ) on päättänyt aloittaa uudelleen kirkon jumalanpalvelusten ja toimitusten tekstien ja käsikirjojen toimitustyön.

Nuottiliturgiaa työstävään työryhmään OKJ kutsui asiantuntijoiksi **Arimo Nyströmin** ja diakoni **Kari M. Rantilän**. Työryhmä toimittaa tekstit siten, että se ottaa huomioon jo valmiit Pentekostarionin ja Orologionin tekstit. Esitys nuottiliturgian käsikirjoituksesta on tarkoitus luovuttaa piispainkokoukselle ensi vuoden loppuun mennessä.

OKJ päätti myös, että diakoni Kari M. Rantilä toimittaa liturgiakäsikirjan yhdessä julkaisuneuvoston liturgisten tekstien jaoston kanssa ensi vuoden loppuun mennessä. Papin vigiliakäsikirja toteutetaan samalla kokoonpanolla vuoden 2011 loppuun mennessä. Euhologionin uuden version toimittamisesta vastaa isä **Sergius Colliander** niin, että se voidaan painaa vuonna 2013.

Arimo Nyströmille annettiin tehtäväksi Triodionin ja Suuren oktoehoksen tekeminen, ja projektin tulee olla valmis vuoteen 2012 mennessä. Paraklitikon pyritään julkaisemaan vuonna 2014.

Lisäksi OKJ on päättänyt julkaista Minean vuoden 2014 jälkeen. Myös muita tekstikokoelmia on suunnitteilla. Pitkään odottanut Septuagintan psalmien suomenos saataneen julkaistua tänä vuonna. ■

LAHTI, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

KESÄKUU

Su 7.6. klo 10 liturgia
La 20.6. klo 18 ehtoopalvelus, venäjä/suomi
Su 21.6. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, venäjä/suomi

HEINÄKUU

Su 5.7. klo 10 liturgia
La 18.7. klo 18 ehtoopalvelus, venäjäksi ja suomeksi
Su 19.7. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, venäjäksi ja suomeksi

ELOKUU

Su 2.8. klo 10 hetkipalvelus
Ke 5.8. klo 18 vigilia
To 6.8. klo 9 liturgia, Kristuksen kirkastus
Su 9.8. klo 10 liturgia, kristinoppikoulun päätös
Pe 14.8. klo 18 vigilia
La 15.8. klo 9 liturgia, Neitseen Marian kuolonuneen nukkuminen
La 15.8. klo 18 ehtoopalvelus, venäjäksi ja suomeksi
Su 16.8. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, venäjäksi ja suomeksi
Su 30.8. klo 10 liturgia

SYYSKUU

La 5.9. klo 18 vigilia
Su 6.9. klo 10 liturgia

HYVINKÄÄ, Karjalan valistajien kirkko

KESÄKUU

La 6.6. klo 9 liturgia
Su 14.6. klo 10 liturgia

HEINÄKUU

Su 12.7. klo 10 liturgia
Su 26.7. klo 10 liturgia

ELOKUU

Ke 14.8. klo 18 vigilia
To 15.8. klo 9 liturgia, Neitseen Marian kuolonuneen nukkuminen
Su 23.8. klo 10 liturgia

SYYSKUU

La 5.9. klo 18 vigilia
Su 6.9. klo 10 liturgia

HEINOLA, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6

La 13.6. klo 9 liturgia
La 25.7. klo 9 liturgia
Su 23.8. klo 10 liturgia

Lisäksi: Keskiviikkoisin aamurukous klo 8, torstaisin iltarukous klo 20 ja lauantaisin hetkipalvelus klo 9.

KAUSALA, Neitsyt Marian syntymän tsasouna, Keskikatu 4

Su 21.6. klo 10 liturgia
Su 2.8. klo 10 liturgia
To 6.8. klo 9 liturgia Perheniemen opistolla, Kristuksen kirkastus

ORIMATTILA, Pyhien Pietarin ja Paavalin tsasouna, Toivolantie 15

Su 28.6. klo 10 liturgia
La 22.8. klo 9 liturgia

RIIHIMÄKI, hautausmaan kappelikirkko, Kolehmaisenkatu 26

Su 30.8. klo 10 liturgia

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Harjukatu 5, 15110 Lahti, puh. 020 610 0450, avoinna ma–pe klo 9–13, fax (03) 751 5975, lahti@ort.fi
Kirkkoherra **Aki Leskinen**, puh. 020 610 0451, Kumpulantie 24, 11130 Riihimäki.
Toinen pappi: **Mikael Sundkvist**, puh. 020 610 0452
Harjukatu 1–3 B 4, 05900 Hyvinkää.
Papiston apuna: isä **Olavi Merras**, puh. 040 510 4664, Isomäenkatu 15, 15500 Lahti.
isä **Matti Lipitsäinen**, puh. 0400 625 446, Kuovinkuja 14, 15610 Lahti.
Maahanmuuttajatyö: isä **Viktor Maksimovski**, puh. 050 461 7381, Laajakorvenkuja 8 B 13, 01620 Vantaa.
Diakoni **Andrei Platonov**, puh. (019) 450 159, Jussilankatu 11 G 53, 05880 Hyvinkää.
Kanttori **Petri Huttu**, puh. 020 610 0453, Hatinkatu 3, 15340 Lahti.
Osa-aikainen kanttori: **Minna Jokinen**, puh. 020 610 0454, Ilveskatu 5 A 6, 11910 Riihimäki.
Seurakuntakeskuksen vahtimestari **Avoinna**, puh. 020 610 0456, Harjukatu 5 as. 2, 15110 Lahti.

Pyhäköt:

Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5, Isännöitsijä Arvo Alava, puh. 0400 494 262

Heinola, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6, puh. 020 610 0461
Isännöitsijä Mikko Äikäs, puh. 040 520 1696

Hyvinkää, Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1, puh. (019) 431 212.
Isännöitsijä Aimo Kuivamäki, puh. (019) 418 321, 0400 195 915

Kausala, Neitsyt Marian syntymän tsasouna, Keskikatu 4, puh. 020 610 0462.
Isännöitsijä Kristina Leussu, puh. 040 548 2693.

Orimattila, Pyhien Pietarin ja Paavalin tsasouna, Toivolantie 15, Isännöitsijä Tapani Viiliäinen

LAHDEN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA 1.3.–30.4. 2009

KASTETUT
Kanervo, Olivia Katarina
Metsola, Uljaana Feodora
Matilda Emilia Vainio

Sanila, Leevi Oskari
Sonntag, Heidi Maria
Sorsa, Maria-Emilia

TERVETULOA SEURAKUNTAAN
Apajasalo, Jonna Virve Rebekka
Inkeroinen, Pauli
Jyrinki, Katja Susanna
Kotsalainen, Oskar
Kuisma, Maria Claudia
Manninen, Anu Maarika
Nikula, Pia Johanna
Puharinen, Kirsti Liisa

IKUINEN MUISTO
Rautio, Martta 92 v.
Porkka, Kaija Anneli 80 v.
Lahti, Maria 84 v.
Kaarninen Aleksi 90 v.
Hodju, Allu Aleksandra 94 v.
Salonen, Martti Kalevi 67 v.
Peiponen Paavo 69 v.
Takkinen Tyyne Helena 88 v.

Apostolit saivat todellisen armon

Kesäkuun 29. päivänä vietetään apostolien Pietarin ja Paavalin muistopäivää. Apostolit olivat Jumalan lähettiläitä, sanansaattajia, joiden tehtävä oli horjumattomasti jatkaa Jeesuksen työtä maan päällä. Heidän työnään oli viedä ilosanomaa Jumalan pelastuksesta kaikkien kansojen keskuuteen. Tämän työn tekemiseen he saivat Pyhän Hengen voiman ensimmäisenä helluntaina.

Mielikuvamme apostoleista on yleisesti se, että seuratussaan Kristuksen viitoittamaa tietä he elämäntavallaan osoittivat, kuinka ihmisten tulee elää, kuinka ihmisten tulee tehdä parannus ja seurata Kristusta. Kuitenkin meidän tulee muistaa, että myös apostolit olivat tavallisia ihmisiä. Me emme saa kuitenkaan väheksyä sitä työtä, jota kaikki opetuslapset tekivät: he opettivat ihmisiä, paransivat sairaita ja herättivät jopa kuolleita oman opettajansa esimerkin mukaan.

Apostoli Pietarissa kirkkomme kuvaa ihmistä, joka ensin luopuu Kristuksesta, mutta sitten katu heikkouttaan ja palaa Jeesuksen opetuslapsien joukkoon. Apostoli Paavali oli alkujaan erittäin fanaattinen juutalainen ja Jeesuksen vastustaja ja

kristittyjen vainoaja, mutta tavattuaan itse ylösnousseen Vapahtajan, hän liittyi Kristuksen seuraajaksi. Molemmat apostolit koettivat siten sovittaa tekonsa todellisella katumuksella ja uutteralla toiminnalla Jumalan kunniaksi ja lähimmäistensä pelastukseksi.

Päivän evankeliumi tuo esille sen, että apostolit saivat todellisen armon Jumalan edessä. Pietari tunnustaa Jeesuksen messiaaksi, elävän Jumalan Pojaksi. Ja tämän vahvan uskon perustalle Vapahtaja sanoi rakentavansa kirkkonsa. Opetuslapsista tuli näin Jeesuksen työn jatkajia. Ja heille annettiin myös valta antaa ihmisten syntejä anteeksi. Tästä alkoi käytännössä pappeuden muodostuminen kirkon piiriin.

Pyhä Johannes Krysostomos on sanonut Paavalista: ”Hän odotti saarnojensa palkaksi pilkkaa ja loukkauksia enemmän kuin me odotamme kunniaa, etsi kuolemaa enemmän kuin me elämää, köyhyyttä enemmän kuin me lepoa, suruja enemmän kuin moni muu hakee iloja, ja että hän rukoili vihamiestensä edestä enemmän kuin toiset rukoilevat vihamiehään vastaan. Hän pelkäsi ja varoi ainoastaan yhtä – ettei loukkaisi Jumalaa.” Se, millä

ihminen rikkoo Jumalaa vastaan, on synty.

Apostolit julistivat ihmisille parannuksen tekoa synnistä. Synty on ihmisen erkaantumista Jumalasta. Apostolien opetusten mukaan synty on ihmisen sairaus, joka aiheuttaa ihmisille erilaisia vaivoja ja fyysisiä sairauksia. Raamatun opetuksen mukaan synnin palkka on kuolema, jonka ihminen sai osakseen jo paratiisissa ensimmäisten ihmisten lankeemuksen yhteydessä.

Me emme tahdo useinkaan pitää itseämme syntisinä, ainakaan sen enempää kuin muutkaan ihmiset ovat. Synty on kuitenkin ihmisessä kiinni kuin ihmisen oma varjo. Me emme pääse sitä pakoon, mutta Jumalan armon kautta meillä on mahdollisuus karttaa sitä. Tässä piilee meidän heikkoutemme. Me näemme toisten synnin, emme omiamme. Me näemme oman hyvytemme, mutta emme näe toisen ihmisen katumusta ja parannuksen tekoa. Taistelussa syntiä vastaan Kristus kuitenkin opetti ihmisiä rukoilemaan ja paastomaan.

Apostolien Pietarin ja Paavalin juhlapäivää edeltää paastokausi, apostolien paasto, jonka tehtävä on valmistaa meitä tämän juhlan vastaanottamiseen.

Meidät on otettu Kristuksen kirkon jäseniksi kasteen kautta. Tämä jäsenyys edellyttää meitä vaeltamaan sen opetuksen mukaan ja noudattamaan niitä käskyjä, jotka Kristus osoitti opetuslapsilleen. Tämä auttaa ihmisiä kasvamaan siinä apostolisen perinteen hengessä, jonka Kristus on itse antanut meille perustaessaan kirkkonsa maan päälle.

■ Isä Aki Leskinen

Lahti Toimintaa ja tapahtumia

KAUPUNKIPRAASNIEKKA HAMINASSA

Lahden seurakunta järjestää matkan Haminan kaupunkipraasniekkaan maanantaina 29.6. Palvelukset toimittaa Helsingin metropoliitta Ambrosius. Palveluksen jälkeen lounas, juhlahetki ja kahvit. Sitovat ilmoittautumiset seurakunnan virastoon, puh 0206 100 450 tai sähköpostilla lahti@ort.fi 15.6. mennessä. Matkan hinta on 25 €/ hlö. Matkalle Lähdemme Lahden kirkon edestä aamulla klo 8.

VALAMON YSTÄVÄT LAHDEN OSASTO

järjestää perinteiset kesäkauden päättäjaiset Lahdessa oman kirkon pihapiirissä elokuun viimeisenä sunnuntaina 30.8. heti liturgian

jälkeen. Ohjelmassa on hyvää mutusteltavaa, arpajaiset, musiikkia, myyntipiste ja vapaata seurustelua. Mukananne voitte ystävien lisäksi tuoda mukavia arpajaisvoittoja ja sopivaa myytävää. Tervetuloa viihtymään! Hyvää kesää toivottaen johtokunta

VENÄJÄNKIELISET KERHOT

jatkatavat kokoontumisia myös kesän ajan Lahden seurakunnan kerhohuoneella tiistaisin klo 17. Kerhot kokoontuvat noin kahden viikon välein. Tervetuloa mukaan! Lisätietoja: isä Viktor Maksimovski, puh. 050 461 7381 tai viktor.maksimovski@ort.fi

KRISTINOPPIKOULU

Seurakunnan kristinoppikoululeiri järjestetään yhteistyössä Haminan seurakunnan kanssa Perheniemen opistossa litissä 1.–9.8. Ilmoittautuneille lähetetään tietoa leiristä kesän aikana. Ilmoittaudu leirille 10.7. mennessä seurakunnan virastoon, puh 0206 100 450, tai sähköpostilla lahti@ort.fi.

LASTEN KESÄLEIRI

pidetään Kärkölan ev.lut srk:n leirikeskuksessa Kalliopirtillä 27.–30.7. Leirin teemana on ilmaistaito. Leiri on tarkoitettu seurakuntamme 6–14-vuotiaille lapsille ja nuorille. Ilmoittautumiset 30.6. mennessä kanttori Minna Jokiselle,

puh. 0206 100 454, tai sähköpostilla minna.jokinen@ort.fi. Ilmoittautumisen yhteydessä tulee kertoa leiriläisen nimi ja ikä, mahdolliset allergiat sekä sähköposti tai postiosoite, johon leirikirjeen voi lähettää sekä huoltajien yhteystiedot. Leirin hinta 40 €. Leirikirje postitetaan viikolla 27.

HUOMIO! Seurakunnan 0206-alkuiset puhelinnumerot

Ortodoksisessa kirkossa käytössä olevat 0206-alkuiset puhelinnumerot kuuluvat valtionhallinnon käyttämiin palvelunumeroihin. Näihin numeroihin soittaminen on samanhintaista, kuin lankaliittymästä toiseen lankaliittymään tai matkapuhelimesta toiseen matkapu-

helimeen soittaessa. Eli näihin numeroihin soittaminen ei ole kallista!

PAPPIEN JA KANTTORIEN LOMA-AJAT 2009

Isä Aki Leskinen 7.7.–2.8., isä Mikael Sundkvist 15.–30.6., isä Viktor Maksimovski 23.6.–3.7., Petri Huttu 18.6.–26.7. ja Minna Jokinen 25.6.–15.7.

Koululaisjumalanpalvelus Lahdessa

■ Kirkaalla viikolla toimitettiin Lahdessa koululaisjumalanpalvelus, johon osallistui lähes sata ortodoksioppilasta.

■ Jumalanpalveluksen jälkeen kokoontuttiin yhteiseen ruokailuun seurakuntasalille.

Myyjäiset

■ Palmusunnuntaina diakoniapiiri järjesti perinteiset myyjäiset Lahdessa.

■ Sirkka Timofejeff myymässä tekemiään pääsiäismunia myyjäisissä.

■ Kari Jaakkola on johtanut diakoniapiirin toimintaa aktiivisesti Lahdessa jo useiden vuosien ajan.

Kesän kynnyksellä

*Oi kevätaamun kirkkautta
ja oksaa nuorta, vihreää,
laulua metsään puhjennutta
ja mullan helmaa sykkivää!
Hän siunaa valoauteressa
kuin taivaan kerran auetessa,
ja pilvi, Häntä kantanut,
yllämme kimmeltää...*

Näin kauniilla sanoilla oma kirkko-
runoilijamme **Aari Surakka** ku-
vaa talven vaihtumista kesäksi.
Monien, varsinkin vähäpappisten seura-
kuntien kirkollinen elämä muuttuu kesän
koittaessa. Vuosilomat on vietettävä, ja
palvelusten määrä vähenee. Kesämökki-
ja matkailukauden koittaessa myös kir-
kossakävijöiden määrä pienenee. Runon
viimeiset jakeet muistuttavat meitä siitä,
että Kristus siunaa meitä kesän valoaute-
ressakin. Ortodoksisen kristityn elämä
etenee rakastetun arkipiispa **Paavalin**
opetuksen mukaisesti ehtoollisesta eh-
toolliseen. Valitettavan harvat seurakun-
talaiset noudattavat tätä iäisyden tielle
johtavaa ohjetta ja niillekin, jotka sen mu-
kaisesti toimivat, kesä saattaa tuoda on-
gelmia.

Kirkkovuoden neljä jaksoa

Ajan pyhittävä ortodoksinen kirkko on ja-
kanut koko Jumalan pelastushistoriasta
kertovan kirkkovuoden neljään jaksoon:
Ensimmäinen jakso, syyskausi on valmis-
tautumista Vapahtajan vastaanottamiseen.
Toinen jakso, talvikausi merkitsee uuden
liiton alkamista. Kolmas jakso, kevät-
kausi, on lunastuksen täyttymystä. Sen ja
koko kirkkovuoden kohokohdan, Herran
pääsiäisen, olemme vastikään saaneet ko-
kea. Neljäs jakso, joka nyt on edessämme,
kuvaa evankeliumin voittoa maailmassa
ja kirkon elämää Pyhässä Hengessä. Suu-
rin osa kesäkauden juhlista on omistettu
pyhille ihmisille. Jakso huipentuu Kris-
tuksen kirkastumisen ja Jumalansynnyttä-
jän kuolonuneen nukkumisen juhliin.

Vähän viitseliäisyyttä

Täysipainoisen kirkollisen elämän viettä-
minen kesällä vaatii viitseliäisyyttä. Suuri
osa kirkoistamme myös Helsingin hiippa-
kunnassa on nimetty juuri kesäkauden py-

■ Isä Matti Lipitsäinen toimittamassa palvelusta Orimattilan Pyhien Pietarin ja Paavalin tsasounassa.

hien ja tapahtumien muistolle. Miksi
emme lähtisi pyhiinvaellusmatkalle?
Osoitteen löydämme Analogi-lehdestä.
Yksi julkaisun eduista on siinä, että se il-
moittaa myös naapuriseurakuntiemme ju-
malanpalveluspaikat ja -ajat. Vierailu si-

sarseurakunnan pyhäkössä, silloin kun
oma on suljettu, säilyttää meidät edellä
mainitussa ehtoollisyhteydessä, ja jos se
tapahtuu vielä kyseisen kirkon kirkkojuh-
lana, anti on moninkertainen. Moninker-
taisuuskin korostuu, kun otamme mukaan
jonkun vanhuksen tai autottoman uskon-
toverimme.

Oma lukunsa on kauemmaksi suun-
tautuvat pyhiinvaellusmatkat. Valamon
Luostarin ohella rohkenen suositella kol-
mea erilaista matkakohdetta, joihin jokai-
nen suomalainen ortodoksi voisi tutustua,
joskaan ei ehkä samana kesänä. Ilomat-
sissa, Iljan praasniekassa, 20.7. voi aistia
suuren väkijoukon mukanaan tuoman yh-
teisöllisyyden. Intiimimmän tunnelman
kokee Ilomantsin Hattuvaarassa 29.6.
Pietarin ja Paavalin tsasounassa. Vienan-
karjalaista ortodoksisuutta on tarjolla
kaksipäiväisissä juhlissa kyykkäkilpailui-
neen ja tanzuineen Suomussalmen Kui-
vajärvellä. 11.–12.7. Kolttsaamelaiseen
praasniekkaperinteeseen perehtyminen
tapahtuu niin ikään kaksipäiväisissä ta-
pahtumissa Inarin Sevettijärvellä ja Nor-
jan puolella Neidenissä vuosittain elo-
kuun viimeisenä viikonloppuna.

Siunattua kesää ja antoisia pyhiinva-
ellusmatkoja lähelle tai kauas!

■ Isä **Matti Lipitsäinen**

Panihida matkamiehenristillä

■ Heinolan bussiturman matkamiehenristillä isä Aki Leskinen toimitti 17. huhtikuuta panihidan kymmenen vuotta sitten tapahtuneen onnettomuuden muistoksi.

MIKKO JUNES

LAPPEENRANNAN POKROVAN KIRKKO

KESÄKUU

Ma 1.6.	klo 9	liturgia, Pyhän Hengen päivä
La 6.6.	klo 18	vigilia
Su 7.6.	klo 10	liturgia, kaikkien pyhien sunnuntai
La 20.6.	klo 18	vigilia
Su 21.6.	klo 10	liturgia
To 25.6.	klo 10	liturgia

HEINÄKUU

La 4.7.	klo 18	vigilia
Su 5.7.	klo 10	liturgia
La 18.7.	klo 18	vigilia
Su 19.7.	klo 10	liturgia
Pe 31.7.	klo 18	vigilia ja ristin esiinkanto

ELOKUU

La 1.8.	klo 10	liturgia ja vedenpyhitys, makkabealaismarttyyrien muisto
La 1.8.	klo 18	akatistos Jumalansynnyttäjälle
Pe 14.8.	klo 18	juhla vigilia
La 15.8.	klo 10	liturgia, Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisen juhla, uspenie
La 15.8.	klo 18	vigilia
Su 23.8.	klo 10	liturgia
La 29.8.	klo 18	vigilia
Su 30.8.	klo 10	liturgia

ПОКРОВСКАЯ ЦЕРКОВЬ

ИЮНЬ

Пн 1.6.	в 9	литургия, Духов день
Сб 6.6.	в 18	всенощная
Вск 7.6.	в 10	литургия, неделя всех святых
Сб 20.6.	в 18	всенощная
Вск 21.6.	в 10	литургия
Чт 25.6.	в 10	литургия

ИЮЛЬ

Сб 4.7.	в 18	всенощная
Вск 5.7.	в 10	литургия
Сб 18.7.	в 18	всенощная
Вск 19.7.	в 10	литургия
Пт 31.7.	в 18	всенощная и вынос Креста

АВГУСТ

Сб 1.8.	в 10	литургия и освящение воды, Происхождение (изнесение) Честных Древ Животворящего Креста Господня
Сб 1.8.	в 18	акафист Пресвятой Богородице
Пт 14.8.	в 18	праздничная всенощная
Сб 15.8.	в 10	литургия, Успение Пресвятой Богородицы
Сб 15.8.	в 18	всенощная
Вск 23.8.	в 10	литургия
Сб 29.8.	в 18	всенощная
Вск 30.8.	в 10	литургия

IMATRAN PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

KESÄKUU

To 11.6.	klo 18	ehtoopalvelus ja akatistos Arseni Konevitsalaiselle
La 13.6.	klo 18	vigilia
Su 14.6.	klo 10	liturgia

To 25.6.	klo 18	ehtoopalvelus ja akatistos Jumalansynnyttäjälle
La 27.6.	klo 18	juhla vigilia
Su 28.6.	klo 10	liturgia, pyhittäjät Sergei ja Herman Valamolaiset

HEINÄKUU

La 11.7.	klo 18	vigilia
Su 12.7.	klo 10	liturgia
La 25.7.	klo 18	vigilia
Su 26.7.	klo 10	liturgia

ELOKUU

Su 2.8.	klo 10	liturgia, kristinoppikoulun päätösjuhla
Ke 5.8.	klo 18	juhla vigilia
To 6.8.	klo 10	liturgia ja sadon siunaus, Kristuksen kirkastumisen juhla
La 8.8.	klo 18	vigilia
Su 9.8.	klo 10	liturgia
La 22.8.	klo 10	liturgia, Imatra-päivä
La 22.8.	klo 19 (!)	vigilia
La 29.8.	klo 10	liturgia, Johannes Kastajan mestaamisen muisto

PARIKKALAN TSASOUNA

Ti 23.6.	klo 18	ehtoopalvelus
Ke 24.6.	klo 10	liturgia, ristisaatto ja vedenpyhitys, Parikkalan tsasounan 30-vuotisjuhla, palveluksen toimittaa KP metropoliitta Ambrosius
Pe 10.7.	klo 10	liturgia, Konevitsan Jumalanäidin ikonin juhla
Su 16.8.	klo 10	liturgia

НИКОЛЬСКАЯ ЦЕРКОВЬ

ИЮНЬ

Чт 11.6.	в 18	вечерня и акафист преподобному Арсению Конеvскому
Сб 13.6.	в 18	всенощная
Вск 14.6.	в 10	литургия
Чт 25.6.	в 18	вечерня и акафист Пресвятой Богородице
Сб 27.6.	в 18	праздничная всенощная
Вск 28.6.	в 10	литургия, преподобные Сергий и Герман Валаамские

ИЮЛЬ

Сб 11.7.	в 18	всенощная
Вск 12.7.	в 10	литургия
Сб 25.7.	в 18	всенощная
Вск 26.7.	в 10	литургия

АВГУСТ

Вск 2.8.	в 10	литургия
Ср 5.8.	в 18	праздничная всенощная
Чт 6.8.	в 10	литургия и освящение урожая, Преображение Господне
Сб 8.8.	в 18	всенощная
Вск 9.8.	в 10	литургия
Сб 22.8.	в 10	литургия, день города
Сб 22.8.	в 19 (!)	всенощная
Сб 29.8.	в 10	литургия, усекновение главы Иоанна Крестителя

Tarkista mahdolliset muutokset kirkollisista ilmoituksista keskiviikon Vartista ja perjantain Uutisvuoksesta!

Voimavarojen muistaminen

Kulunut toimintakausi on ollut perinteiseen tapaan vilkas koko seurakunnassa. Uusia toimintamuotoja on kokeiltu, ja seurakunnan itäisimmän osan tiistai-seurakin on saanut uusia tuulia purjeisiinsa. Suurena ilonaiheena oli Ortodoksisien nuorten liiton (ONL) huhtikuun loppulla järjestämä vuosijuhla, josta kauniina muistona jäi kirkon täyttänyt valoisa nuorten joukko. Saimme vielä kiitostakin, kun Imatran venäjänkielinen lastenkerho palkittiin uraauurtavasta työstään Vuoden ortodoksinen kerho -tittelillä.

Ihminen on luotu Jumalan kuvaksi ja kaltaiseksi. Me saamme rakentaa omilla lahjoillamme maailmaa eteenpäin, ja samoin voimme myös rakentaa omaa koti-

seurakuntaamme niillä ominaisuuksilla, mitä meille itse kullekin on annettu. Seurakunta ei ole koskaan minun seurakuntani, vaan se on meidän seurakuntamme, johon kaikki ovat tervetulleita. Olemme yhteinen Jumalan kansa, ja yhteisöllisyyden kokemus tulisi olla jokaisen seurakuntalaisen mahdollisuutena. Ketään ei jätetä ulkopuolelle!

Kaiken vapaaehtoistyön vitsauksena on aina resurssien puute. Usein pieni joukko ahkeria ihmisiä tekee työtä yhteisen hyvän eteen, ja välillä voimavarat saattavat olla vähäisiä. Jokaisen vapaaehtoisesta tulee myös osata tunnistaa omat rajansa, jotta emme palaisi loppuun hyvän asian vuoksi. Kesän ajaksi seurakunnan toimintapiirit jäävät kesätauolle, joten

monet puurtajat pääsevät ”pakkolomalle”. Rukouselämä ei kuitenkaan katkea, vaan seurakuntatoiminnan ydin, jumalanpalvelukset, jatkuvat pysyvästi. Toivonkin, että kesä olisi kaikille seurakuntalaisille myös levon aikaa ja Luojan luomasta kauneudesta nauttimisen aikaa. Tärkeätä on oppia pysähtymään; vain silloin voi kokea monia hyviä asioita.

Parikkalan alue saa kesän aikana tavallista enemmän huomiota, koska siellä vietetään paikallisen tsasounan 30-vuotisjuhlaa. Tämä voisi olla koko seurakunnan pyhiinvaelluskohteena ja hengellisen virkistytymisen mahdollisuutena. Toivonkin, että erityisesti Rautjärven-Parikkalan alueen seurakuntalaiset tulisivat suurella joukolla kotipyhäkön juhlaa viettämään ja että koko seurakunnan alueelta saapuisi juhlaikansa kokemaan pyhää juhlaa.

Paljon muutakin tapahtuu seurakunnassa kesän aikana, mutta muistakaamme voimavaramme ja opetelkaamme myös pysähtymään virkistyttyäksemme. Silloin jaksamme myös täyttää kutsumuksemme palvella Jumalaa ja lähimmäisiämme.

■ Isä Timo Tynkkynen

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta, puh. 0206 100 470, fax 0206 100 471, avoinna ma ja ke klo 10–13.

Lappeenrannan seurakuntatalo, Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta
Imatran seurakuntatalo, Vuoksenkantie 3, 55510 Imatra, puh. ja fax. 0206 100 472
Kirkkoherra **Timo Tynkkynen** (puhuu myös venäjää, говорит по-русски), puh. 0206 100 473, timo.tynkkynen@ort.fi

Il pappi **Aarne Ylä-Jussila**, puh. 0206 100 474, aarne.yla-jussila@ort.fi
Kanttori **Jarmo Huttu**, puh. 0206 100 475, jarmo.huttu@ort.fi
Seurakuntamestari **Veikko Tiittanen**, puh. 0206 100 476, veikko.tiittanen@pp.inet.fi
Imatran vahtimestari ja seurakunnan kirkkoleivänpaistaja **Nadežda Ryyppö**, puh. 050 365 4411
Kuntien päätoimiset uskonnonopettajat: **Kirsi Rovio** (puhuu myös venäjää), puh. 050 367 5181, kirsi.rovio@elisanet.fi ja **Sanna Salonen** (puhuu myös venäjää), puh. 050 337 9397, sanna.salonen@koulut.imatra.fi

Papiston viikoittaiset vapaapäivät:

- khra Timo Tynkkynen: to ja pe
- Il pappi Aarne Ylä-Jussila: ma ja ti
- kanttori Jarmo Huttu: to ja pe

Lomat: isä Timo kesälomalla 29.6.–27.7.
Sijaisena isä Aarne Ylä-Jussila.

Lappeenrannan
Pokrovan kirkko

Pyhäköt:

Lappeenrannan kirkko, isännöitsijä: Outi Susiluoto
Imatran kirkko, isännöitsijä: Risto Rahikainen
Parikkalan rukoushuone, isännöitsijä: Olga Kemova
Koitsanlahden rukoushuone, isännöitsijä: Antero Lappalainen

Lappeenrannan seurakunnan perheutisia 5.3.–30.4.2009

KASTETUT
Megas, Emilios Valentino
Varis, Veikko Samuli
Niirani, Yana
Yhteensä 3

IKUINEN MUISTO
Pakarinen, Maria
Laaninen, Urpo Antero
Huovinen, Siiri
Jantunen, Lea
Vänttinen, Adriana
Paajanen, Maria
Yhteensä 6

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET
Kuusama, Flegont Hermes
Repo, Kari Antero
Lihavainen, Anna Riikka
Yhteensä 3

KIRKKOON LIITTYNEET
Behm, Tatiana
Niirani, Yana
Agasieva, Sonja Karoliina
Agasieva, Anna Julia
Agasiev, Alex Julius
Pesonen, Elvi Alina
Peshev, Grigory
Yhteensä 7

KIRKOSTA ERONNEET
1 henkilö

KIRKOT AVOINNA KESÄLLÄ 2009

Lappeenrannan Jumalansyntyttäjän suojeluksen kirkko on avoinna kesäaikana 2.6.–16.8. tiistaista sunnuntaihin kello 10–17. Maanantaisin kirkko on suljettu.

Imatran Pyhän Nikolaoksen kirkko on avoinna kesäaikana 16.6.–16.8. tiistaista sunnuntaihin kello 11–16. Maanantaisin kirkko on suljettu. Imatran kirkko kuuluu valtakunnalliseen Tiekirkko-ketjuun.

MAAILMAN YMPÄRISTÖPÄIVÄN ILLANVIETTO

Perjantaina 5.6. klo 16–20 vietetään Imatralla maailman ympäristöpäivää teemalla *Kristityn vastuu luomakunnasta*. Erilaisia kädentaidon toimintakanavia, erityisesti askartelua kierrätystavarasta: kivimaalausta, nappipaja, mosaiikkipaja, yrttipöytä, kukkakimppujen suunnittelua. Yhdessäoloa, iltarukoukset, tarjoilua. Tervetuloa myös kaikki lapsiperheet! Järjestäjänä Ikonin Ystävät.

LASTEN KESÄLEIRI 15.-18.6.

Perinteinen lasten kesäleiri pidetään Rautjärven Viimolassa juhannusta edeltävällä viikolla. Ilmoittaudu hyvissä ajoin kirkkoherranvirastoon ma tai ke klo 10–13, puh. 0206 100 470 tai sähköpostilla lappeenranta@ort.fi, muista myös ilmoittaa allergiat yms.

VARTTUNEEN VÄEN LEIRIPÄIVÄ

Diakoniatoimikunta järjestää varttuneen väen kesäleiripäivän torstaina 18.6. Linja-auto lähtee Lappeenrannasta Peltolan koulun pysäkiltä klo 7.45, Joutsenon linja-autoasemalta klo 8.05. ja Imatran kirkolta kello 8.25. Leiri alkaa liturgialla kello 9 Viimolan leirikeskuksessa Rautjärvelä. Jumalanpalveluksen jälkeen on ruokailu. Päivän ohjelmassa on ulkoilua, pelejä, saunomista, papin oppitunti yms. Paluu illansuussa kotiin. Ilmoittautumiset kirkkoherranvirastoon 10.6. mennessä ma ja ke klo 10–13, puh. 0206 100 470 tai sähköpostilla lappeenranta@ort.fi. Leiripäivän osallistumismaksu on 5 euroa hengeltä.

PARIKKALAN TSASOUNAN 30-VUOTISJUHLA 23.–24.6.

Parikkalan Johannes Kastajan muistolle nimetyt tsasouna täyttää tänä vuonna 30 vuotta. Tapahtumaa juhlistetaan Johannes Kastajan syntymäjuhlan praasnien yhteydessä. Ti 23.6. klo 18 tsasounassa toimitetaan ehtoopalvelus, jonka jälkeen on Helenansaarella iltajuhla. Itse juhlanpäivänä ke 24.6. liturgia alkaa kello 10. Palveluksen lopussa on ristisaatto Likolammin rannalle ja vedenpyhitys. Praasniekka-ateria ja juhlatilaisuus pidetään Parikkalan evl. seurakunnan seurakuntasalissa.

LINNOITUKSEN YÖ LAPPEENRANNASSA

Seurakunta on jälleen mukana Linnoituk-

sen yön tapahtumissa 31.7.–2.8. Tarjolla on Agronomin iltatee sekä kaksi lounaskattausta, lohta moskovalaiseen tapaan. Kansalaisopiston ikonimaalausryhmillä on la 1.8. työnäytöksiä. Seurakuntasalilla on esillä seurakunnan vanhoja tekstiiliarteita. Tarkemmat ohjelmat kesän kirkollisissa ilmoituksissa.

KRISTINOPPIKOULUN PÄÄTÖSJUHLA SU 2.8.

Kesän kristinoppikoululaisten leirin päätösjuhlaa vietetään omassa seurakunnassa su 2.8. klo 10 vuorostaan Imatran Pyhän Nikolaoksen kirkossa alkavalla liturgialla. Palveluksen jälkeen on seurakuntasalissa kahvitilaisuus.

DIAKONIATOIMIKUNNAN JÄRJESTÄMÄ PÄIVÄRETKI

Seurakunnan diakoniatoimikunta järjestää la 29.8. päiväretken, jonka aikana tutustumme Anjalankosken kartanomuseoon ja Myllykosken tsasounaan. Tarkempi aikataulu kirkollisissa ilmoituksissa myöhemmin. Retken hinta 5 €. Mukaan toivomme erityisesti yksinäisiä ja työttömiä. Ilmoittautumiset kirkkoherranviras-

toon 19.8. mennessä ma ja ke klo 10–13, puh. 0206 100 470 tai sähköpostilla lappeenranta@ort.fi.

IMATRA-PÄIVÄN VIETTO

Imatra-päivänä la 22.8. kello 10 toimitetaan liturgia Pyhän Nikolaoksen kirkossa. Seurakuntasalilla on tarjolla Ruutinattaren teepöytä runsaine herkuineen kello 12–16.

KOULULAISTEN VANHEMMAT!

Seurakunta on lähettänyt kaikille koulunsa aloittaville ekaluokkalaisille kirjeen, jossa tiedustellaan koulua uskonnonopetusjärjestelyiden vuoksi. Toivoisimme, että kaikki vanhemmat huolehtisivat oman ortodoksisen lapsen uskonnonopetuksen asiallisuudesta. Seurakuntamme alueella, Lemin kuntaa lukuun ottamatta, kaikki muut kunnat ovat velvollisia järjestämään ortodoksisen uskonnonopetuksen asianmukaisella ja pätevällä tavalla. Jos tässä on puutteita, ottakaa yhteys välittömästi oman koulunne rehtoriin. Seurakunta voi olla tässä myös tukena, koska kyseessä on yhteinen tärkeä asia.

KUVAT: RAIJA MUTANEN

Ikonin siunaus Lappeenrannassa

■ Ikonin Ystävät järjesti Lappeenrannan seurakuntasalissa Soja Murrin pitämän sarafaaniesitelmän. Samassa yhteydessä siunattiin Ikonin Ystävien lahjoittama lasimaalaus, jonka on valmistanut Ritva Pakarinen.

■ Ikonostaasi todistaa Jumalan kansan ykseydestä.

Rukouksen yhdistävä voima

Viimeisellä ateriallaan lähimpien opetuslastensa kanssa Kristus rukouli Isää heidän puolestaan ja jatkoi rukoustaan sanoen: ”Minä en rukoile vain heidän puolestaan, vaan myös niiden puolesta, jotka heidän todistuksensa tähden uskovat minuun. Minä rukoilen, että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä Isä olet minussa ja minä sinussa.” (Joh. 17:20,21) Samana iltana hän antoi opetuslapsilleen myös lupauksen, että Pyhä Henki tulee häneen uskovien puolustajaksi ja opettajaksi sen jälkeen, kun hän on siirtynyt Isän luokse taivaaseen. Tämä lupaus toteutui ensimmäisenä helluntaina,

kun Pyhä Henki vuodatettiin Kristuksen opetuslasten päälle.

Jeesuksen anomuksen toteutuminen, että hänen seuraajansa olisivat yhtä keskenään, on mahdollista vain siinä uskovien yhteydessä, jonka Pyhä Henki saa aikaan. Vain Pyhän Hengen vaikutuksesta kirkon rukous voi saada sellaisen voiman, joka yhdistää uskovat Jumalan ja toistensa kanssa.

Proskomidin rukoukset

Ennen jokaista liturgiaa toimitetaan proskomidiksi nimitetty palvelus, jossa pappi

valmistaa leivän ja viinin ehtoollisen toimittamista varten määrätyn järjestyksen mukaan. Suomessa on yleensä tapana käyttää proskomidissa viittä leipää. Ensimmäisestä leivästä leikataan kuution muotoinen kappale eli Karitsa, joka asetetaan ehtoollislautaselle. Tämän Kristusta kuvaavan leivän ympärille laitetaan palasia toisista kirkkoleivistä ja samalla muistellaan nimeltä mainiten ensin pyhiä ihmisiä, sitten hengellistä ja maallista esivaltaa sekä kaikkia niitä eläviä ja kuolleita, joiden puolesta papistoa on pyydetty rukoilemaan.

Näin Kristuksen ympärille, hänen pelastavaan yhteyteensä, kokoontuu koko kirkko. Siksi olisi hyvä, että jokaisella kirkon jäsenellä olisi oma muistelukirjansa, jossa olisi niiden elävien ja edesmenneiden ihmisten nimet, joita hän toivoo kirkon yhteisissä rukouksissa muisteltavan.

Liturgian rukoukset

Ortodoksisuudessa yhteisöllisyys on hyvin keskeinen asia. Siksi on ymmärrettävää, että yhdessä rukoileminen, toisten ihmisten puolesta rukoileminen ja heidän esirukouksiensa pyytäminen on erottamaton osa uskoamme.

Tärkein tilaisuus, jonne kirkon jäsenet kokoontuvat rukoilemaan yhdessä, on pyhä liturgia. Kreikan sana *leitourgia* tarkoittaa juuri yhteistä palvelusta. Liturgian ektenioissa ei rukoilla vain läsnä olevan kirkkokansan puolesta vaan kaikkien kristittyjen ja koko maailman puolesta. Erityisesti mainiten muistetaan erilaisissa kirkon tehtävissä toimivia, merellä kulkevia, matkustavia, sairaita, kärsiviä, sorrettuja, uskonsa tähden vainottuja sekä vankeudessa olevia.

Erityisen voimakkaasti rukouksen merkitys kirkon jäseniä yhdistävänä voimana tulee esiin siinä rukouksessa, jonka pappi lukee salaisesti ehtoollislahjojen siunaamisen jälkeen. Siinä rukoillaan, että pyhät lahjat olisivat niistä osallistuville pelastukseksi ja että Jumala ottaisi vastaan sanallisen palveluksemme kaikkien pyhien ihmisten edestä. Edelleen pappi muistelee kaikkia iankaikkisen elämän ja ylösnousemuksen toivossa nukkuneita seurakuntalaisia. Sitten siirrytään muistelemaan elossa olevia, koko maailmaa, kirkkoa ja maallista esivaltaa. Nimeltä mainiten muistetaan hiippakunnan piispaa ja rukoillaan vielä sen jälkeen kaikkien uskovien puolesta erityisesti mainiten matkustavat, sairaat, kärsivät, vangitut, seurakuntien lahjaintuojat ja kaunistajat sekä ne, jotka muistavat köyhiä. Näiden rukousten kautta on koettavissa, miten pyhän ehtoollisen mysteerio yhdistää toisiinsa taivaallisen riemuksensa seurakunnan ja vielä taistelevan maanpäällisen seurakunnan.

Rukoukset vainajien puolesta

Kristillisen uskomme mukaan kuoleman jälkeen ihmisen sielu jää elämään tietoisena olentona ja jatkaa kehittymistään Jumalan tuntemisessa. Kirkko opettaa meitä rukoilemaan kuolleiden puolesta yhtä lailla kuin elävien puolesta. On oikein ja ymmärrettävää, että muistamme rukouksin edesmenneitä läheisiämme. Rukouksemme ovat luonnollisia ilmauksia siitä keskinäisestä rakkaudesta, jota tunnemme

kuoleman jälkeiseen todellisuuteen siirtyneitä sukulaisiamme ja ystäviämme kohtaan. Jumala sallii armossaan meidän osoittaa rukouksillamme rakkauttamme heitä kohtaan myös silloin, kun emme voi enää mitään muuta tehdä heidän hyväksensä. Rakkauden voima on niin suuri, ettei edes kuoleman raja voi olla sille esteenä.

Vainajien puolesta kannettavien rukousten keskeisenä sanomana on lohduttava ja kirkas toivo siitä, että hyvä ja ihmisiä rakastava Jumala pitää huolen rakkaistamme myös kuoleman jälkeen. Perimmiltään meille ihmisille jää aina salaisuudeksi rukouksen vaikutus, olipa se kannettu elävien tai edesmenneiden puolesta. Saamme kuitenkin uskoa ja luottaa siihen, ettei yksikään rakkaudessa kannettu rukous mene hukkaan, sillä Jumala on rakkaus eikä edes kuolema sen tähden voi katkaista sidettä Jumalaan uskovien ihmisten välillä. Siksi kirkossamme on vuosisadasta toiseen säilynyt vahvana liturgisena perinteenä toimittavia palveluksia, joissa muistetaan edesmenneitä ja lohdutetaan ylösnousemuksen toivolla heidän omaisiaan ja ystäviään.

Rukoukset kotialttarin edessä

Sen lisäksi, että säännöllisesti osallis-

■ Kirkko opettaa meitä rukoilemaan kuolleiden puolesta yhtä lailla kuin elävienkin.

tumme jumalanpalveluksiin, on tärkeää, että päivittäin rukoilemme myös kotialttarimme edessä. Jokaisella kirkon jäsenellä tulisi olla ortodoksinen rukouskirja. Se sisältää aamu- ja iltarukouksia sekä rukouksia monia muita tilanteita ja tarpeita varten.

Ortodoksisen rukouskirjan rukoukset ovat pyhien isien kirjoittamia. Kirkko on tallentanut näihin rukouksiin heidän ko-

**Perimmiltään
meille aina jää
salaisuudeksi
rukouksen vaikutus
Saamme kuitenkin
uskoa ja luottaa
siihen.**

kemuksensa ja tarjoaa ne käytettäväksemme. Nämä rukoukset ohjaavat ja auttavat meitä rukoilemaan Jumalaa epäitsekäessä, rakentavassa ja rakkaudessa hengessä. Paitsi käyttäen rukouskirjan sisältämiä rukouksia voimme niiden lisäksi rukoilla myös omin sanoin.

On tärkeää kuitenkin muistaa, että käyttäessämme rukouskirjan rukouksia rukoilemme Jumalaa samoin sanoin ja ajatuksin kuin miljoonat muut ortodoksit kaikkialla maailmassa. Myös kotialttarin ääressä rukoilemme yhdessä toisten kirkon jäsenten kanssa.

Pyhien esirukoukset

Ortodoksinen kirkko korostaa taivaallisen ja maanpäällisen seurakunnan välistä yhteyttä. Yhtä lailla kuin me rukoilemme edesmenneiden puolesta, voimme myös uskoa siihen, että he rukoilevat meidän edestämme. Siksi on hyvin luonnollista, että pyydämme pyhiä ihmisiä rukoilemaan Jumalaa puolestamme. Pyhä apostoli Jaakob opettaa: ”Vanhurskaan rukous on voimallinen ja saa paljon aikaan.” ▶

Rukouksen...

(Jaak. 5:16). Turvaudumme pyhien esirukouksiin, koska he ovat osoittautuneet uskollisiksi Jumalan palvelijoiksi, ja siksi voimme luottaa siihen, että he välittävät meistä ja rukoilevat puolestamme.

Pyhien esirukouksiin turvautuminen ei kuitenkaan merkitse sitä, että voisimme laiminlyödä oman rukouksemme. Kun puhutaan siitä, että pyhät rukoilevat puolestamme, ei tarkoiteta sitä, että he rukoilevat meidän ”sijastamme”, vaan ennen kaikkea sitä, että he rukouksillaan tukevat ja vahvistavat meidän omia rukouksiamme. Pyydettyessä pyhien esirukouksia ei myöskään ajatella, että pyhät ihmiset voisivat jollakin tavoin Jumalasta riippumattomina auttaa maan päällä eläviä.

Pyhien esirukouksiin turvautuminen ei kuitenkaan merkitse sitä, että voisimme laiminlyödä oman rukouksemme.

Pyhät ikonit muistuttavat ja todistavat läsnäolollaan siitä, että pyhät ihmiset rukoilevat yhdessä meidän kanssamme Jumalaa. Yhteytemme pyhiin on todellinen. Kirkossa erityisesti ikonostaasi todistaa Jumalan kansan ykseydestä. Siihen on kuvattu Kristus, Jumalanäiti sekä pyhiä ihmisiä. Me maanpäällisen seurakunnan jäsenet muodostamme yhden kansan ikonostaasissa kuvattujen taivaallisen seurakunnan jäsenten kanssa.

Ikoneita on usein verrattu ikkunoiksi taivaaseen, jonne niissä kirkastuneina kuvatut ihmiset ovat jo siirtyneet. Ikonit auttavat rukoilijoita kokemaan pyhien yhteyden todelliseksi jokapäiväisessä elämässä. Joka päivä voimme pyytää heitä rukoilemaan puolestamme ja kanssamme Jumalaa, että hän armahtaisi meitä ja pelastaisi meidät.

■ Isä Aarne Ylä-Jussila

Erilaiset yhdessä nuorten juhlissa

ONL:n vuosijuhlat Lappeenrannassa

Ortodoksisten nuorten liitto ONL ry vietti vuosijuhlia tänä vuonna Lappeenrannan seurakunnan suojissa 22.–24.4. Vuosijuhlien teemana oli monikulttuurisuus ja suvaitsevaisuus. Juhlat kokosivatkin monikulttuurisen seurakunnan piiriin pari sataa juhlijaa ja talkoolaista eri puolilta Suomea.

■ Yökahviossa tehdään solmua.

Viiikonlopun ohjelmassa oli jumalanpalveluksia, ONL ry:n vuosikokous, iltajuhla, erilaisia toimintakanavia ja aina suosittu yökahvio. Juhlien monikulttuurista teemaa käsiteltiin etiopialaishenkisessä kokkikanavassa ja

lauantain luennolla, jossa tutustuttiin Helsingin seurakunnan kansainväliseen yhteisöön ja Etiopian ortodoksiseen Tewahido-kirkkoon. Ulospäin näkyvin osuus ohjelmassa oli ristisaatto juhlakoululta Pokrovan kirkkoon. Ristisaatolla riittikin

Parikkalan alueen juhlavuosi

Seurakuntamme itäisin osa jää kauaksi seurakunnan keskuksista Lappeenrannasta ja Imatralta, mutta pieni seurakuntayhteisö pyrkii ylläpitämään ortodoksisuuden liekkiä, jonka keskuksena on pieni Johannes Kastajan muistolle omistettu tsasouna.

Historiallisesti nykyisen Parikkalan alue on vanhinta ortodoksista aluetta seurakuntamme rajojen sisällä. Tämä osa seurakuntaa on ollut alkuperäistä ortodoksisen väestön asuttamaa

aluetta, joka 1600-luvun myllerrysten seurauksena alkoi luterilaistua. Viimeisimmäksi ortodoksiseksi kyläksi jäi Simpeleen ja Parikkalan välissä oleva Koitsanlahti, jonka kalmistossa sijaitsi myös

KIMMO KALLINEN

■ Ristisaatto laskeutuu Lappeenrannan satama-alueelle.

lituiksi tulivat Oulun seurakunnan kanttori ja kirkolliskokouksen jäsen **Laura Aho** sekä Lapin seurakunnan kirkkoherra **Viat-cheslav Skopets**. Näin johtokunnassa ovat edustettuina kaikki hiippakunnat tasapuolisesti.

Launtain iltajuhlissa huomioitiin aktiivisesti nuorisotyötä tehneitä tahoja. Vuoden ohjaajaksi valittiin **Anu Koivun-ieni** Ilomantsin seurakunnasta. Anu on ohjannut lasten ikonipiiriä vuodesta 2006, ja kerhon suosion vuoksi pienessä seurakunnassa on jo kaksi lasten ikonimaalausryhmää. Vuoden kerhon tittelin sai Imatran venäjänkielinen lastenkerho, joka on tehnyt uraauurtavaa maahanmuuttajatyötä Lappeenrannan seurakunnan alueella. Kerhon ohjaajina toimivat maahanmuuttajat. Lisäksi ONL:n hopeisella ansiomerkillä muistettiin **Emma Kontkasta** Joen-

JARMO HUTTU

■ Metro-poliitta Ambrosius vihki Jorma Liasman Imatralta alidiakoniksi päätösliturgian yhteydessä.

viimeinen toiminnassa ollut tsasouna 1800-luvun lopulla.

Muistona tuolta ajalta on vanha hautausmaa ja sillä muutamia vuosia sitten rakennettu uusi apostolien Pietarin ja Paa-valin muistolle omistettu tsasouna. Vastaavanlaisia ortodoksisia vanhoja kalmistoalueita tunnetaan kymmeniä nyky-Parikkalan alueelta. Joillekin näistä on pysytetty muistomerkkejä kertomaan menneestä historiasta.

Ennen toista maailmansotaa Parikkalan ortodoksit kuuluivat Laatokan pohjoisrannalla sijainneeseen Tiurulan ortodoksiseen seurakuntaan, ja vuodesta 1950 alkaen he ovat olleet Lappeenrannan ortodoksisen seurakunnan jäseniä. Sota-

vuosien jälkeen oman kirkon jäätyä rajan taakse jumalanpalveluksia toimitettiin kouluissa ja kodeissa. Simpeleellä opettaja **Olga Solntsev** kokosi hajanaista laumaa yhteen, ja Parikkalan alueella Koitsanlahden **Petрилäisten** perhe oli toisena kokoavana voimana.

Pysyvää jumalanpalveluspaikkaa saatiin odottaa pitkään, kunnes vuonna 1979 valmistui Karjalan Valistajille omistettu hirsinen tsasouna lähelle Parikkalan keskustaa. Alunperin rakennuksen suunnitteli **Seppo Latvala**, mutta sen kaunistamiseen on paljon uhrannut aikaansa arkkitehti **Sakari Siitonen**, joka vuosikymmenien ajan on viettänyt kesänsä Parikkalassa.

JUSSI RATILAINEN

■ Voittajajoukkueen pelaajan tyylinäyte.

suusta, **Markus Sidoroffia** Helsingistä ja erovuorossa olleita johtokunnan jäseniä.

Nuorille ja lapsille mieluisinta ohjelmaa edusti molempien iltojen yökahvio ja iltajuhlan taikuri. Yökahviossa esiintyivät improvisaatioteatteri Piste sekä rapyhtye 3rd N.A.P. Lisäksi ohjelmassa oli karaoke, GuitaHero-kilpailu ja muuta leikkimielistä kisailua. Seurakuntien välisen sählymestaruuden voitti kaikkein nuorimpien osallistujien Siika-tiimi, jonka sankarit olivat useamman seurakunnan alueelta.

Ensi vuonna vuosijuhlat järjestetään Joensuussa ortodoksisten kirkkopäivien yhteydessä 11.–13. kesäkuuta. Talkoolaisuudesta kiinnostuneiden kannattaa pitää päivämäärät mielessä. Tänäkin vuonna kiitosta saaneiden juhlien järjestäjätahona ONL kiittää kaikkia juhlien hyväksi talokootyötä tehneitä.

■ **Tuomas Järvelin**

Pitkänä perinteenä Parikkalassa on ollut Johannes Kastajan syntymäjuhlan praasniekan viettäminen, ja vähäisemmäksi on jäänyt varsinainen temppelijuuhla marraskuisena Karjalan valistajien juhlapäivänä. Viime vuonna hiippakuntamme piispa antoikin siunauksensa tsasounan nimenmuutokselle, ja siitä on virallisesti tullut Johannes Kastajan tsasouna vakiintuneen praasniekan myötä.

Kesäkuun 23.–24. päivinä Parikkalassa vietetään tämän tsasounan valmistumisen 30-vuotisjuhlaa, ja samalla alkaa alueen juhluvuosi, joka näkyy vuoden mittaan myös muina ortodoksisuudesta kertovina tapahtumina. ■

DD Daniela Durac, **ID** Ion Durac, **KH** Kerttu Halonen, **HH** Heikki Honkamäki, **NJ** Nina Jolkkonen-Porander, **PK** Petri Korhonen, **JK** Jorma Kudjoi, **VL** Vilja Loimaranta, **ML** Marianna Länne, **JM** Jouni Mäkelä, **GS** Gaius Sahlberg, **MT** Markku Toivanen

TAMPEREEN KIRKKO
KESÄKU

Ke 3.6.	klo 9	liturgia	MT ML
La 6.6.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 7.6.	klo 10	liturgia	MT ML
La 13.6.	klo 10	liturgia (romania)	ID DD
La 13.6.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 14.6.	klo 10	liturgia	MT ML
Su 21.6.	klo 10	liturgia	MT ML
La 27.6.	klo 18	vigilia	MT VL
Su 28.6.	klo 10	liturgia	MT VL

HEINÄKU

La 4.7.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 5.7.	klo 10	liturgia	MT ML
La 11.7.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 12.7.	klo 10	liturgia	MT ML
La 18.7.	klo 18	vigilia	GS ML
Su 19.7.	klo 10	liturgia	GS ML
Ke 22.7.	klo 9	liturgia	HH ML
La 25.7.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 26.7.	klo 10	liturgia, kristinoppileirin päätös	HH ML

ELOKUU

La 1.8.	klo 18	vigilia	JK ML
Su 2.8.	klo 10	liturgia	JK ML

Herran kirkastumisen juhla

Ke 5.8.	klo 18	vigilia	HH ML
To 6.8.	klo 10	liturgia	HH ML
La 8.8.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 9.8.	klo 10	liturgia	HH ML

Neitsyt Marian kuolonuneeen nukkuminen

Pe 14.8.	klo 18	vigilia	HH ML
La 15.8.	klo 10	liturgia	HH ML
La 15.8.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 16.8.	klo 10	liturgia	MT ML
La 22.8.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 23.8.	klo 10	liturgia	HH ML
La 29.8.	klo 18	vigilia	MT KH
Su 30.8.	klo 10	liturgia (suomi/slaavi)	MT VM KH

PORIN KIRKKO

Su 14.6.	klo 10	liturgia	JK JM
La 27.6.	klo 18	vigilia	JK NJ
Su 28.6.	klo 10	liturgia	JK NJ
Su 12.7.	klo 10	liturgia	JK JM
La 25.7.	klo 18	vigilia	JK JM
Su 26.7.	klo 10	liturgia	JK JM
Su 9.8.	klo 10	liturgia	JK JM
La 29.8.	klo 18	vigilia	PK JK ML
Su 30.8.	klo 10	liturgia	PK JK ML

KOLHON KIRKKO

Su 23.8.	klo 10	liturgia	MT KH
----------	--------	----------	-------

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Su 30.8.	klo 10	liturgia	HH VL
----------	--------	----------	-------

MUUALLA SEURAKUNNAN ALUEELLA

AKAA

Akaan ev.lut. seurakuntatalo, Sontulantie 1, Toijala

Su 2.8.	klo 10	liturgia	GS VL
---------	--------	----------	-------

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Suvantokatu 10, 2. kerros, 33100 Tampere
on avoinna: 1.6.–31.8. TI–PE klo 9–12, puh. 0206 100 355, fax 0206 100 356
Kirkkoherra **Markku Toivanen**, markku.toivanen@ort.fi,
puh. 0206 100 357, 050 557 0050
II pappi **Heikki Honkamäki**, heikki.honkamaki@ort.fi,
puh. 0206 100 359, 050 557 0057
Kanttori **Marianna Länne**, marianna.lanne@ort.fi,
puh. 0206 100 358, 050 557 0051
Talouspäällikkö **Marita Jouhki-Inkinen**, marita.inkinen@ort.fi,
puh. 0206 100 362, 050 557 0055
Kanslisti **Arja Pikkuharju**, arja.pikkuharju@ort.fi, puh. 0206 100 363, 050 557 0056
Emäntä **Leena Hänninen**, leena.hanninen@ort.fi, puh. 0206 100 361, 050 557 0053
Diakonia-asiat Tampereen seudulla diakoni **Harri Kahila**, puh. 045 130 6723
ja Porin seudulla pastori **Jorma Kudjoi**, puh. 040 571 9137.
Tampereen srk:n diakoniatoimikunnan puheenjohtaja **Satu Reunanen**,
puh. 046 684 1163

Pyhäköt:

Tampereen kirkko, pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle,
Tuomiokirkonkatu 27, puh. 0206 100 365, isännöitsijä: Heikki Häyhtiö, puh.
040 732 0654, vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 0206 100 360, 050 557 0054
Tampereen ortodoksinen kirkko on avoinna 1.6.–31.8. maanantaista lauantaihin
klo 11–17 ja sunnuntaisin kello 12–16.
Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle,
Kappelintie, 35990 Kolho, isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347
Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle,
Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. 0206 100 364,
isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137
Porin kirkko on kesällä avoinna tutustumista ja hiljentymistä varten 15.6.–14.8. maa-
nantaista perjantaihin kello 10–16. Viime vuoden tapaan pidetään aukiolopäivinä klo
13–13.10 rukoushetkipalvelus kellonsoittoineen.
Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle,
Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

TAMPEREEN SEURAKUNNAN PERHEUUTISIA 28.2.–5.5.2009

KASTETUT

Honka Sandra Jessica
Huohvanainen Juho Akseli
Kainulainen Peppi Sofia
Kouvo Inka Helmiina
Ritvanen Nasti Aleksandra
Toivonen Hermanni Ilmari
Tuovinen Senja Katariina

Poikia 2, tyttöjä 5, yhteensä 7

IKUINEN MUISTO

Klimoff Aili Mirjam 84 v.
Kolarovic Svetislav 74 v.
Markkanen Reino Olavi 82 v.
Nikkilä Anna 88 v.
Paavilainen Elisabet 85 v.

Miehiä 2, naisia 3, yhteensä 5

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Asikainen Kirsi Maria
Honkanen Jimi Juhani
Hyttinen Tero Aarne Anttoni
Ijäs Johanna
Jurvanen Katariina
Karvonen Ludmila

Kolehmainen Marina
Kudjoi Minja Irmeli
Kärki Timo Erkki Olavi
Leinonen Briitta Orvokki
Lifantjev Julia
Lifantjev Polina Veronika
Lukka Aira Marketta
Martiskainen Markus Olli Mikael
Mitrovic Goran
Mitrovic Mihailo Tapani
Morosoff Jukka Pekka
Nousiainen Sonja Katariina
Olkonen Nina
Panschin Anton Kristian
Pirinen Tommi Petteri
Repo Unto Armas
Saatsi Paulina Elina
Sauramo Saara Marita
Stepanov Alexey
Taipale Mikki Romanos
Tivuma Tina
Tivuma Vladislava
Tivums Edvards
Vainio Maarit Inkeri
Vernikos Valentina Anneli Aniitta
Miehiä 13, naisia 18, yhteensä 31

Myös kesä on rukouksen aikaa

Kesä on alkanut. Koululaiset ansaitsevat virkistävän kesäloman. Samoin aikuiset. Kesän lämpö ja valo auttavat toipumaan talven rasituksesta. On aika keventää niin vaatetusta kuin mieltäkin.

Vaikka kirkon työntekijätkin pitävät lomansa ajallaan, kirkon hengellinen sanoma ei menetä merkitystään tai kevene kesällä. Samalla tavalla kuin talvella jokainen päivä kirkkokalenterissa on omistettu jonkin pyhän tapahtuman tai kirkon pyhäksi tunnustaman henkilön muistolle.

Kesän ajalle ajoittuu myös kaksi pitempää paastonaikaa. Apostolien paasto alkaa viikon päästä helluntaista ja päättyy

29.6. apostolien Pietarin ja Paavalin juhlapäivään. Herran Äidin paasto alkaa elokuun alusta ja kestää Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumisen muistopäivään eli 15. elokuuta asti.

Vuosien ajan on seurakunnan kesään kuulunut niin sanottu Viikinsaaren praasniekka. Tampereen kaupungin kulttuuritoimi on ollut yhteistyökumppanina tapahtumassa, jossa vedenpyhityksen ja uudisedelmien siunauksen jälkeen on nautittu pienimuotoisista konserteista ja yhdessäolosta. Nyt kaupungin kulttuuritoimi on kehittelemässä uudenlaista tapahtumaa, ja ainakaan toistaiseksi seurakunta ei ole siinä mukana. Niinpä jokainen tehköön

pyhiinvaellusmatkan Viikinsaareen sopivaksi katsomallaan ajalla ja säällä.

Toki lähempänäkin on pyhiinvaelluspaikka. Seurakunnassamme on kesän aikana tavanomaisten jumalanpalvelusten lisäksi mahdollisuus toisenlaiseen hengelliseen kilvoitukseen kuin talvella. Kirkko on kesällä avoinna joka päivä. Vaikka joka päivä ei ole papin johtamia palveluksia, joka päivä on kuitenkin mahdollisuus hiljentymiseen ja rukoukseen. Joka päivä voi käydä sytyttämässä tuohuksen, voi muistaa sairastavaa tai matkalla olevaa läheistä ja voi muistaa niitä, joita kukaan ei muista.

Jos Luoja suo ja valtuusto päättää, saamme ehkä syksyllä aloittaa uuden kirkkovuoden entistä vankemmalla toimihenkilöjoukolla. Pääkirkkomme on 110-vuotias, mutta juhlavuotenumme haluamme erityisesti suunnata voimavaroja siihen, että seurakuntamme nuorimmille jäsenille tarjotaan toimintaa ja osallistumismahdollisuuksia. Mutta niistä kerrotaan sitten lehden seuraavassa numerossa.

Siunattua ja virkistävää kesää!
■ Isä **Markku Toivanen**

Tampere Toimintaa ja tapahtumia

Ikonimaalareiden kesänäyttely Sofiassa

VIVI RUOTTINEN

■ Kristus Kaikkivaltias.
MAALAUS JA KUVA VIVI RUOTTINEN

Tampereen ikonimaalausryhmien oppilaat kokoavat opettajansa **Vivi Ruottisen** kanssa kesäksi näyttelyn Kulttuurikeskus Sofiaan Helsinkiin. Näyttelyn tulevat ikonit ovat jo pitkään ikonimaalauksen opiskelleiden kokeneimpien oppilaiden ja opettajan töitä. Esillä on sekä yksilö- että tapahtumaikoneita. Näyttely on avoinna 16.6.–15.9. klo 9–18, suljettu 19.–21.6 ja 13.–26.7.

■ Kurssilainen maalaamassa.

TAMPEREEN TIISTAISEURA

Pj. Harri Kahila, puh. 045 130 6723,
vpj. Sirke Valavuo, siht./rahastonhoit.
Maria Katajisto, puh. 050 338 9116.

Tiistaiseura järjestää heinäkuun aikana
kaksi saunailtaa Kalliosalmessa
1.7. ja 29.7.

Tervetuloa saunomaan ja uimaan.

Tarjolla myös pientä purtavaa.

Syksyn ensimmäinen tiistaiseurailta on 15.9.

Kaikki ovat tervetulleita toimintaamme.

Tapaamisiin ja hyvää kesää!

Porin kuulumisia

PORIN SEUDUN TIISTAISEURA RY

Pj. isä Jorma Kudjoi, puh. 040 571 9137, vpj. An-
ta Luonila, puh. 050 569 3671, siht. Tarja Lehto-
nen, puh. 050 583 1057.

Kaikki ovat tervetulleita toimintaamme!

Porin ortodoksinen kirkko on kesällä
avoinna tutustumista ja hiljentymistä varten
15.6.–14.8. maanantaista perjantaihin klo 10–16.
Viime vuoden tapaan pidetään aukiolopäivinä
klo 13–13.10 rukoushetkipalvelus kellonsoitto-
neen.

TIISTAISEURA kokoontuu pääsääntöisesti joka
toinen tiistai klo 18.

- 22.–24.6. Matka Valamon luostariin ja Valti-
mon praasniekkaan, paluumatkalla tutustum-
me arkkiepiispa Leon tsasounaan Pielavedellä
ja Konevitsan luostarin hautausmaahan Keite-
leellä.

- 8.9. klo 18 tiistaiseurailtojen syykauden aloi-
tus.

- 2.–4.10. matka Valamon luostariin Heinäve-
delle

Liturgioitten jälkeen kirkkokahvit seurakunta-
salin puolella.

LUKUPIIRIN TAPAHTUMAT

Kerhon vetäjänä toimii Leena Ranta:

- Su 6.9. klo 16–18 kirjallisuuskerho päätetään
lukemalla hiljattain Suomessa vierailleen Kallis-
tos Waren kirjaa Nimen voima.

Ikonimaalauksen opetusta

Ikonimaalauksen opetus on Tampe-
reella järjestetty Ahjolan kansalais-
opiston ja seurakunnan yhteistyönä.
Kursnit ovat avoimia kaikille. Jatkoryh-
mät kokoontuvat seurakunnan tiloissa.
Vuosittain opetus alkaa rukoushetkellä ja
päätyy työkauden ikonien siunaukseen.
Ryhmällä on ollut myös näyttelyitä
Nikolainsalissa. Tänä vuonna opetusryh-
missä oli 35 oppilasta. Isä Heikki
Honkamäki siunasi seurakuntasalissa
esillä olleet ikonit sunnuntaina 26.4. litur-
gian jälkeen. Tietoja syksyn kursseista
saa osoitteesta www.ahjola.fi.

ALPI IKÄHEIMONEN

■ Isä Heikki Honkamäki siunaa ikoneita.

■ Maalareita ja ikoneita.

VIVI RUOTTINEN

■ Ikonit odottavat siunaamista.

Kellonsoittajaa auttaa musikaalisuus ja rytmitaju

Porin kirkossa koulutettiin "quasimodoja"

■ Soittamisen saloihin opastivat isä Jorma Kudjoi ja Jarkko Luonila.

Musikaalisuus ja rytmitaju ovat kirkonkellojen soittajalle onneksi. Porin kirkossa kellonsoittajia kirkkaalla viikolla Jarkko Luonilan kanssa kouluttanut isä **Jorma Kudjoi** sanoi jokaisen soittavan kelloja omaan tyyliinsä.

Valamon munkit soittavat kelloja eri lailla kuin Lintulan nunnat. Musikaalisuus on eittämättä hyväksi meidänkin aikamme quasimodoille.

Kaikkiin kellonsoiton hienouksiin ei kurseilla ehditty syventyä, mutta ainakin ilmoitussoitto tuli kaikille tutuksi. Porin kirkon kahdeksan kelloa on valettu Venäjän Voronezhissa, josta kellojen valmistajat saapuivat esittämään taitojaan kirkon vihkiäisissä syyskuussa 2002. Suurin kelloista painaa 640 ja pienin seitsemän kiloa.

Rumpalipojalta sujui

Kahtena kurssipäivänä kellonsoiton saloihin perehtyi kymmenkunta henkeä, kaukaisimmat Tampereelta ja Jyväskylästä. Nuorin kurssilaisista oli 10-vuotias **Joona Luonila**, joka soitti kelloja ensimmäisen kerran.

– Kyllä soittaminen jännitti, mutta kun olin vähän aikaa vedeltyt naruista, tuntui ihan hyvältä. Taisi vähän auttaa, kun olen takonut VPK:n rumpuryhmässä rumpuja. Voisin kyllä jo uskaltaa mennä soittamaan ilmoitussoittoa yksinkin.

Joonan isovelji **Aleksi** (14) on soitta-

■ Rumpali-Joonalta sujui kellojen soitto.

nut aiemmin muun muassa isoa kelloa.

– Tuntui hienolta, että sai itse aikaan äänet, jotka kantautuivat maailmalle, Aleksis iloitsi. Hän kertoi harrastavansa musiikkia ja soittelevansa kitaraa. Molemmat veljekset toimivat kirkon palveluksissa ponomareina.

Tarja Lehtosen kunniana oli olla ensimmäinen nainen, joka Porissa perehtyi kellonsoittoon.

– Isä Jorma jo lupasi minulle ylenmyksen: nyt pääsen keittiöhommeleista kellotapuliin! hän sanaili.

– Olen aina halunnut päästä soittamaan kirkonkelloja ja nyt haaveeni toteutui. Kun sai tahdista otteen, soittaminen oli sitten yllättävänkin helppoa. Varmaan

■ Upeaa! Aleksis jäi kuuntelemaan kellojen jälkikaikuja.

■ Viisi Porin kirkon kelloista, jotka soivat ensi kerran vihkiäisissä 2002.

■ Suurimmassa 640 kilon kellossa on Johannes Teologin nimikkoikoni.

auttoi sekin, että soitan pianoa ja tahti on hallinnassa.

Tarjan 15-vuotias Teemu-poika harjoitteli ensimmäistä kertaa kellojen soittoa. Niin ikään ponomarina palveluksissa toimiva Teemu sai nyt kyllikseen kokeilla, millaisia ääniä kustakin kellosta lähtee.

– Soittaminen tuntui tosi mukavalta, Teemu kertoi ja ilmoitti, että voisi joskus mennä kutsumaan väkeä palveluksiin ihan yksikseenkin.

Porin ortodoksisen kirkon kellot pääsivät pari vuotta sitten näkyvästi lehtiutuiseen. Kaliningradin alueella sattunut pieni maanjäristys sai uutisen mukaan kirkon kellot kumahtelemaan. Tosiasiassa ”järistyksen” aiheutti **Antero Luonila**, joka oli noussut torniin kiristämään kellojen vaijereita...

Lehtiutusta ei tehty kuitenkaan siitä pulpariskunnasta, joka oli tehnyt pesänsä suurimman kellon alle. Kellojen moukuna tottamaar häiritse pulujen perhe-elämää, mutta vuokralaiset tyytyivät osaansa ja hoitelivat jälkikasvunsa maailmalle.

■ Teksti ja kuvat: **Simo Ojanen**

DD Daniela Durac, **ID** Ion Durac, **JH** Jopi Harri, **JH** Juhani Härkin, **PK** Petri Korhonen, **VM** Viktor Maksimovski, **JM** Jouni Mäkelä, **AN** Antti Narmala, **JP** Joonas Pyöli, **TS** Teppo Siili, **PT** Pasi Torhamo, **PeT** Pekka Torhamo

TURUN KIRKKO

KESÄKUU

La 6.6.	klo 18	vigilia	PK PT
Su 7.6.	klo 10	liturgia	PK PT
La 13.6.	klo 18	vigilia	PK PT
Su 14.6.	klo 10	liturgia	PK PT
Su 21.6.	klo 10	liturgia	JH PT
Ke 24.6.	klo 10	liturgia	PK JM
La 27.6.	klo 18	vigilia	PK JM
Su 28.6.	klo 18	liturgia	PK JM
Ma 29.6.	klo 10	liturgia	PK JM

HEINÄKUU

La 4.7.	klo 18	vigilia	PK PT
Su 5.7.	klo 10	liturgia	PK PT
La 11.7.	klo 18	vigilia	PK JH
Su 12.7.	klo 10	liturgia	PK JH
La 18.7.	klo 18	vigilia	TS JM
Su 19.7.	klo 10	liturgia	TS JM
La 25.7.	klo 10	liturgia, slaaviksi	VM JH
La 25.7.	klo 18	vigilia	VM JH
Su 26.7.	klo 10	liturgia	ID JH
Su 26.7.	klo 15	ehtoopalvelus, romaniaksi	ID DD

ELOKUU

La 1.8.	klo 18	vigilia	TS PeT
Su 2.8.	klo 10	liturgia	TS PeT
Ke 5.8.	klo 18	vigilia	ID JM
To 6.8.	klo 10	liturgia, Herramme kirkastuminen	ID JM
La 8.8.	klo 18	vigilia	ID PeT
Su 9.8.	klo 10	liturgia, slaaviksi	ID PeT
Pe 14.8.	klo 18	vigilia	PK PT
La 15.8.	klo 10	liturgia, Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkuminen	PK PT
La 14.8.	klo 18	vigilia	PK PT
Su 16.8.	klo 10	liturgia	PK PT
La 22.8.	klo 18	vigilia	ID JH
Su 23.8.	klo 10	liturgia	ID JH
La 29.8.	klo 18	vigilia	ID
Su 30.8.	klo 10	liturgia	ID

SYYSKUU

Ke 2.9.	klo 17	iltarukous	VM PT
La 5.9.	klo 18	vigilia	VM PT
Su 6.9.	klo 10	liturgia, slaaviksi	VM PT

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

Su 21.6.	klo 10	liturgia	PK JM
La 18.7.	klo 18	vigilia	ID AN
Su 19.7.	klo 10	liturgia	ID AN
Ti 21.7.	klo 16	akatistos, pitsiviikko	
To 23.7.	klo 16	ehtoopalvelus	
La 22.8.	klo 18	vigilia	PK PT
Su 23.8.	klo 10	liturgia	PK PT
Ke 2.9.	klo 17	iltarukous	

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

Ke 27.5.	klo 17	ehtoopalvelus	ID PT
La 6.6.	klo 18	vigilia	ID JP
Su 7.6.	klo 10	liturgia	ID JP

La 4.7.	klo 10	liturgia	PK PT
La 1.8.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 2.8.	klo 10	liturgia	ID JM

EURA, ev.lut. seurakuntatalo

La 22.8.	klo 10	liturgia	PK PT
----------	--------	----------	-------

LOIMAA, ev.lut. kirkon kappeli

La 29.8.	klo 10	liturgia	ID
----------	--------	----------	----

UUSIKAUPUNKI, Vanha seurakuntatalo

La 19.9.	klo 10	liturgia	ID JM
----------	--------	----------	-------

HARJAVALTA, ev.lut. seurakuntatalo

La 5.9.	klo 10	liturgia	PK PT
---------	--------	----------	-------

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto

puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, turku@ort.fi, avoinna ma, ti, to klo 10–13, ke klo 14–18, perjantaisin suljettu
Kirkkoherra **Ion Durac**, puh. 040 516 6741, ioandurac@yahoo.com
Seurakuntasihteerin **Leena Petriotis**
Kanttori **Pasi Torhamo**, puh. 040 835 8360, pasi.torhamo@ort.fi
Seurakuntalehtori **Paula Rannikko**, puh. 050 596 0514
Matkapappi **Petri Korhonen**, puh. 044 525 7037
Matkakanttori **Jouni Mäkelä**, kotipuh. (02) 250 0137

Pyhäköt:

Turun kirkko, pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443 ,

Isännöitsijä Harri Lahtinen, puh. 050 458 9828

Rauman rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10
Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007

Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124

Salon rukoushuone, pyhän ristin muistolle

Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727

Isännöitsijä Jari Ananin, puh. 044 094 0922

Turun kirkko, pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle

Tiistaiseura ja muut seurakunnan kerhot

Viimeisimmässä Aamun Koiton numerossa kerrotaan Oulun hiippakunnan tiistaiseurapäivistä. Erityisesti pohditaan tiistaiseuran nuorentamisesta. Seurakunnassa, niin kuin meidänkin seurakunnassamme, on useita erilaisia aktiviteetteja, joihin halukkaat voivat ottaa osaa. Jotkut seurakuntalaiset ottavat osaa useampaan toimintaryhmään ja ovat aktiivisia kaikissa niiden kokoontumisissa.

Tiistaiseuratoiminta alkoi Karjalassa. Yleisesti ottaen tiistai ei ole erityisen tärkeä päivä. Suomen ortodoksisessa kirkossa tiistaista on kuitenkin tullut hyvin tärkeä päivä tiistaiseurojen ansiosta. Kirkkomme jokaisessa seurakunnassa on ainakin yksi tiistaiseura.

Nuorten osallistumisesta seurakunnan toimintaan puhutaan usein. Olen erit-

täin onnellinen nähdessäni aina vain enemmän seurakuntalaisia, sekä nuoria että varttuneita näissä eri kerhoissa. On kuin tiistaiseura olisi parfymoitu, kun karjalaiset tai heidän jälkeläisensä kertovat meille elämästä menetetyssä Karjalassa ja ortodoksisen kirkon merkityksestä heidän elämässään niin Karjalassa kuin täälläkin.

Vapahtaja sanoo: ”Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään.” (Matt. 18:20) Seurakunnassamme on monenlaisia ryhmiä niille, jotka haluavat tietää enemmän ortodoksisuudesta ja tavata muita ihmisiä. Näitä ryhmiä ovat tiistaiseuran lisäksi kirkkokuoro, Valamon Ystävät, ortodoksiapiiri, kirjallisuuspiiri, ikonikerhot ja Svenska diskussionsgruppen.

Kun tarkastelemme tilastoja seura-

kuntaan liittyneistä, niin huomaamme, että nuoriso on enemmistönä. Jotkut heistä osallistuvat aktiivisesti jumalanpalveluksiin, mutta vähemmän muihin seurakunnan aktiviteetteihin. Tuskin on olemassa sellaista ”reseptiä”, jonka avulla yhä useampi nuori saataisiin mukaan seurakunnan ryhmiin. En usko, että paras tapa saada mahdollisimman monta mukaan, erityisesti nuoria, on luvata jotain ennenkuulumatonta – sellaista on vaikea järjestää.

Saatamme tuntea, että meiltä puuttuu jotain, kun elämä etenee nopeasti eteenpäin, emmekä huomaa, mitä oikein kaipaamme. Kyse on monesti hengellisestä elämästä. Löytääksemme sen elämästämme puuttuvan meidän pitää tutkia sieluumme ja sydäntämme, ja ne kertovat meille siitä, mitä etsimme. Tämän etsinnän jälkeen tulemme näkemään, mitä me kaipaamme.

Unohtakaamme kerran kahdessa viikossa tai ainakin kerran kuukaudessa jokin päiväiset huolestamme ja antakaamme lähimmäisillemme ilta jossakin näistä aktiviteeteista. Näin samanaikaisesti se merkitsee Jumalan kunnioittamista sekä oman sielumme nuorentamista.

■ Isä Ion Durac

Turku Toimintaa ja tapahtumia

TURUN SEURAKUNNAN PERHEUTISIA 1.3.–30.4.2009

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Barbu, Ion
Bolos, Ion Dan
Brotkin, Ellinoora Inkeri
Bulatovic Trygg, Natasa
Karhu, Veera Kyllikki
Karlin, Kim Kristian Helge
Koskinen, Jukka Olavi
Kudryavtseva, Olga
Kudryavtsev, Alexander
Laiho, Jere Valterri Waldemar
Laiho, Pia Johanna
Lehtinen, Jukka Henrik
Lokko, Alina
Lokko, Sergey
Mabrouki, Sonya Khadija
Monceanu, Nicolae
Moilanen, Miia Helena
Novikova-Prehtu, Julia
Nica, Catalina
Nyberg, Jaakko Kalevi

Oinonen, Merja Julia
Oprea, Nicolae
Perkiö, Petri Aleksius
Sinkko, Jaana Inkeri
Soikkonen, Jyrki Juhani
Sorinescu, Bogdan
Sorinescu, Bogdana Elena
Tuomikero, Taisto Erkki

Miehiä 15, naisia 13
Kaikki yhteensä 28,
joista 18 liittynyt seurakuntaan

KASTETUT

Korhonen, Isla Elena
Lokko, Alina
Norräng, India Isabella
Saviluoto, Elina
Viitanen, Elias Aaron Gabriel
Volkova, Anastasia

Poikia 1, tyttöjä 5
Kaikki yhteensä 6

AVIOLIITTOON VIHITYT

Dubenko, Roman ja
Dubenko, e Zdanova, Jana
Harri, Jopi Jouni-Matti ja
Eeva-Maria e Jussila
Terho, Perttu Mikael
ja Terho e Suontausta,
Hiikka Kristiina

IKUINEN MUISTO

Mattila, Klaudia 83 v.
Ahokas, Eino Matias 81 v

Miehiä 1, naisia 1
Kaikki yhteensä 2

TURUN TIISTASEURA

Pj. kirkkoherra Ion Durac, puh. 040 516 6741, vpj. Kyllikki Kinnari, puh. 040 540 9144, siht. Anne Fomin, Yliopistonkatu 27 b B 23, 20100 Turku, puh. 050 544 5213, rose-marie@fomin.fi.

Tiistaiseuran syksyn aloitusilta on Duraceilla ti 15.9. klo 17.30. Lähtö kirkolta klo 17.00. Tiistaiseura kokoontuu joka toinen tiistai seurakuntatalolla, Yliopistonkatu 19 B, klo 17.30. Tule mukaan iloiseen joukkoomme!

KRISTINOPPILEIRI

Kristinoppileiri pidetään yhdessä Hämeenlinnan ja Tampereen seurakuntien kanssa Ylöjärven Julkujärvellä 18.–25.7.

Kristinoppileirin päätösliturgia

Päätösjuhla pidetään Turun ortodoksisessa kirkossa **sunnuntaina 26.7. klo 10**. Palvelukseen ovat tervetulleita vanhemmat, perheenjäsenet, sukulaiset ja kummit. Liturgia kestää noin kaksi tuntia. Sen jälkeen on ryhmäkuvaus kirkossa (tai kirkon pihalla), ja seurakuntasalissa järjestetään kaikille osallistujille juhlatilaisuus, jossa jaetaan mm. todistukset leiriläisille. Tilaisuus päättyy noin klo 13.30.

ORTODOKSIPIIRI

Ortodoksiapiiri kokoontuu Turun seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B. Ortodoksiapiirissä opiskellaan ortodoksiseen kirkkoon ja elämään liittyviä asioita. Piiri kokoontuu taas syyskaudella. Lisätietoja seuraavassa lehdessä.

LAPSIKUORO

Seurakunnassamme toimii lapsikuoro. Se on tarkoitettu 7–12-vuotiaille, mutta reipas eskarilainenkin mahtuu joukkoon. Toiminta jatkuu syyskaudella. Tarkemmat tiedot seuraavassa lehdessä. Jos olet kiinnostunut toiminnasta, ota yhteyttä kanttori Pasi Torhamoon, puh. 040 835 8360.

KIRJALLISUUSPIIRI

Kirjallisuuspiiri kokoontuu jälleen syksyllä keskustelemaan mielenkiintoisista kirjoista. Yhteyshenkilö: Mikko Ylinen, p. 044 294 3050.

SVENSKA DISKUSSIONSGRUPPEN

Svenska diskussionsgruppen fortsätter igen på hösten.

SALON TIISTASEURA

Pj Olli Forssén, puh. 0400 320 632, olli.forssen@pp.inet.fi, vpj. Jari Ananin, puh. 0440 940 922, jari.ananin@dnainternet.net, siht. Maria Lippinen, Supinkatu 8 as. 2, 24100 Salo, puh. (02) 733 5082, 044 264 5565.

Salon tiistaiseuran seuraava kokoontuminen on syyskuussa.

LOIMAAN TIISTASEURA

Loimaan seudun tiistaiseura, pj. Ulla-Maija Lajunen, puh. (02) 253 5270.

RAISION TIISTASEURA

Pj. Anneli Haapaniemi, puh. 050 329 6618, vpj. Terttu Uusitorppa, puh. 050 309 5152, siht. Yrjö Haapaniemi, puh. 040 528 6242, yrjo.haapaniemi@dnainternet.net.

Kesän toimintaa:

- tutustuminen Turun kasvitieteelliseen puutarhaan 15.6., tarkemmin puheenjohtajalta.
- kesäretki Vehmaalle 14.7., tiedustelut varapuheenjohtajalta. (logo)

RAUMAN TIISTASEURA

Rauman tiistaiseura, Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Länsikatu 10, Rauma. Pj. Ulla Raula, ulla.raula@student.samk.fi, puh. 050 358 1761.

● Tiistaiseuran kesäretki 7.6. Osallistutaan liturgiaan Tampereen kirkossa ja sieltä jatketaan tutustumaan Marjamäen Pajutilalle Kangasalaan. Tiedustelut puheenjohtajalta.

● Rauman Pitsiviikolla 18.–26.7. Tsasunan Pihakahvila on taas avoinna ja talkoolaisia tarvitaan! Ilmoittaudu puheenjohtajalle.

Ristisaatto lasten pääsiäisenä.

■ Lapsikuoro esiintyi Turun praasniekkajuhlassa.

ION DURAC

Juhlahumua Turun seurakunnassa

Turun seurakunnassa on kevään aikana saatu nauttia monenlaisista juhlallisuuksista.

Jo perinteeksi muodostunutta lapsiperheiden pääsiäisjuhlaa vietettiin pääsiäismaanantaina 13.4. Juhla alkoi yhteisellä liturgialla ja ristisaatolla, jonka jälkeen pääsimme nauttimaan seurakunnan emännän **Pauliinan** valmistamia herkku-ruokia. Ruokailun jälkeen oli vuorossa pieniä kilpailuja, kasvomaalausta ja yhteistä ohjelmaa. Myös isä **Ion Durac** innostui lasten mukana viestijuoksuun, jossa pääsiäismuna piti kuljettaa mahdollisimman nopeasti joukkueen jäseneltä toiselle! Pääsiäislahjapussit kainalossa lapset lähtivät iloisin mielin kotiin viettä-

mään kirkasta viikkoa.

Vain pari viikkoa pääsiäisen jälkeen oli vuorossa Turun Pyhän Aleksandran kirkon praasniekka. Aurinkoisena sunnuntaipäivänä kirkkokansaa oli paljon, ja liturgian jälkeisessä juhlassa esiintyi joukko pieniä mutta sitäkin taitavampia musikantteja. Saimme kuulla sekä lapsikuoron laulua että piano- ja trumpettiesityksiä. Tilaisuuden päätteeksi esiintyjät saivat vielä kiitokseksi pienet syötävät ”kannustuspalkinnot”.

Oikein mukavaa ja aurinkoista kesää kaikille mukana olleille! Tavataan taas kirkossa!

■ Maria Hokkinen

Pyhää melua

Ajatuksia lapsista kirkossa

PÄIVIKKI HOKKINEN

■ Lapsia liturgiassa Turun Pyhän Aleksandran kirkossa.

”Lapset ja nuoret ovat kirkon tulevaisuus.” Tämän lauseen me kaikki olemme varmasti kuulleet joskus saarnassa, kirkkokahvikeskustelussa tai juhlapuheessa. Tärkeän lauseen sanoma ei kuitenkaan saisi olla pelkkää sanahelinää, vaan sen pitäisi näkyä myös käytännössä. Kirkko ja jumalanpalveluselämä kuuluvat kaikille, myös niille aivan pienimmille seurakunnan jäsenille.

Seurakunnassa jatkuvuus on erittäin tärkeää, monet asiat tehdään talkootyönä. Tehtävien tulisi siirtyä luontevasti sukupolvelta toiselle. On tärkeää, että lapset ja perheet tulevat kirkkoon juuri silloin, kun lapset ovat pieniä: He katsovat avoimin silmin maailmaa, matkivat ympäristöään ja omaksuvat kuin huomaamatta sen, mitä heille myöhemmin koetetaan opettaa. Jollei kirkosta ja palveluksista ole tullut

Lasten suusta kirkossa kuultua

- Äiti mitä tuolla ylhäällä on?
- Katto, kultaseni...
- Ei äiti, siellä ihan ylhäällä on Taivaan Isä!

* * *

- Äiti, anteeksi, kyllä minä tiedän, että kirkossa pitäisi olla hiljaa ja rauhallisesti, en vain pysty kun olen niin iloinen ja haluan, että Kristuskin sen kuulee!

luontevaa osaa elämään jo pienenä lapsena, on sitä vaikeaa enää kriparilla opettaa.

Liturgia parasta ohjelmaa

Seurakunnassa järjestetään aina silloin tällöin erilaisia tapahtumia ja ohjelmaa lapsiperheille. Nämä kokoontumiset ovat hyvä tapa tutustua muihin ortodoksisiin perheisiin ja saada uutta intoa kirkossa käymiseen. Aina ei kuitenkaan tarvitse odottaa erikseen järjestettyä ohjelmaa tai kerhoa. Ihan tavallinen liturgia sunnuntaina on parasta ohjelmaa, mitä kirkko voi tarjota, ja se sopii aivan kaikenikäisille. Sitä paitsi kirkkokahvit palveluksen jälkeen tarjoavat lapsille mainion ympäristön jatkaa spontaania leikkiä ja perheille tilaisuuden vaihtaa kuulumisia.

On ymmärrettävää, etteivät lapset aina jaks keskittyä seisomaan paikoillaan koko jumalanpalveluksen ajan, joten pieni tepastelu sallittaneen. Riittäähän kirkossa monenlaista katseltavaa ja ihailtavaa katosta lattiaan. Kirkkosalin arkkitehtuuri mahdollistaa myös vapaan liikumisen muita häiritsemättä. Jos ilonpito äityy turhan riemukkaaksi, lapsia on syytä neuvoa. Ei kuitenkaan liian vihaisesti, eihän tarkoituksena ole lasta säikäyttää, pysäyttää vain ja ohjata toimimaan toivottavalla tavalla. Meillä aikuisilla tulisi olla myös kärsivällisyyttä lasten energisyyden kanssa. Ehkä voisimme jopa oppia jotain heidän elämänilostaan ja kyseenalaistamattomuudestaan? Tunnettu pappi, kirjailija ja professori **Alexander Schmemmann** (1921–1938) onkin osuvasti sanonut lasten äänten kirkossa olevan ”pyhää melua”.

Turun kirkkoon on hiljattain asetettu matalampi ikonipöytä juuri lapsia varten. Nyt lapset ylettyvät ikonin luo myös ilman aikuisen apua. Toivottavasti tällaisia pienet asiat saavat lapset vanhempineen tuntemaan itsensä jatkossakin tervetulleiksi kirkkoon.

Olitpa sitten nuori tai vanha, äiti tai isä, kummi tai kaima, rohkaise omalla esimerkilläsi lapsia ja nuoria osallistumaan kirkon elämään. Pidetään mielessä Kristuksen sanat: ”Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta.” (Mark. 10:14)

Hannele Kontsas-Vähäsilta
Maria Hokkinen
Svetlana Ruotsi
Karoliina Pulli

Ahvenanmaan ortodoksinen hengellinen elämä

KUVAT: ANNETTE GAMMALS

Vuosia sitten tehtiin päätös, että Ahvenanmaalla ei toimiteta jumalanpalveluksia, koska niihin ei ollut osallistujia. Viime syksynä Maarianhaminan luterilainen kirkkoherra soitti minulle ja tiedotti, että täällä saaristossa

olisi maahanmuuttajien joukossa ortodokseja. Marraskuussa kävin Maarianhaminassa. Silloin palvelukseen osallistujia oli vain neljä henkilöä, mutta ei maahanmuuttajia.

Olin hieman pettynyt vähäisen osal-

listujamäärän takia, mutta yritin silti uudestaan tänä keväänä, maaliskuussa. Jumalanpalveluksessa oli 26 osallistujaa, joka on varmaankin ennätys Maarianhaminassa. Näistä 14 oli romanialaisia, muutamia venäläisiä sekä lisäksi ruotsinkielisiä ja muutama suomenkielinen seurakuntalainen. Pyhä liturgia toimitettiin neljällä kielellä: suomeksi, ruotsiksi, romaniaksi ja kirkkoslaaviksi.

Kirkkokahvilla jumalanpalveluksen jälkeen peräti kahdeksan henkilöä liittyi seurakuntaan. Olen erittäin tyytyväinen, että voimme elvyttää jumalanpalveluselämää Maarianhaminassa, jotta voisimme palvella myös niitä, jotka ovat kaukana seurakunnan keskuksesta.

■ Isä Ion Durac

LIISA RÄSÄNEN

Rauman tiistiseura

otti 27.1. varaslähdön laskiaiseen järjestämällä opintopiiri-illastaan blini-illan. Rahastonhoitaja Anja Kaimio oli lupautunut paistohommiin, ja kun toiset saapuivat paikalle, hellalla tirisi jo neljä pannullista blinitaikinaa ja valmiina oli pino mukavanpaksuisia blinipaistoksia. Muut paikalle tulijat kaivoivat kassejaan, ja niistä löytyikin erilaisia herkkuja: mätää, sipulla, smetanaa, creme fraichea ja sienisalaattia. Kun blinivuori oli valmis ja kun vielä oli keitetty makoisat teet, saattoikin herkuttelu alkaa. Ensin blini siveltiin sipullilla höystetyllä voisulalla ja sitten päälle kasattiin mätää, smetanaa ja sienisalaattia kunkin oman maun mukaan. Koko komeus kruunattiin vielä hunajalla. Tästäpä tehdäänkin jokavuotinen perinne, oli yhteinen ajatus. Blinien nauttiminen on alkuaan tullut Suomeen Venäjän suunnalta, mutta kyllä kyseinen herkkumaisuuksi on oivallisesti myös länsirannikkolaisen suussa.

■ Kaija Voutilainen

Käspaikkoja ja Pultavan ruusuja

Käspaikka on näin länsisuomalaisessa kontekstissa vähän outo ja salaperäinen käsite. Ei ihan varmasti tiedetä, mikä se oikein on ja mitä sillä tehdään. Karjalaisille sen sijaan on vanhaa käytännön perinnettä.

Rauman tiistaiseura järjesti yhden maaliskuisen kerhoillan, jonka teemana oli käspaikka, sen historia, käyttö ja valmistus. Rukoushuoneelle oli karjalaisortodoksien kodeista koottu myös pienimuotoinen käspaikkänäyttely. Vieramme oli Rauman Neolomseor. Aivan. Täytyy myöntää, että itseltänikin ei-raumalaisena vei tovin hoksata, että kysymyksensä on neulomaseura, yleiskielellä siis ompeluseura. Seuran jäsenet ovat raumalaisia käsityön ystäviä.

Illan aiheesta kertoi ansiokkaasti **Anja Kaimio**, joka aloitti selostuksensa itse käspaikka-sanan etymologiasta. Alkuhan on

selvästi 'käsi', jonka etymologia lienee jo kouluajoilta tuttu. Mutta se 'paikka' on mielenkiintoinen! Paikka on Karjalassa vanhaan tarkoittanut naisten päähuvia. Mummot laittoivat paikan päähänsä, kun lähtivät kirkkoon. Siitä merkitys on laajentunut edelleen tarkoittamaan liinaa tai pyyhettä, johon kädet kuivataan. Käspaikkaa on käytetty myös lautasliinana, joka levitettiin polville aterioitaessa. Vähitellen käspaikka on jäänyt vain pyhien ikonien koristukseksi.

Arkiset käspaikat olivat vaatimattomasti koristeltuja. Hienot, juhlatilaisuuksissa käytettävät ja ikonien päälle ripustettavat käspaikat sitä vastoin olivat taitavasti ja

upeasti kirjottuja. Pitäisi opetella kokonaan uusi kieli ymmärtääkseen niiden tekotapoja, mutta yleisimmin käytettiin 'etupistokirjontaa'. Kangas oli aina valkoista pellavaa. Suosituin kirjontaväri oli punainen. Aiheet olivat eläin- ja kasviaiheita, myös hyvin tyylliteltyjä ihmishahmoja kuvattiin. Elämänpuu ja 'kukkilintu' olivat suosittuja aiheita.

Tiistaiseuralaisten kätöistä oli löytynyt runsaasti toinen toistaan hienompia käspaikkoja, osa todella vanhojakin, jopa yli satavuotiaita. Myös eräs vieramme oli tuonut näyttelylle Virostä ostamansa käspaikan, joka oli vanhaa setukaisten käsityötä. Kirkkain värein kirjoitella liinalla oli pituuttakin nelisen metriä.

Alustuksen jälkeen virisi vilkas keskustelu. Ja koska yleisö oli asiantuntevaa, tutkittiin pistot ja mallit tarkasti ja käspaikat syynättiin molemmin puolin. Itselläni on peukalo kasvanut väärään paikkaan, joten voin vain suurella kunnioituksella ihailia menneiden aikojen naisten taituruutta.

■ **Liisa Räsänen**

■ Anja Kaimio esittelemässä kirjontatekniikkaa.

■ Setukaisten käspaikalla on pituutta nelisen metriä. Kirjontaa tutkimassa vas. pj. Ulla Raula.

■ Arvokas käsityöarve pyhän ikonin kehysteena.

■ Miila Liinanotko ja vanha perintökalleus.

■ Kirjontamallien runsausta.

■ Leila Leivon kädessä olevan kirjontamallin nimi on Pultavan ruusu. Yllään olevan puseron hän on ommellut itse ja kirjoitnut samalla ruusuaiheella.

Tihvinän Jumalanäidin ikoni

Tihvinän Jumalanäidin ikoni edustaa sommittelultaan bysanttilaista *hodegetriaa* eli *tiennäyttäjää*. Perimätiedon mukaan pyhä apostoli ja evankelista Luukas on maalanut ensimmäisenä tämän ikonimallin. Kristus-

lapsen jalat ovat ristissä, samalla kun hänen toinen jalkapohjansa on kääntyneenä katsojaan päin. Jumalansynnyttäjä osoittaa oikealla kädellään Kristusta eli hän on Opastaja, Tiennäyttävä, kreikaksi Hodigitria. Tällä eleellä Neitsyt Maria ikään kuin pyytää Jeesusta esiruokolemaan ihmiskunnan puolesta. Kristus-lapsella on kirjakäärö vasemmassa kädessään ja oikealla kädellä

hän vastaa siunaamalla Marian pyynnön. Tihvinän Jumalanäidin ikonin lisäksi Hodigitria-ikonin muunnoksia ovat myös muun muassa Smolenskin, Kazanin, Ivronin sekä Jerusalemin Jumalanäidin ikonit.

Jumalanäiti on kuvattu pukeutuneena oman aikansa tyypilliseen juutalaisen naisen asuun, siniseen tai vihreään pitkähihaiseen aluspukuun eli kitoniin ja sen päällä olevaan vartalon ympäri käärittyyn joko tumman punaiseen tai violettiin tai jopa siniseen vaatteeseen nimeltään mafori. Mafori on usein koristeltu reunanauhalla, hapsuilla tai teksteillä. Väreistä vihreä punainen kuvaa hänen kärsimyksiään ja hankkimaansa pyhyttä, sininen hänen ihmisyyttään. Jumalansynnyttäjän pukuun on maalattu kolme tähteä otsaan ja olkapäiden kohdalle, jotka merkitsevät sitä, että hän oli neitsyt ennen Jeesuksen synnytyä, synnytyksen aikana ja sen jälkeen. Neitsyyden lisäksi niihin on liitetty Pyhän Kolminaisuuden symboli. Neitsyt Mariaa kuvaavissa ikoneissa tuo hyväksytyyn opin tunnustaminen rupesi näkymään merkintöinä MP OY (kirjaimen O paikalla on kreikkalainen th-kirjain), mikä tarkoitti lyhennystä sanoista *Miter Theu*, Jumalanäiti,

Lapset ja nuoret

Lastensivujen toimitus:
Leena Lomu, puh. 040 707 6715,
leena.lomu@hotmail.com

Väritä oma ikonisi
Pienestä mallikuvasta näet, mitä värejä ikonisi tarvitsee.

TIHVINAN JUMALANÄITI

Theotokos. Jeesus Kristus merkitään kirjainlyhenteenä IC XC.

Kirkon opin mukaan ikoni itsessään ei tee ihmeitä, mutta Jumalan armovoima vaikuttaa sen kautta. Tälläkin alkuperäisellä Tihvinän Jumalanäidin ikonilla uskotaan olevan ihmeitä tekevä vaikutus. Sen on sanottu parantaneen sairauksia ja uskotaan pelastaneen taisteluista, tulipaloista ja merihädästä. Tälle ikonille on pyhitetty lukuisia kirkkoja ja useita luostareita.

Ikonin tehtävänä on:

- synnyttää rukoilijassa rukouksen mieli ja auttaa häntä keskittymään rukoukseen,
- opettaa lukutaidottomia tai vierasta kieltä taitamattomia.

Ikonia ei palvota, vaan sitä kunnioitetaan uskon ja Kristuksen pelastustyön todistajina aivan kuten ristiä tai evankeliumia.

■ Leena Lomu

1. Mitä tarkoittaa apostoli?

- A) lähettiläs
B) postimies
C) kävelijä

2. Kuka ei kuulunut apostolien joukkoon?

- O) Bartholomeos
P) Pahomi
Q) Andreas

3. Mistä Apostolien teot löytyvät?

- M) apokryfikirjoista
N) Vanhasta testamentista
O) Uudesta testamentista

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

4. Kuinka monta opetuslasta Jeesuksella mainitaan olleen?

- Q) 7
R) 10
S) 12

5. Suurin osa opetuslapsista oli kalastajia. Mikä oli Matteuksen mammatti?

- T) tullimies
U) puuseppä
V) sotilas

6. Milloin syntyi ensimmäinen seurakunta?

- N) suurena torstaina
O) helluntaina
P) 1.9. (kirkkovuosi alkaa)

7. Kuka opetuslapsista huolehti Mariasta Jeesuksen kuoltua?

- J) Jaakob
K) Filippus
L) Johannes

8. Apostolien Pietarin ja Paavalin muistopäivää vietetään

- I) 29.6.
J) 13.7.
K) 4.8.

Julian päiväkirjasta

Keväällä on ihanaa, kun luonto herää ja aurinko paistaa. Ei ole liian kuuma eikä liian lämmin. Tuolloin jopa harava tuntuu ihan kivalta kädessä, mut jostain syystä syksyllä se tuntuu paljon raskaammalta.

Pääsiäisen jälkeen on taas niin paljon ehtinyt tapahtua. Oltiin siellä yökirkossa ja Joonatan tykkäsi kans kovasti – jaksoi valvoakin. Niin, no ehkä tässä iässä se ei enää ole niin kynnyskysymys. Silloin pienempänä sitä mietti enemmän, et jaksako. Lasten pääsiäisenäkin oli ihana, kun muksut veti kilpaa siellä omaa showtaan. Pikku Anton meni muiden mukana ihan kuin vanha tekijä. Mä sain juosta sen perässä tukka putkella ja tavallaan nautin siitä. Sellaista pääsiäisen iloa toivois näkevän enemmänkin kirkossa. Tosin hartautta silloin on vaikea harjoittaa, kun lapset menee vapaammin. Miksi lapset eivät saa olla kirkossa lapsen kaltaisia, vaan ne täytyy yrittää pakottaa aikuisten teettämiin sääntöihin ja rajoituksiin. Sanoihan Jeesuskin tyyliin, että sallikaa lasten tulla minun tyköni, älkääkä estäkö heitä. Lapset ovat kuitenkin kaikkein luonnollisimpia ja rehellisimpiä. Lapset eivät teeskentele eivätkä hurskastele, vaan ovat hetkessä eläjiä. Anyway, kirkossa ollaan aina kuitenkin haudan vakavina, niin on oltu ja tullaan olemaan.

Haudasta tulikin mieleen, että Joonatan-kin halusi lähteä Tuomaan tiistaina käymään isoisänsä haudalla. Siellä oli papin ja kanttorin vetämä saattue, joka kiersi kaikkien halukkaiden omaisten risteillä ja hautakivillä laulamassa litanioita. Me nyt ei varsinaisesti kierrelty mu-

kana, mut kävi ne siinäkin laulamassa ja se vaikutti Joonatanista aika syvälliseltä. Se vaan ihmetteli, et miksei sen pappu ollut näin rikasta perinnettä, kuin ortodoksisuus, halunnut jakaa.

Kerran mietin kirkossa, et miksi jotkut sanoo ehtoolliselle mennessään suojeluspyhänsä nimen? Enkä vielääkään sitä ymmärrä. Meille on vanhemmat antaneet nimen, jota tulisi kunnioittaa... oli se sitten kirkollinen tai vähemmän kirkollinen nimi. Käsittäakseni nimipäivän suo-

jeluspyhä on esirukoilijamme, jonka puoleen voimme kääntyä, mutta se ei tarkoita, että tuota nimeä tulisi käyttää jumalallisen ehtoollisen yhteydessä. Se ei tee meistä yhtään pyhempää. Ymmärrän kyllä että munkiksi tai nunnaksi vihkimisen tai pappisvihkimyksen yhteydessä nimi vaihtuu, koska siinä tullaan ikään kuin eri asteelle. Minulla nyt sattuu olemaan marttyyrin nimi ja sanon ehtoollisella suojeluspyhäni nimen, mutta jos olisin toisen niminen, vaikka Aura, niin Agrippina tuntuisi aivan kokonaan eri henkilöltä.

Löysin Nastin kanssa orvon kissan, jonka pannassa ei ollut yhteystietoja. Soitin eläinsuojeluun ja siellä oli niin täyttä, että kysyivät, voisinko pitää sitä jonkin aikaa. Vanhemmilleni sopi ja kissasta laitettiin lehteen ilmoitus. Kadonneesta kissasta ilmoitettiin myös paikallisradiossa ja muutenkin kaikella mahdollisella tavalla, mutta omistajaa ei ole vielääkään löytynyt. Nasti halusi sille nimeksi Nappi ja minä Aura, koska se tarkoittaa tuulenhenkeä. Annoimme sen nimeksi Nappi Aurelia. Se on kiltti ja pelokas töpöhäntä tyttökisu. Eläinlääkäri epäili sen olleen jo jonkin aikaa koditon, koska se oli niin heikon oloinen. Nyt se voi jo paremmin. Anton on ihan innoissaan uudesta perheenjäsenestä... toivottavasti sille ei löydykään omistajaa.

Kesää odottaen ja varsinkin uimasäitä

Teksti ja piirros: **Leena Lomu, Klaudia ja Lidia Honkamäki**

SISAR MAGDALEENA

Lintulan lintulaudallekin tulee kesä

Suut ammoltaan
keljan ikkunalla

Osallistu
ANALOGIN
lukijakyselyyn

Sähköinen kyselylomake
löytyy osoitteesta:
www.ort.fi/analogi.
Katso myös sivulta 20.